XXVII. évfolyam. Budapest, 1917. február hó 24. 8. (2461.) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A háboru tartama alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 30 korona, félévre 15 korona, negyedévre 7 korona 50 fillér. Egyes szám ára 60 fillér.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.

Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán.**

Szerkesztőség: **Budapest, IX., Köztelek-utcza 8.**

Kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.**

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhivás.

A magyar gazdaközönség önkéntes adakozása tette lehetővé, hogy az OMGE. Köztelek-uccai székházának II. emeleti helyiségeit sebesült katonáink ápolása céljára ajánlhattuk fel. A „Köztelek hadikórháza", mint a budapesti kir. magyar tudományegyetem *Verebély* Tibor dr. egyetemi tanár, I. oszt. honvéd-főtörzsorvos kiváló vezetése alatt álló III. számu sebészeti klinikájának fiókja, 1914. október hó eleje óta közel félezer, a magyar föld védelmében megsebesült vitéz tisztünknek és önkéntesünknek adott vendégszerető otthont és gondos, szeretetteljes ápolást.

Időközben a hadikórház székházunk II. emeletének többi (szerkesztőségi és üzemosztályi) helyiségeiben helyezkedett el s igy a két éven át kórházi célokra szolgáló nagytermet kitatarozva visszaadhattuk eredeti rendeltetésének. A hadikórház fenntartásával járó költségek azonban e célra inditott gyüjtésünk eddigi eredményét teljesen felemésztették. Ennélfogva azzal a kérelemmel fordulok ismételten gazdatársaimhoz, hogy a „Köztelek hadikórházá"-nak további fenntartását hazafias áldozatkészségükkel lehetővé tenni s e nemes célra szánt adományaikat az OMGE. pénztárához mielőbb beküldeni szíveskedjenek. Minden adakozást ezentul is nyilvánosan nyugtázunk lapunk hasábjain.

Az OMGE. nevében:

Bujanovics Sándor s. k.
elnök.

Adományok a „Köztelek" hadikórház fenntartására.

Utóbbi nyugtázásunk óta befolyt adományok:

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete	100·— K.
Ocskay László	30·— „
Pfeffer Arthur	16·— „
Balogh Pál	10·— „
Blickling Antal	6·— „
Összesen	162·— K.

Összes gyüjtésünk a mai napig 18,392 korona 81 fillér.

Egyről-másról.

(Szivszorongva . . . — A háboru a szántóföldeken dől el. — Gazdák a fórumon. — Darányi Ignác beszéde. — Panaszok és sérelmek. — A gabona-, liszt- és iparcikkárak igazságos megszabása. — Sürgős teendők a nemzeti birtokpolitika terén. — A napilapok és a többtermelés. — Magyar répa az osztrák gyáraknak. — Kecskeméti gazdák áldozatkészsége. — A megromlott terménykészletek felhasználása. — A juh-, bárany- és kecskebőrök lefoglalása. — A Korpaközpont beszámolója. — A vámőrlés uj rendje. — Márciusi kukoricaárak. — Az árdrágitás céljából tiltott módon felhalmozott közszükségleti cikk elkobzandó. — Tavaszi vetőmagbükköny. — Gazdasági kérdések a képviselőházban. — Az OMGE. felirata a Ház előtt. — Uj külkereskedelmi programm? — A mezőgazdaság szénszükséglete.)

Szivszorongva . . .

Nagy események küszöbén állunk. Az óriási méretü küzdelem közeledik a végkibontakozáshoz. Lélegzetvisszafojtva és szivszorongva várjuk a gigászi küzdelem végét. Várjuk a szerencsés végét és vele a megváltást, a szabadságot.

Még milliók fognak elhullani a harctereken, még millió fájdalom és gyász fakad azok nyomában, de a döntés még sem a harctereken fog megtörténni. Az utolsó szó nem az ágyué lesz, hanem a buvárhajóé, a tenger e rejtelmes szörnyéé, amely éjjel és nappal hiuzszemekkel őrködik a tenger felett s minden hadseregnél áttörhetetlenebb zárlatot teremt ellenségeink köré.

Mily fenséges igazság, mily hatalmas elégtétel, ha bebizonyul az ántánt bőrén a tetel — aki másnak vermet ás, maga esik belé. Az ántánt kegyetlen számitással a középhatalmak kiéheztetésére alapitotta győzelmét s mikor már azt hiszi, hogy ütött az utolsó óra s közeleg a középhatalmak összeomlása, fordul a kocka s a kiéheztetőből kiéheztetett lesz. A rókát a saját csapdája fog meg.

A játszma még nincs megnyerve, mert a buvárhajóknak óriást kell elejteniök, nekünk tehát azért idehaza résen kell lennünk, az ekeszarvát egy pillanatra sem lehet a kézből kieresztenünk. A háborut a buvárhajóharc eredményén kivül a központi hatalmak ez évi termése fogja eldönteni. Tudjuk, hogy a mezőgazdasági termelés folytonosságának fenntartása nehéz feladat — minél tovább tart a háboru, annál nehezebb. De ám nehéz és mindig nehezebb azoknak is a sorsa, akik a háboru kegyetlen fáradalmait, izgalmait, szenvedéseit állják a frontokon, állják mig össze nem roskadnak.

A megpróbáltatások keserves napjai a front mögöttiekre csak most következtek el. Rossz táplálkozással, hiányos öltözetben, többet kell dolgoznunk mint eddig, még többet, mint eddig, amig el nem jön a megváltás perce, a fehér galamb az olajággal, vagyis inkább a szárnyaló diadalmas turul madár, babérral a csőrében.

Addig pedig lélekzetvisszafojtva és szivszorongással figyeljük a Nyugatot, mert az egyszer onnan dereng a hajnal, a megváltás glóriája.

A háboru a szántóföldeken dől el.

Annak a bizalomnak, amelylyel minden áldozat és nehézség, minden küzdelem és szenvedés közepette a középeurópai szövetséges hatalmak a jövőbe tekintenek, legszilárdabb alapja a vitéz hadseregeink kitartásába és a mezőgazdasági termelésünk teljesitőképességébe vetett hit. Méltóképpen jutott ez a felfogás kifejezésre, legutóbb a német birodalmi mezőgazdasági tanács negyvenötödik nagygyülésén, ahol *Schwerin-Löwitz* gróf elnök ünnepies fogadalmat tett a német gazdatársadalom nevében a teljes győzelemre irányuló akaratáról s az e cél szolgálatába állitandó fokozott erőkifejtésről és a gazdasági

Szerezzük be a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeté-nél

a gazdasági és kerti vetőmagyakat.

Mai számunk 52 oldal.

harcban a végsőkig való kitartásáról. Miután a birodalmi gazdatanács megállapitotta az 1917/18. év gazdasági haditervét és megjelölte azokat a kivánalmakat és szükségleteket, amelyeket a gazdasági diadal eszközeinek is előfeltételeinek tart, a birodalmi kancellár és a német szövetséges kormányok nevében *Helfferich* dr. belügyi államtitkár lelkes szavakban üdvözölte a német gazdák hivatalos birodalmi képviseletét.

Az államtitkár rámutatott beszédében arra, hogy a mai idő olyan sorsdöntő az egész világra nézve, amilyent nem ismert az emberiség történelme. A végső küzdelemben a mezőgazdákra háramlik az a döntő feladat, hogy Angliának Németország ellen folytatott kiéheztető háborúját leverjék. Anglia, amikor a kiéheztető háborut megkezdte, azt hitte, hogy mindig lesz elegendő élelmiszere. Most pedig kijelentette az angol földmüvelésügyi miniszter, hogy a háboru a brit szántóföldeken fog eldőlni.

A szónok ismertette ezután az Egyesült-Államok, Kanada, Argentina, India és Ausztrália rossz termését. Angliának ma, minthogy nem Amerikából, hanem Ausztráliából fedezi gabonaszükségletét, háromszor annyi időre és háromszor annyi hajóterületre van szüksége a szállitásnoz, mint azelőtt. A behozatalnak ezt a szükösségét a tengeralattjárók harca még szükebbre szoritja.

Mi biztosak vagyunk — mondotta Helfferich — a sikerben és senkitől és semmitől sem engedjük azt elragadni. Anglia élelmiszer- és hadianyagkészlete viszont annyira kimerült, hogy rendszeres és bőséges bevitelre lenne szüksége. Az angol szántóföldnek a nemet szántóföldtel való harcában — mondta a szónok — a német gazdának kell győzme. Ha Angliát most a helyzete a szántóföld harcterére szoritja, akkor a döntő győzelem meg közelebb jött hozzánk.

Az államtitkár ezután rámutatott az erők további ösztönzésének szükségességere, a jó gazdasági terv fontosságára a legközelebbi termésre nézve, továbbá arra, hogy milyen szükséges az aratásig való takarékosság, a nélkülözhető mezőgazdasági termékek szétosztásának szervezése és a városi népességhez való eljuttatása, végül pedig kijelentette, hogy ha mindenki megteszi kötelességét, akkor az 1917. évben megtörik Anglia tengeri zsarnoksága és Németország előtt nagy és szabad jövő nyilik meg.

Gazdák a fórumon.

Hogy a m. kir. kormányt tapintattal lehetne megvádolni, azt még legádázabb ellensége sem állithatja. Pedig a politikában a tapintat a boldogulás leghatalmasabb eszköze. Sok kényes helyzeten segit át a tapintat és sok félreértést, sok összeütközést kerülnet el az, akit ezzel a jeles tulajdonsággal áldott meg a sors.

A levegő ma a szó legszorosabb értelmében puskaporos. A frontokon s a front mögött is. A kormány, sajnos, a front mögötti izgalom eloszlatására édes-keveset tett, de annál többet annak fokozására. Önkénytelenül és tudatosan. Önkénytelenül akkor, amidőn olyan szigoru rendelkezéseket volt kénytelen életbeléptetni, amelyeket a hadi helyzet és a silány termés tett elkerülhetetlenné s tudatosan akkor, amidőn az ezek végrehajtásával járó izgalmakat, elégedetlenséget megnyugtatni nem sietett.

Mert ki az, aki nincs áthatva annak a szükségétől, hogy a legszigorubb rekvirálásra van szükség akkor, ha a hadsereg, ha szövetségesünk vagy a mi városi népességünk szükséget szenved. Ki az az önző, aki ily esetben tiltakoznék az ellen, hogy saját szükségletét leszállitsák, hogy amint *Hindenburg* a német gazdákat figyelmeztette — az együttkoplalásra ne vállalkoznék?

Senki! A magyar gazdatársadalomnak lehet sok hibája, de hogy áldozatkészségét valaki kétségbe vonja, ha annak komoly szükségéről meggyőzik, arra nem lehet eset.

Miért hallgat a kormány a vádakkal szemben, melyek elhangzanak? Miért nem ragad meg minden alkalmat a gazdatársadalommal való érintkezésre, hogy ezt a folyó nagy küzdelemre lelkesitse, fáradságos munkájában támogassa, panaszait orvosolja s általában megnyugtassa?

Miért van az, hogy a német császár, a német kormány, a német hadvezérek felváltva szólnak a néphez, a földmüvelőnéphez, lelkesitőleg, buzditólag, megnyugtatólag. Vagy a magyar gazdatársadalom nem érdemli meg azt, talán bünbe esett s ezáltal kegyvesztett lett?

Pedig igazán nem ördögi feladat a magyar gazdát megnyugtatni, csak gondozni kell őt, csak törődni kell vele, csak együtt kell érezni vele.

Ehelyett sajnosan tapasztaljuk, hogy a földmüvelési kormány tüntetőleg távol tartja magát a gazdagyülésektől. Elmaradt az OMGE. választmányi üléseiről, holott barmily erős felszólalások hangzottak ott el, tapintattal és jóakarattal meg lehetett volna nyugtatni a kedélyeket s talán a kormányintézkedések egyike-másika is másként ütött volna ki, ha a vitában résztvesznek. Nem csoda, ha az elégedetlenség nőtt s az egyébként elkerülhetlen rekvirálás forrpontra melegitette azt.

Betetőzte a kormány tapintatos eljárását a Gazdaszövetség közgyülése, amelyen a kormány nem képviseltette magát, ami ép a pártjabeli képviselőknél keltett kinos feltünést.

Miért nem? Mert a kormányt ott támadni fogják?! Végül is kevés hely van ma az országban, ahol a kormányt dicsérik, sőt azt merjük állitani, hogy uincs is olyan kormány a haborus államokban, amelyet odahaza dicsérnek, mert ma a kormányoknak nem terem babér, elfogyasztják azt mind a lövészárkok hősei.

A kormánynak a viharokat állni kell, a kormánynak a harcot felvenni kell, mert ha igaza van, nem marad alul s mert végül is a kormány a népért, a társadalomért van s nem megforditva.

Ha a kormány a Gazdaszövetség közgyülésén megjelen — semmi esetre sem lettek volna a felszólalások annyira élesek — mert élesek voltak — és minden bizonnyal nem azzal a benyomással oszlott volna szét a gyülés, hogy a kormány aligha nem annyira ludas, hogy még csak meg sem mert jelenni.

Általában nagy hibája a jelen kormánynak, hogy szörnyüsegesen tud hallgatni. Mit titkolódzik, miért nem tájékoztatja a közvéleményt olyan dolgokról, amiket a mi helyzetünkről az ántánt-államokban a verebek is csiripelnek, mert az olyan jómadarak, mint amilyen a németországi amerikai követ volt, amugy is alaposan informálják az ellenséges külföldet a mi helyzetünkről. Miért tagadjuk, hogy ha győzni akarunk, akkor koplalnunk kell, ha győzni akarunk, akkor kétszeres szorgalmat és munkát kell kifejtenünk a front mögött. S ki nem akar győzni közöttünk, ki ne hozná meg a kellő áldozatot, amikor jövő boldogulásunkról van szó.

Annál inkább lehetünk őszinték, mert nemcsak az ántánt, de a semleges államok mezőgazdasági termelése is igen csökkent, ami természetes is, mert amikor közel 50 millió dolgos ember áll fegyverben Európában — minden termelésnek meg kell bénulnia.

A kormány távolmaradását és állandó hallgatását melyen fájlaljuk tehát, mert a kormánynak s elsősorban a földmüvelési kormánynak a gazdatársadalommal kell haladnia, a közvetlen érintkezésre megragadni minden alkalmat s mert a visszavonás feltétlenül az ügy kárával jár.

A közgyülés egyébként nagyszabásu tiltakozás volt a miniszterelnöknek — non possumus — álláspontjával szemben, melyet az ipari cikkek határárszabása dolgában elfoglalt. Mert e körül forgott a vita, ez az elkeseredés szülője.

Reméljük, hogy a nagyszámban megjelent gazdák állásfoglalása megérteli ezt az odiózus kérdést, amelyet a kormány megvédeni sohasem tudhat, mert megdönthetlen igazság marad, hogyha a gazda minden terményének megszabják a határárát és lefoglalják, akkor tegyék ezt az iparnál is, de különösen ama tömegáruknál, amelyeket a mezőgazdaság és a köznép szükségel.

A vita folytatása egyébként most már döntésre kerül. Az OMGE. memoranduma a legilletekesebb forum, a Ház előtt fekszik s annak érdekében maga az ősz gazdavezér: *Darányi* Ignác fog sikra szállani a közgyülés egyhangu és lelkes felkérésére.

A miniszterelnök könnyen ejtette ki a tagadó szót s ha nem csalódunk, rövidesen Canossába kell majd mennie.

Darányi Ignác beszéde.

A Magyar Gazdaszövetség f. hó 22-iki közgyülése elsősorban *IV. Károly* királynak tolmácsolta a magyar gazdák hódolatát s azt a fogadalmát, hogy kettős küzdelmüket a harc mezején és a szántóföldön lankadatlan hüséggel és kitartással fogják megvivni a végső diadalig. Ezután *Darányi* Ignác, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, a következő nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet mondotta:

Tisztelt közgyülés! Közgyülésünk napirendjén három tárgy van: az első kettő a termelés és

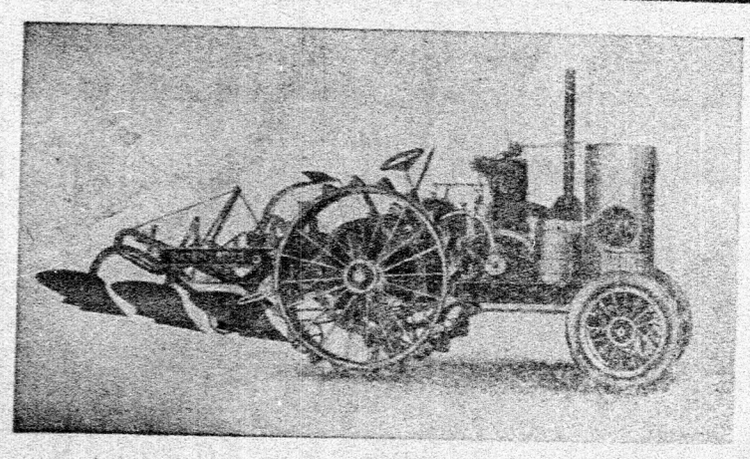

AZ „AVANCE“
nyersolajmotoreke
leggazdaságosabb,
a legolcsóbb és
a legegyszerübb üzemü
SZÁNTÓGÉP.
Az „Avance“ tartósság és üzembiztonság tekintetében páratlan gép. Ezidőszerint prompt szállitható.
Bächer Rudolf—Melichar Ferenc.
Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond,
Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 26. szám.

az iparcikkek határárának kérdése oly szorosan egybefügg, hogy ezzel a két kérdéssel én is együttesen kivánok foglalkozni. A birtokpolitikáról külön szólok. Előrebocsátom, hogy a háborus gazdaság kérdéseiben ritkán lettünk meghallgatva és még ritkabban követték tanácsainkat. Ezt leszögezni nemcsak megbizóinkkal szemben, de a jövőt illetőleg is tartozó kötelességünk. Amitől e pillanatban leginkább félek, az a termelés biztositásának a kérdése. A kormány élelmezési politikája, amint az a gyakorlat stádiumában fest, az egyoldalúság jellegét viseli magán és a momentán szükség szempontja által látszik vezetve lenni. A Közélelmezési Hivatal elkésve és korlátolt hatáskörrel szervezteteti és lehetetlen feladat elé állittatott. Hogy megmentsük a mai napot, kockáztatjuk a holnapot és a követő napokat, szóval az egész termelést. A tavaszi vetés lebonyolitása körül előre látom a nagy nehézségeket és hiába keresem az összhangot, egyfelől a rekvirálás mikéntje, másfelől az elkésve megindult tavaszi vetőmag-akció között. Ha még hozzáteszem, hogy az ország sok vidékén elégedetlen cselédekkel, munkásokkal és hadifoglyokkal fogunk szemben állani, akkor szomoru kép tárul szemeink elé.

Az aratás biztositásának kérdésével már most a legnagyobb erélyel kellene foglalkozni. A viszonyok ugy alakulnak, hogy minden elveszett nap nagy hátramaradást jelenthet, már pedig e kérdések a hadjárat szempontjából is elemi erővel nagyon előtérbe nyomulnak. Jól mondta Helfferich német államtitkár, akit senki sem számithat az agráriusok közé, hogy a harcot igazában most mindenütt a földnek kell felvennie. A mi központjaink, élükön a Haditermény Részvénytársasággal, sem a termelők, sem a fogyasztók igényeit nem elégitik ki. A gabonatermelés, különösen a buzatermelés megszünt lukrativ vállalkozás lenni. A határárak a termelés fokozatos költségeit alig-alig fedezik. Kérdem, miért nincs a buza ára arányosan megállapitva a liszt árával? Hiszen a fogyasztó nem buzát, hanem lisztet vásárol. E disparitás megszüntetésével a gazda nyerhetne és nyerhetne a fogyasztó is. A termelést veszélyezteti az is, hogy az iparcikkek határárszabása, nálunk legalább, nebántsvirágot képez. Nagy tévedés, hogy ez csak agrárius követelés. Az iparcikkek határárszabásának hiánya, melynek nagy része szintén életszükséglet, a fogyasztókra nézve egyszerüen tarthatatlan és lehetetlen állapotokat teremt. Ipari körökre hivatkozom, melyek e cikkek határárszabását követelik, de különösen a városok kongresszusára, mely e kérdést igen helyesen felvette programmjába. Mindezeket összefoglalva, mi látjuk az erélyt szemben a gazdával, látjuk szemben a kiskereskedővel, pesti háztulajdonosokkal, de nem látjuk szemben a nagy kartellekkel, nagy árdrágitókkal, a nagyvállalkozókkal. Itt már minden erély megáll és megáll Ausztriával szemben is, mert az iparcikkek határárszabásának hiánya elsősorban az osztrák ipar javára szól, mely szabadon diktálja nekünk az árakat és ezzel megbillenti azt az egyensulyt, mely a kiegyezés alapelvét képezi. Mi nem kérünk sem többet, sem kevesebbet, mint az egyenlő elbánás elvének alkalmazását. Kerjük és sürgetjük ezt egyformán a ermelők és fogyasztók érdekében, azt hiszem, hogy célunkat elérjük de olyankor fogjuk elérni, amikor az már nem fog rajtunk segiteni.

Most áttérek a birtokpolitika kérdésére. Ösztönszerüleg érzi mindenki, hogy a földhöz kell visszatérni. Sokaknak a világháboru kellett ahhoz, hogy felfedezzék a magyar parasztot. Mi már rég hirdettük, hogy a földnek kell a legfőbb sarkpontnak lenni, mely körül a magyar gazdasági élet forog. Ennek belátásával kétszeres erővel lép előtérbe egy helyes birtokpolitikának szüksége. A magyar birtokpolitika két pilléren kell, hogy nyugodjék. Az egyik nemzeti, a másik a szociális szempont. A birtokpolitika intézése, vezetése, irányitása állami feladat kell, hogy legyen. Vannak a társadalomnak, a hitelszervezeteknek is feladataik, kiváló feladata van különösen magának a gazdatársadalomnak, de ezt az elsősorban állami feladatot tisztán társadalmi térre akarni átutalni, annyit jelent, mint kockáztatni a magyar föld és a magyar földmivelőosztály jövőjét. A kormány ez eminens feladatával szemben a rideg non possumus álláspontjára helyezkedett. Tett egy szerény kezdeményezést az Altruista Bankkal. De mintha nem szive szerint tette volna azt. Az Altruista Bank megfelelő támogatás hiányában a hozzáfüzött reményeket csak kis részben váltotta be. A Magyar Gazdaszövetségben és a Kivándorlási Tanácsban a hirneves jogász, Sebes Dénes tisztelt tagtársunk, a bajok egyrészének sürgős szanálására konkrét javaslatokat is dolgozott ki, de minden jel oda mutat, hogy illetékes helyen méltánylásra e javaslatok sem találnak. E passziv reszisztenciával szemben, melyet, fájdalom, tapasztalnunk kell, mily jelenségeket látunk felmerülni? A hadiszállitókról nem is szólva, külföldi és hazai bankok a legnagyobb agilitást fejtik ki e téren. Nem vonom kétségbe és már jeleztem is, hogy a tőkének van és lehet a mezőgazdaság körül, még a birtokpolitika terén is nagyobb hivatása. De az a bankspekuláció, mely a háboru alatt mindenféle heterogén cikkekre veti magát, most ugy látszik, egészen a földet akarja felkarolni. Mintha a birtokpolitika vezetésének feladata hallgatag türés mellett kisiklanék az állam kezéből és egymással versenyző nyerészkedő bankok, vállalatok körébe menne át.

Unosuntalan halljuk most a szemrehányást, hogy nem termeltünk eleget. Ez a szemrehányás nem egészen igazságos. Mert amit számtalan akadály, sok fölös zaklatás és elhibázott intézkedés dacára a termelés terén eddig produkálni tudtunk, az valóban csodaszámba megy. De nem igazságos ez azért sem, mert Ausztriát nem is emlitve, Németországgal minket méltányosan összehasonlitani nem lehet. Elfelejtik az illető körök, hogy Németország réges-régen élvezte a termelés prémiumát, a vámvédelem és az állategészségügyi oltalom ama fokát, amelyet mi csak elkésve és nagysokára tudtunk magunknak kivivni. Elfelejtik, hogy a szövetkezeti mozgalom terén ez eszme apostolának Károlyi Sándor grófnak, nemkülönben hüséges társainak, Dessewffy Aurél grófnak, Pallavicini Ede őrgrófnak, Bernát Istvánnak és másoknak csak lépésről-lépésre lehetett tért nyerni és annyi akadálylyal és nehézséggel kellett megküzdeni, amire civilizált államokban példa nincsen. Elfelejtik azt is, hogy a hiteligények kielégitése nálunk mily drágán és primitiv módon történt s hogy a mezőgazdaság érdekében majdnem minden vivmányt csak erős küzdelemmel lehetett elérni. Hol voltak akkor azok a körök, amelyek most bennünket támadnak, tanitani és leckéztetni akarnak? Hol voltak azok, akik már most azon gondolkodnak, hogy a mezőgazdasági termelést miképpen kellene a háboru után is gyámkodás és felügyelet alá helyezni? A Magyar Gazdaszövetség nem sok igényt támaszt, de azért érzi, hogy e kérdésekben százezrek állanak a háta mögött. E százezrek nagyrésze nincs jelen, mert helyettünk a lövészárokban harcol. Mi azonban nem engedhetjük meg, hogy mialatt ezrek értünk és helyettünk küzdenek, az alatt az állam tétlensége és hallgatag türése folytán birtokpolitikai téren az ő sorsuk és jövőjük prejudikálva legyen. Ezeket kötelességemnek tartottam nyiltan és őszintén, az utolsó órában elmondani, nehogy megvalósuljon a latin mondás: Accessere novi, veteres migrate coloni. Uj emberek érkeztek, régiek költözködjetek. A Gazdaszövetség magát függetlennek érzi minden irányban és független ezentul is csupán a gazdáktól és azok jogos érdekeitől kiván. Hogy ezt tehesse, gazdatársaink részéről nemcsak hazafias támogatásra, hanem fokozott áldozatkészségre is van szüksége. Szervezkednünk kell az egész vonalon ugy a háboru alatt, mint a háboru utánra is. Aki ezt meg nem érti, az ügyét előre elveszteti. Nekünk alapszabályaink utmutatása mellett nem elég a központban és nem elég a falvakkal dolgoznunk. Át kell vinni és pedig intézményesen müködésünket a megye gazdasági életébe is. Vállvetett erővel kell szembenézni az eseményekkel. Aki önmagát el nem hagyja, azt az Isten sem fogja elhagyni. Nehéz napokat élünk, de azért ne csüggedjünk, emberejük meg magunkat a győzelemig. A nemzet szövetségeseivel együtt egy végső erőfeszités előtt áll. Lenni, vagy nem lenni — ez a kérdés. Sérelmeinket, panaszainkat irjuk fel a mestergerendára. Vitézül harcolni a lövészárokban, keményen dolgozni idehaza: ez legyen most a magyar gazda jelszava.

Panaszok és sérelmek.

A viharos tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a Magyar Gazdaszövetség rendkivüli közgyülése együttesen tárgyalta a mezőgazdasági termelés fenntartásának biztositása és az igazságos termény- és iparcikkárszabás kérdését. Az elsőnek *Szemjas* Gusztáv volt az előadója, aki részletesen kifejtette, hogy a mezőgazdasági

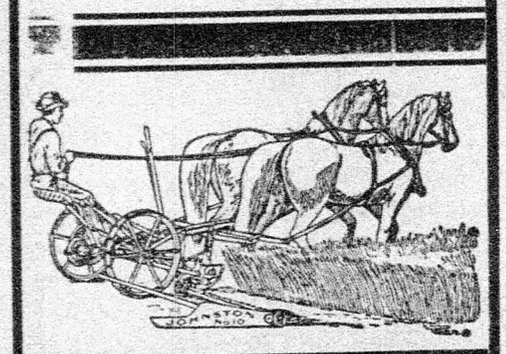

A korlátolt raktárkészletünkre való tekintettel ajánljuk tisztelt vevőinknek, hogy szükségletüket

fükaszáló s markolerakó aratógépekben és szénagyüjtőkben

mielőbb fedezzék.

Bächer Rudolf—Melichar Ferenc.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Budapest, VI. ker., Teréz-körut 26. szám.

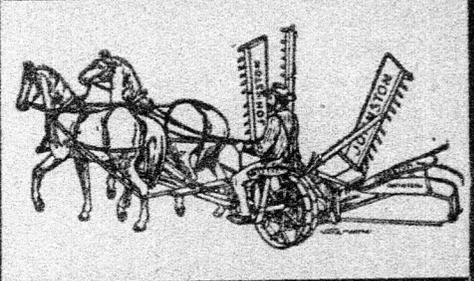

termelés fenntartásának lehetőségét a mezőgazdaság egyoldalu megrendszabályozása komolyan veszélyezteti. A termelés biztositásának fenntartására szükséges az összes idevágó rendeletek reviziója annak a vezérelvnek szemelőtt tartásával, hogy a mezőgazdasági termelés érdekei a szigoruan vett katonai érdekeken kivül minden más érdeknek elébehelyezendők. Követeli, hogy a rendeletek kibocsátása előtt a gazdatársadalmi szervezetek véleménye meghallgattassék és figyelembe vétessék. A rekvirálásoknál a főszempontnak a termelés biztositásának kell lennie, a rekvirálások a kormányrendeletek szigoru betartásával, egységesen hajtandók végre. Szóvá tette a hadiközpontok eljárását, azok üzemköltségének csökkentését, követelvén a részletes elszámolás kötelezettségét. Kimutatta a katonai korpaszükséglet kontingentálásának szükségét s a fennmaradt kontingenst a gazdák számára követelte. A vetőmag biztositására a kormány a kellő időben oldja fel a gazdasági egyesületek számára a megokolt mennyiség erejéig a Haditermény Részvénytársaság által lefoglalt készleteket is. Szükségesnek tartja, hogy a mezőgazdasági termékek felett rendelkező központok tiszta jövedelme kizárólag a mezőgazdaság fejlesztésére és a földmüves nép háborus sebeinek gyógyitására fordittassék. A mezőgazdasági termelés támogatása tétessék az egész közigazgatási szervezet elsőrangu kötelességévé, gyorsan és igazságosan járjanak el a hatóságok és hivatalok a gazdálkodáshoz szükséges anyagok kiutalásánál, szállitásánál, a falvak lakosságának ellátásáról a Közélelmezési Hivatal elsősorban a fogyasztók szövetkezeti utján gondoskodjék, ugy hogy az egyenlő elbánás elve érvényesüljön. Már most kell arról gondoskodni, hogy a katonaság kezén levő mezőgazdasági gépek, eszközök, szállitási eszközök, mezei vasutak a háboru után a mezőgazdaság javára bocsáttassanak vissza. A termelés biztositásához szükséges a komoly katonai érdek szemelőtt tartásával a katonai szabadságolásoknál a honvédelmi miniszter bevált rendeleteinek simább végrehajtása. Ez értelemben határozati javaslatot terjesztett elő, hozzáfüzvén, hogy a magyar gazdaközönség hazafias kötelességérzettel lát a gazdasági háborunak lankadatlan továbbviteléhez, de ha a legszüségesebbekre redukált kivánatai, ugy mint eddig meghallgatásra nem találnak, a felelősség a mezőgazdasági téren a bekövetkező zavarokért a végrehajtó hatalom kezelőire hárul.

A gabona-, liszt- és iparcikkárok igazságos megállapitása.

Ezután *Wittmann* János, mint a gabona- és iparcikkárszabás kérdésének előadója, egy eleki kisgazda számadásaiból bizonyitotta, hogy a szemtermelés jövedelmezősége megszünt s a termelési eszközök aránytalanul megdrágultak. Javasolta ennélfogva, hogy a közgyülés a törvényhozástól kérjen sürgős intézkedést a gazdálkodáshoz szükséges ipari cikkek és anyagok határárszabása tekintetében s hogy ez a határárszabás a buza árával igazságos arányba hozassék.

Ha ez az ármegállapitás mielőbb meg nem történik, a gazdaközönség nem vállalja a felelősséget a bekövetkező kényszerhelyzetért, mert különben megszünik a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének s ezzel folytatásának a lehetősége.

Tekintettel továbbá arra, hogy a gabonaárak s a lisztárak között igazságtalanul nagy különbözet van a malmok javára, amelyek a gazdák és a fogyasztók zsebéből illetéktelenül nagy nyereséget huznak, szükségesnek tartja a közgyülés, hogy a gabonaárak és a lisztárak között az igazságos arány helyreállittassék s a malmok által illetéktelenül szedett nagy nyereségtöbblet a fogyasztó és a termelő közt osztassék meg.

Miután ugyancsak igazságtalanul nagy különbözet mutatkozik a kukorica ára és a sertéshizlalás által produkált szalonna- és zsirárak között, a kukorica, továbbá a zsir és szalonna ára olyképp hozandó arányba, hogy a termelő és a fogyasztó között osztassék meg az a bevételi többlet, melylyel jelenleg az ingótőke kezében levő vállalkozás és a háborus közvetités sarcolja meg a termelőt és a fogyasztót.

Az ipari cikkek határárszabásával egyidőben azonban gondoskodjék a kormány a kartellben álló gyárak és iparvállalatok ellenőrzéséről, esetleg rekvirálásáról oly célból, hogy a megszabott határáras iparcikkek a rendelkezésre álló nyersanyag arányában termeltessenek is, hogy továbbá Ausztria a részünkről megszabott határáron átengedett mezőgazdasági terménykontingens fejében megfelelő kontingenst biztositson részünkre a megszabott határáras iparcikkekből.

A két nagy tetszéssel fogadott előadáshoz füződött érdekes vita során először *Markovin* István plébános szólalt fel a mezőgazdasági érdekeket háttérbe szoritó sajtócenzura ellen. Majd *Mezössy* Béla országgyülési képviselő, volt államtitkár, mondott nagyhatásu, talpraesett beszédet, elsősorban az ellen tiltakozván, mintha a gazdák gyülése bármiféle politikai érdeket kivánna szolgálni, holott a magyar gazdák pártkülönbség nélkül csak egy politikát csinálnak: a magyar föld és a magyar termelés érdekének politikáját. Mikor a gazdaközönség szinte az utolsó órában követeli az iparcikkek határárszabását, akkor a mezőgazdasági termelést óhajtja biztositani. Ha a gazdák türik és vállalják a mezőgazdasági termények értékesitése körüli megszoritásokat, akkor a kormány tartsa elsőrangu kötelességének az iparicikkek határárszabását is. Foglalkozott a miniszterelnök leiratával, melyben lehetetlennek jelzi az iparcikkek határárszabását. Tiltakozott az ebben elfoglalt merev állásfoglalás ellen s felemlitette a német példát és ennek követését sürgette. Minden feleslegünket örömmel adjuk oda Ausztriának, ennek első feltétele azonban, hogy az összes behozatalra kerülő iparcikkek határára megszabassék. Ha Ausztriában lehetséges volt a nagytőke kapzsisága elé gátat emelni, akkor ezt Magyarországon is meg lehet tenni. Szólt a rekvirálásokról és kérte az egybegyülteket, hogy az ezzel járó keserüségekért ne tegyék felelőssé a jó magyar közigazgatást, mely csak eszköz a kormány kezében, helytelen rendelkezések végrehajtásában. Azt kivánta, hogy amit elvisznek a gazda háztartásából, közvetlenül adják a hadseregnek vagy városi fogyasztóknak, mert a gazdaközönség nem fogja türni, hogy az üzleti alapon szervezkedő nagybankok busás haszonra tegyenek szert a gazdáktól elvitt termények értékesitése, illetve felhasználása révén.

Erőss Rezső esztergomi főkáptalani uradalmi jószágkormányzó a maximált termények és vetőmagvak közti árkülönbséget tette szóvá. Részletes adatok felsorolása után annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a földmivelésügyi minisztérium nem képviseli eléggé a földmüvelés érdekeit, aminek legfőbb oka valószinüleg az, hogy a miniszteri tisztviselőknek nincs gazdasági szakképzettségük. Határozati javaslatot nyujtott be a gazdasági akadémiák szaporitása és kiváló gazdáknak a közigazgatási müködés körébe való bevonása érdekében, amit a közgyülés el is fogadott.

Gaal Gaszton elsősorban a kormány képviselőinek elmaradását kifogásolta, amit a rossz lelkiismeret jelének mondott. Majd köszönetét fejezte ki Darányi Ignácnak, hogy ismét a gazdaközönség élére állott és kérte őt, hogy a gazdák sérelmét a parlamentben is tegye szóvá. Sorravéve a rendkivüli közgyülés összehivásának okait, legelőször a sertéshizlalás körüli sérelmekre hivta fel a figyelmet. A bankok hizlalási akciója érdekében a legkiméletlenebb kukoricarekvirálás folyik és a gazdaközönség potomáron kénytelen félig kész hizóit elkótyavetélni. Ezzel szemben az a gazda, akinek van protekciója, az kaphat kukoricát és hizlalhat. Egyenlő elbánást követelt minden gazdának. A központok közömbösek a gazdaérdekekkel szemben és az ellenük elhangzó konkrét panaszokat a kormány nem intézi el időre. Példákat hozott fel erre vonatkozólag s felelőssé tette a kormányt minden kárért és mulasztásért. Óvást emelt az ipari határárszabások mai módja ellen, kimutatván, hogy az ármegállapitások egyoldaluan az ipari és kereskedőkörök érdekeit szolgálják. Jellemezte az egyes gazdasági vetőmagvak, a bőráruk és rézgálic beszerzése körül fennálló lehetetlen állapotokat, majd a szigoru rekvirálások eredményének tudja be, hogy a vidéken már is éhezik a nép. Méltán követelheti ilyen állapotok mellett a gazdaközönség, hogy az egyenlő elbánás elve minden vonalon szigoruan keresztülvitessék. Birálta a malmok egyoldalu érdekeit szolgáló őrlési rendeletet és szembeállitva ezzel a mai gabonaárakat, lényegesen magasabb árakat követelt a maiaknál. A kormány távolléte — ugymond — legfontosabb bizonyitéka a gazdaközönség igazának. Szervezkedjék a vidék, hirdessék a jelenlevők, hogy a Magyar Gazdaszövetség a földmivelő nép önzetlen igaz szószólója. A határozati javaslatok kiegészitéseképpen inditványozta, mondja ki a rendkivüli közgyülés, hogy utoljára szólitja fel a kormányt az előadott igazságos kivánságok figyelembevételére, álljon meg a kormány a végzetes uton, melyen halad és mely az ország összeroppanására visz. Ha a kormány ezt megtenni vonakodik, mondja ki a rendkivüli közgyülés, hogy a magyar királyhoz fordul, hogy védelmet kérjen a magyar fogyasztóknak és termelőknek egy kötelességéről megfeledkezett kormány sanyargatásai ellen.

Szijj János és *Tóth* Bálint a rekvirálások körüli panaszokat tették még szóvá, mire Darányi Ignác elnök a vitát berekesztette és határozatilag kimondta, hogy a rendkivüli közgyülés Szomjas Gusztáv és Wittmann János előterjesztéseit Gaal Gaszton és Erőss Rezső pótlásával egyhanguan magáévá teszi.

Sürgős teendők a nemzeti birtokpolitika terén.

Meskó Pál volt a gazdagyülés következő előadója, aki nagy tetszést keltett, ötletes fordulatokban gazdag beszéddel indokolta meg határozati javaslatát. Nemzeti és szociális irányt sürgetett a birtokpolitika terén, mert a földet nem szabad olyan portékának tekinteni, amelylyel spekulálni lehet. Lendületesen mutatott rá a szertehulló középbirtokok nagy nemzeti, kulturális és társadalmi hivatására, majd élesen hibáztatta, hogy az illetékes körök tétlenségét felhasználva, a plutokrácia tagjai, az ujdonsült milliomosok és nagybankok hatalmukba keritik azokat a földeket, amelyeket a demokratikus földbirtokpolitika céljaira kellene felhasználni. A nagybankok sejtették, hogy a nagy mohóság, amelylyel magukat nagy uradalmak megszerzésére rávetették, a gondolkodó emberekben nyugtalanságot, sőt megdöbbenést fog kelteni, ezért elnevezték azt „többtermelési“ akciónak. De micsoda csalhatatlan fórumon állapitották meg azt, hogy a termésátlagokat fokozni csak ugy lehet, ha a nagybankok lesznek a magyar barázdák urai? Ha

HIZOTT SERTÉSEKET levágásra való hussertéseket és lesurit sertéseket a legelőnyösebben értékesiti
KÖKÉNYESSY & LÖWINGER
SERTÉSBIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARX.
Sürgönycim: KÖKÉNYESSY WIEN, ST.-MARX.
TELEFON: 70—48.
Szállitás és eladás módozatai felől bárkinek dijmentesen megbizható és gyors felvilágositással szolgál.

a nagybankok igazán égnek a vágytól, hogy a mezőgazdasági kultura fejlesztésében közreműködjenek, akkor iparkodjanak a termésátlagok emelését a kisgazdaporták, középbirtokok és középbérletek szaporitásával, de egyuttal életképessé tételével összeegyeztetni. A törvényhozásnak kell megjelölnie azokat a határokat, amelyeket a kis- és középbirtok érdekszférájának sérelme nélkül átlépni nem lehet. Mert a kis- és középbirtok minden csekély térvesztése nemzeti szerencsétlenség, szaporodásának akadályozása pedig nem nemzeti politika, hanem országrontás. Ha bármely birtok eladásra vagy bérbeadásra kerül, mindig maga a törvényhozás, illetve az általa létesitett pártpolitikai szempontok által nem befolyásolt független fórum döntse el, hogy felosztható-e vagy pedig fontos nemzeti érdekből mostani nagyságában megőrzendő-e.

Ha a nagybankok kimennek a perifériákra, oda, ahol a magyar állameszme szempontjából rosszul állunk és magyar tisztviselőkkel belterjes uradalmi gazdálkodást folytatnak, ha versenyt csinálnak a nemzetiségi pénzintézetek birtokpolitikájának, örömmel fogja üdvözölni mindenki ezt az akciót. A földbérlőszövetkezetek egyébként legjobban beilleszthetők az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe. Ennek a hatalmas intézetnek a garanciájával bármely birtokos megelégedhetik. A földbérlőszövetkezet jogi formájának megállapitása törvényhozásunk egyik legsürgősebb feladata, mert ennek segitségével lehet sok ezer kisgazdát és földmivelőt minden nagyobb rázkódtatás nélkül sima szerrel földhöz juttatni. Somogy vármegye törvényhatósága észrevette a fenyegető veszélyt és Széchenyi Aladár gróf inditványára szükségesnek jelezte, hogy biztositson a törvényhozás elsősorban az államnak és másodsorban a községnek, a hitelszövetkezetnek és a volt urbéres gazdaközönségnek elővételi, illetve előbérleti jogot minden eladásra, vagy bérbeadásra szánt földbirtokra. Lehetetlenségnek tartjuk, hogy a törvényhozás ezt ne tegye magáévá.

Bethlen István gróf szerint megállapitható, hogy a magyar birtokpolitikának eddig a legnagyobb kárt a bankok okozták. Már megszünt, hogy a bankok tőkéjükkel a gazdát támogassák, a földvásárlásra adták magukat. Eladó birtok elég lesz. Vevő is lenne a kisgazdák személyében. Ők azonban a harctéren vannak. Helyükben léptek a bankok és jussuktól a kisgazdákat el akarják ütni. Szólt a többtermelés lehetőségeiről és megállapitotta, hogy a többtermelés előfeltételeinek elnyerésétől a bankok ütik el elsősorban a gazdaközönséget Hibáztatta ezenkivül, hogy az iparfejlesztés terén is érvényesül a bankok rideg és önző üzletpolitikája, ami káros hatását éreztetni fogja földvásárlásaiknál is. A bankok feladata volna mai törekvéseikkel szemben az olcsó mezőgazdasági hitel nyujtása, a kormányra vár pedig az a feladat, hogy a szerves magyar birtokpolitikai törvényjavaslatot sürgősen előterjessze.

Miután még *Erőss* Rezső a hadbavonultak birtokainak tehermentesitése céljából bizonyos birtokminimum törvényes védelmét követelte, a közgyülés ezt a kivánságot magáévá tette az előterjesztett alábbi előadói javaslattal együtt:

Miután céltudatos, nemzeti és demokratikus irányu földbirtokpolitika nélkül az ország politikai hatalma, gazdasági fejlődése s a magyar állameszméhez hü földmivelőnépünk terjeszkedése lehetetlen, a Magyar Gazdaszövetség 1917. február 22-én tartott közgyülése kimondja, hogy

1. olyan törvényhozási intézkedésekre van szükség, melyek a föld forgalmát, a birtoktestek feldarabolását a nemzet érdekeinek megfelelően államilag szabályozzák és irányitják;

2. ezen törvény keretében meg kell könnyiteni az erre alkalmas vidékeken uj kis- és középbirtokok keletkezését, ugyszintén a régiek gondozását és megerősitését, valamint kis-, középbérletek és földbérlőszövetkezetek szervezését;

3. a földdel üzött spekuláció eltiltandó s minden parcellázás állami engedélytől tétessék függővé s állami felügyelet alá helyezendő;

4. amennyiben valamely bank részére a vásárlási vagy bérleti jog engedélyeztetik, anyagi garanciákat kell nyujtania a termelés fejlesztésére vonatkozó terveinek végrehajtása tekintetében;

5. Somogy vármegye törvényhatósági közgyülését, történelmi jelentőségü birtokpolitikai határozatáért örömmel üdvözli s felkéri az összes törvényhatóságokat a határozathoz való csatlakozásra. (Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága felkéri az országgyülés mindkét házát egy olyan törvény mielőbbi meghozatalára, mely kimondaná, hogy minden az ország területén eladóvá lett földbirtokra elsősorban az államnak, másodsorban a községnek, a volt urbéres gazdaközönségnek és az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó falusi hitelszövetkezeteknek, ugyanazon árajánlat mellett, elővételi joga legyen. A bérbeadandó birtoknál pedig ugyanazoknak, hasonló körülmények között, a bérbevételi előjog biztositassék, Ezen határozat az összes testvértörvényhatóságoknak megküldendő.);

6. idegen állampolgárok birtokvásárlása, nemzeti érdekből és a valutakérdés szempontjából is, törvényhozási intézkedéssel sürgősen szabályozandó;

7. a társadalmi ellenőrzés, de a közvélemény tájékoztatása szempontjából is, szükségesnek tartja, hogy a birtokforgalmat, a birtokváltozásokat s a birtokfeldarabolásokat megvilágitó statisztikai adatok negyedévenként nyilvánosságra hozassanak;

8. szükségesnek tartja, hogy a telepitési és birtokfeldarabolási törvényjavaslat a háboru tanulságainak figyelembevételével azonnal és soronkivül elkészittessék és törvényerőre emeltessék;

9. sürgősen gondoskodjék a kormány a harctérről visszatérő, valamint a rokkant földmüveskatonák jövőjéről, a Kivándorlási Tanács által a kormányhoz benyujtott tervezet értelmében.

A napilapok és a többtermelés.

Örömmel állapitjuk meg, hogy a napisajtó igen nagy érdeklődést tanusit jövő gazdasági életünk legnagyobb próblémája, a mezőgazdasági többtermelés iránt.

Immár eldöntött kérdés, hogy Magyarország csak is ugy tud megállni a jövő nagy gazdasági versenyében és a felhalmozódott óriás háborus terhek sulya alatt, ha legnagyobb gazdasági ágát, a mezőgazdaságot rövid időn belül oda fejleszti, hogy az eddiginél jelentékenyen többet tudjon termelni.

Megkezdte a sorozatot a „Magyarország“, folytatta „Az Est“ és „Az Esti Ujság“, legutóbb pedig „Pesti Napló“ hoz igen érdekes eszmefuttatásokat, amelyek mind alkalmasak arra, hogy a közérdeklődést ezen országos fontosságu kérdésre reairányitsák. Reméljük, hogy a napisajtó ezen érdeklődése a törvényhozás tárgyalásaira is hatással lesz s nemcsak a ma muló jelentőségével, de a jövő nagy problémájával is foglalkozni fognak, amely probléma mikénti és gyors megfejtésétől függ Magyarország léte.

Igazán itt van a legkedvezőbb pillanat a cselekvésre, mert még kormány nem volt olyan szerencsés helyzetben, hogy ennyire népszerü kérdésben foglalhasson állást és tegyen intézkedéseket, mint amilyen a mezőgazdasági többtermelés kérdése. De hát, mint mindenben, ez intézkedésekkel is nagyon várat magára a kormány, pedig a legfőbb ideje volna a többtermeléssel kapcsolatos kérdések egész komplexumát végül is komoly tanulmányok és megfontolás tárgyává tenni és a már megérlelődött és kikristályosodott gondolatokat formába öntve, mielőbb a törvényhozás szankciójával megvalósitani.

A sürgős elintézésnek természetesen a legnagyobb átka, hogy egy-egy kormányzati intézkedésbe több minisztériumnak van beleszólása s amig ezeken a közigazgatási retortákon valami keresztülmegy, a legtöbbször bizony elszalasztódik az a legkedvezőbb pillanat, amely egyes eszmék megvalósitására a legalkalmasabb.

Magyar répa az osztrák gyáraknak.

Már a mult évben nagy vitákra adott okot az osztrák gyárak és magyar termelők között a cukorrépa ára, amennyiben az osztrák gyárak a régi szerződések betartását követelik s illetve legfeljebb az osztrák áremelkedést voltak hajlandók fizetni. Miután a régi szerződések közül még sok van, amely a folyó évre is érvénnyel bir, a folyó évi termelésnél pedig a kormány 3·50 korona prémiumot biztositott a magyar cukorrépatermelőknek, illetve az 1916. évben termelőknek akkor beszálitott répájuk után még külön 1 koronát, összesen tehát 4·50 korona prémiumot, nyilvánvaló, hogy az ellentét az osztrák gyárak és a magyar cukorrépatermelők között ki fog ujulni, aminthogy ez már tényleg meg is történt. Természetes, hogy a legnagyobb igazságtalanság volna a magyar cukorrépatermelőket az osztrák gyárak önkényének kiszolgáltatni és épp ezért a magyar kormánynak kötelessége ezzel az ügygyel sürgősen foglalkozni, még pedig a legegyszerübben oly irányban, hogy az osztrák gyárakkal kötött szerződéseket egyszerüen megszünteti. Semmi érdekünk, hogy a magyar répa éppen a jelen viszonyok között Ausztriába menjen ki. Ha már határszéli termelők répatermelésre szánják magukat, ugy szállitsák azt a magyar gyáraknak.

Addig is azonban, amig a kormánynak valamelyes intézkedése megtörténik — amely irányban meg is kerestük a földmivelésügyi minisz

Földbirtokosok és földbérlők figyelmébe!

Ajánlunk igen előnyös törlesztéses kölcsönöket 35 évre 4½% kamat, 2½% törlesztés és 99 árfolyam; 50 évre 4½% kamat, 1½% törlesztés és teljes árfolyam és 63 évre 4% kamat, 0·85% törlesztés és 94½% árfolyam mellett, továbbá birtokok adásvételét, bérbeadását és parcellázását legpontosabban és igen előnyösen lebonyolitjuk. Parcellázások esetén e szakmában specialista szakértőnket a helyszinére kiküldjük.

BUDAPESTI KÖLCSÖNKÖZVETITŐ ÉS PARCELLÁZÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VIII. kerület, Kenyérmező-utca 6. szám.

tert — nézetünk az, hogy a magyar termelők nem is kötelezhetők a répa szállitására, mert az összes, a cukorrépa termelésével kapcsolatos rendelkezések nem vonatkoznak azokra a szerződésekre, amelyek az osztrák gyárak és magyar termelők között fennállnak s igy ezek hivatkozással a háboruval járó vis majorra, megszüntethetők. Nem hisszük, hogy volna magyar bíróság, amely más álláspontot foglalna el. Különösen akkor nem, ha az osztrák gyárak ugyanazon kedvezmények nyujtását, amelyeket a magyar kormányrendeletek a magyar termelőknek biztositanak, megtagadnák. De megszüntethetők e szerződések már csak azért is, mert a magyar termelők, ha a szerződéseket betartanák, ezzel anyagi romlásukat idéznék fel, már pedig senki sem követelheti egy olyan szerződés betartását, amely a másiknak biztos anyagi romlásával járna. Tegyenek lépéseket az osztrák gyárak az osztrák kormánynál, hogy a magyarországból szállitott répáért az osztrák kormánytól ugyanolyan prémiummegtéritést kapjanák, mint a magyar gyárak, akkor követelhetik a szerződések betartását. Az osztrák kormány egyébként legutóbb 6 koronában állapitotta meg a cukorrépa árát s igy a magyar termelők teljes joggal követelhetik ugyanazt az árat, a legegyszerübb dolog volna azonban a magyar cukorrépa kivitelét egyszerüen betiltani s a határszéli cukorrépatermelőket a magyar gyárakhoz utasitani.

Kecskeméti gazdák áldozatkészsége.

Amidőn a Magyar Gazdaszövetség Kecskeméten tartotta nagygyülését, az ott összegyült gazdák ezrei irigykedve nézték a Kecskeméti Gazdasági Egyesület uj székházát. A később bekövetkezett földrengés okozta károk azonban jelentékeny kiadásokkal terhelték meg a Gazdasági Egyesületet ugy, hogy országos gyüjtéssel sietett a gazdatársadalom a bajba jutott Gazdasági Egyesület segélyére.

Mindezek az összegek azonban nem voltak elegendők az egyesület talpraállitására. A mult évben a vezetőség egy merész lépésre határozta el magát, hogy az anyagi bajokon egyszerre tulessék. Aláirási felhivást intézett a tagokhoz, amelyben 100,000 korona kötvény aláirására hivta fel tagjait, mely kötvények 4%-kal kamatoznak és a közgyülés határozata alapján kisorsoltatnának s illetve a tagoknak visszafizettetnének.

A merésznek látszó lépésnek meg lett az igen szép eredménye, amennyiben az egyesület tagjai — amint örömmel értesülünk — a 100,000 koronás kötvényt lejegyezték.

Ez követendő példa abban a tekintetben, ha valamely gazdasági egyesület bajba jut, vagy bizonyos nagyobbszabásu akcióra határozza el magát. Lám nem nélkülözhetetlenül szükséges, hogy rögtön állami támogatás után inditson fárasztó hajszát, hanem saját erejére támaszkodva, a saját becsületéből is előteremtheti azokat az anyagi eszközöket, amelyek az eredményes müködés biztositásához szükségesek.

A kecskeméti példa, reméljük, hogy sok követőre fog találni a többi gazdasági egyesület körében is, mint olyan eszköz, amelyet mindenkor igénybe vehetnek, amidőn nagy kezdeményezésről, nagy célok megvalósitásáról van szó. Meg kell még emlitenünk, hogy az aláirók közül ezideig már többen adományként ajánlották fel az egyesületnek az általuk jegyzett összeget.

A megromlott terménykészletek felhasználása.

A hivatalos lap folyó hó 21-iki számában közzétett 704. M. E. számu kormányrendelet a tüz folytán vagy más okból megromlott termény- és őrleménykészletek felhasználásáról az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

1. A buza-, rozs-, kétszeres-, árpa-, zab-, köles-, árpagyöngy-, kukorica- és hüvelyeskészletek, valamint az emlitett terményekből készült őrlemények (liszt, korpa stb.) készletei tekintetében, ha azok tüz folytán vagy más okból megromlottak, a jelen rendelet rendelkezései irányadók.

2. A tüz folytán vagy más okból megromlott készlet birtokosa köteles azt a rendes gazda gondosságával a további romlástól megóvni és a káresetet, ha a megromlott készlet 50 métermázsát meghalad, a Haditermény Részvénytársaságnak, ha pedig 50 métermázsát meghaladó korpáról van szó, a Korpaközpontnak a megromlott termény vagy őrlemény nemének és mennyiségének megjelölésével haladéktalanul bejelenteni. Ha a készlet a kár ellen biztositva volt, a káresetet a birtokoson kivül a biztositó is köteles, mihelyt a káresetről értesül, haladéktalanul bejelenteni.

A birtokos megromlott készletét arra a célra, amelyre azt egyébként jogszerüen felhasználhatta volna, tovább is felhasználhatja. Más célra — szesztermelés kivételével — a birtokos a megromlott készletet, ha az 50 métermázsát meg nem halad, csak a készlet fekvésének helye szerint illetékes főszolgabirónak (polgármesternek), egyébként pedig csak az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének külön engedélyével, szesztermelésre azonban — az e tekintetben egyébként fennálló szabályok megtartásával — csakis a pénzügyminiszter előzetes engedélye mellett használhatja fel. A megromlott készletet birtokosa — a 3. §-ban emlitett átruházás esetét kivéve — más részére csak a Haditermény Részvénytársaság, ha pedig korpáról van szó, a Korpaközpont utján idegenitheti el. A Haditermény Részvénytársaság az ily készletek eladásánál való közremüködésért jutalékot nem számithat.

A készlet átvevője azt külön engedély nélkül csak saját házi és gazdasági szükségletére használhatja fel. Ipari célra, a szesztermelés kivételével, az átvevő a készletet, ha az 50 métermázsát meg nem halad, csak a feldolgozás helye szerint illetékes főszolgabirónak (polgármesternek), egyébként pedig csak az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének külön engedélyével, szesztermelésre pedig — az e tekintetben egyébként fennálló szabályok megtartásával — csakis a pénzügyminiszter előzetes engedélye mellett használhatja fel.

A készlet minden további átruházásánál ugyancsak az előbbi bekezdések szabályai irányadók.

3. Ha a tüz folytán, vagy más okból megromlott készlet biztositva volt, azt a készlettel rendelkezésre jogosult a biztositónak a biztositási ügylet alapján és annak értelmében átengedheti. Ily átengedés esetében a 2. §-ban megszabott megóvási kötelezettség a biztositót terheli. A biztositóra nézve az átvett készlettel való rendelkezési jog tekintetében a 2. § rendelkezései irányadók azzal az eltéréssel, hogy az átvett készletet, ha az ötszáz métermázsát meghalad, csak a jelen §-ban szabályozott versenyajánlat utján idegenitheti el. A versenyajánlati felhivást, amelybe a jelen § alább következő rendelkezéseit fel kell venni, a biztositó kérelmére és az általa előterjesztett tervezet alapján a készlet fekvésének helye szerint illetékes főszolgabiró (polgármester) bocsátja ki, aki a versenyajánlati tárgyalást vezeti. Az ajánlat elfogadása felől — a jelen § szerint — a biztositótársaság megbizottja nyilatkozik; az elfogadó nyilatkozat hatályosságához a versenyajánlati tárgyalás vezetőjének jóváhagyása szükséges.

Az ajánlatokat zárt boritékban kell a felhivást kibocsátó hatóságnál beterjeszteni és az ajánlatban pontosan meg kell jelölni a célt, amelyre az ajánlattevő a készletet megszerezni kivánja.

Az ajánlatok egyenlősége esetében az ajánlattevőket az alábbi sorrendben elsőbbség illeti meg. A sorrend a következő: 1. gazda, aki a készletet saját gazdaságában házi vagy gazdasági szükségletére, különösen takarmányozásra kivánja felhasználni; 2. az ilyen megromlott készletek konzerválásával és forgalombahozatalával rendszerint foglalkozó egyén; 3. élesztőgyári vállalat; 4. keményitőgyári vállalat; 5. szeszgyári vállalat.

A versenyajánlati tárgyalásról a felhivást kibocsátó hatóság a Haditermény Részvénytársaságot, ha pedig korpáról van szó, a Korpaközpontot, a felhivás kibocsátásával egyidejüleg értesiteni köteles.

Az elfogadott ajánlat hatályát veszti, ha a Haditermény Részvénytársaság, korpánál a Korpaközpont, legkésőbb a versenytárgyalást követő napon, a tárgyalást vezető főszolgabirónál (polgármesternél) bejelenti, hogy a készletet az ajánlatban meghatározott feltételek mellett, vagy pedig, amennyiben az ajánlati feltételektől eltérően, nem az egész készletet, hanem csupán annak emberi élelmezésre vagy állati takarmányozásra alkalmas részét kivánja átvenni, a készletnek ezt a részét az illető cikkre nézve hatóságilag megszabott legmagasabb áron átveszi.

Az átvevő a készlettel, amelyet versenyajánlata értelmében a saját gazdaságában vagy egyéb üzemében leendő felhasználásra szerzett meg, más célra csak az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének engedélyével és az engedélyben megállapitott feltételek mellett rendelkezhetik.

A tüz folytán vagy más okból megromlott ily készletek konzerválásával és forgalombahozatalával foglalkozó személy a jelen § alapján megszerzett készletet más részére külön engedély nélkül ugyan, de mindig csak a 2. § második bekezdése szerint a Haditermény Részvénytársaság, illetőleg ha korpáról van szó, a Korpaközpont közvetitésével idegenitheti el

Szesztermelésre a jelen §-ban szabályozott versenyajánlat alapján megvásárolt készlet — az e tekintetben egyébként fennálló szabályok megtartásával — a 2. §-hoz képest mindig csakis

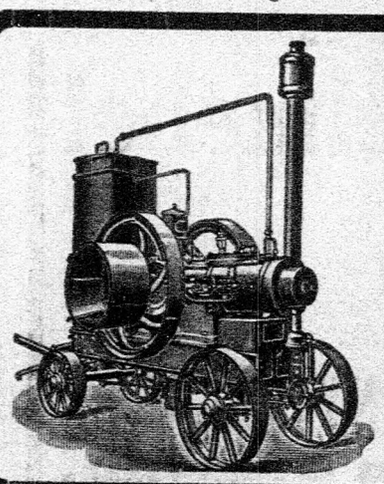

WOHANKA ÉS TÁRSA

Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 76. szám.

Nyersolajmotorok, nyersolajlokomobilok
minden nagyságban
azonnal szállithatók.

Olcsó üzem, tökéletes szerkezet, tartósság, nyugodt járás, egyszerü kezelés stb.

Gazdasági malmok
nyolcféle nagyságban gyorsan szállithatók.

Malmaink tészta-, főző- és kenyérlisztet, finom és lisztes darát állitanak elő a legmagasabb kiaknázás mellett.

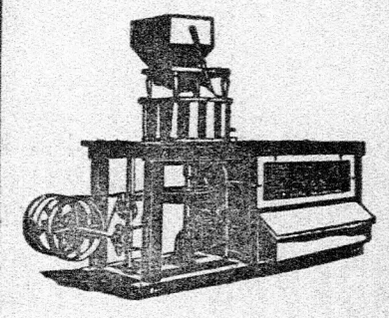

7084

a pénzügyminiszter előzetes engedélyével használható fel.

4. A jelen rendelet életbelépése előtt megromlott készletekkel birtokosuk a jelen rendelet életbelépése után csak a 2. §-nak, illetőleg a 3. §-nak megfelelően rendelkezhetik.

5. Az 1. §-ban megjelölt terményekért és őrleményekért megromlott állapotban sem követelhető magasabb ár annál, amelyet az érvényben álló rendelkezések az illető terményekre és őrleményekre nézve megszabnak.

6. Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátszsza, az, amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapitható lesz a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, a pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapitott nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azt a készletet, amelyre nézve a kihágást elkövették, a fel saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részében a kihágási eljárás során akkor is el kell kobozni, ha az nem a tettes vagy a részes tulajdona. Az elkobzott készlet értékének egy ötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költség levonásával, a rokkant katonák segélyalapját illeti.

7. Ez a rendelet kihirdetésének napján (február 21.) lépett életbe. Hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed. A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre.

A juh-, bárány- és kecskebőrök lefoglalása.

Mint röviden már lapunk mult számában jeleztük, a hivatalos lapban f. hó 16-án közzétett 390. M. E. számu kormányrendelet intézkedik a juh-, bárány- és kecskebőröknek hadicélokra való átvitelétől, továbbá a dögnyirás eltiltásáról. A szóbanforgó kormányrendelet fontosabb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

1. A jelen rendelet 2—7. §-ában foglalt rendelkezések alá esnek a nyers, sózott és száritott juh-, bárány- és kecskebőröknek a magyar szent korona országainak területén a jelen rendelet életbelépésekor meglevő összes készletei, valamint az ily bőröknek később hozzájövő készletei, tekintet nélkül arra, vajjon azok gyapjas (szőrös) vagy nyirott, egész avagy feldarabolt állapotban vannak.

2. Mindazok, akik az 1. § meghatározása alá eső bőrt a jelen rendelet életbelépésének napján birtokukban (őrizetükben) tartanak, ugyszintén mindazok, kik a jelen rendelet hatálya alatt utóbb ily bőr birtokába jutnak (ily bőrt őrizetbe vesznek), kötelesek készletüket — amennyiben a jelen § annak eladását (jelen § 4. bekezdése) vagy feldolgozását (3. §) kifejezetten meg nem engedi — a készlet mennyiségére való tekintet nélkül a Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézetnek (Budapest, V. ker., Nádor-ucca 2. sz.) átvételre az alábbi rendelkezések értelmében bejelenteni és az intézet felhivására és utasitásának megfelelően beszolgáltatni. A készlet birtokosa készletével mindaddig, amig az emlitett intézet őt nem értesiti arról, hogy a készletet át nem veszi, egyébként nem rendelkezhetik, azt fel nem használhatja és fel nem dolgozhatja, hanem köteles készletét gondosan megőrizni és a romlástól megóvni.

Amennyiben a katonai Bőrátvételi intézettől a felajánlás napjától számitott 21 napon belül értesitést nem kap, a felajánlott készlettel szabadon rendelkezik.

A készlet birtokosa (őrzője) az előbbi bekezdésben megszabott átvételre való bejelentést köteles a jelen rendelet életbelépésének napján birtokában (őrizetében) volt készlet tekintetében legkésőbb a jelen rendelet életbelépését követő 7-dik napon az utóbb birtokába (őrizetébe) került készletek tekintetében pedig azontul minden héten szombaton a közvetlenül megelőző napon volt állapot szerint megtenni és a bejelentést a jelzett napokon, postán ajánlott levélben a „Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézet“ cimére elküldeni. A bejelentésben részletesen fel kell tüntetni az 1. § meghatározása alá eső böröknek a 7. §-ban meghatározott árak szempontjából figyelembe jövő minőségét sulyát, a raktározás helyét és a birtokos (őrző) nevét és lakóhelyét.

A bejelentés alá eső készlet tulajdonosa készletét — akár egészben, akár részben — a bejelentésre az első bekezdésben megszabott napig az alábbi rendelkezések szerint szabadkézből eladhatja azoknak, akik a jelen rendelet szerint az 1. § meghatározása alá eső bőröket szabad kézből vásárolhatnak és ha ezt teszi, az akkép eladott készlet tekintetében az átvételre való bejelentés kötelezettsége alól mentesül.

Azokat a bőrtermelőket kivéve, akiknek egy heti bőrtermelése az 1. § meghatározása alá eső bőrökből átlagban 400 darabot meghalad, bárki eladhatja bőrkészletét 1. az 5. §-ban emlitett „Gyapjasbőr beszerző társaságnak“; 2. olyan kereskedőnek, akit az elsőfoku iparhatóság az 1. § meghatározása alá eső bőröknek vásárlására megfelelő igazolvány kiállitásával feljogosit. Ily igazolvány csak annak adható, aki az 1. § meghatározása alá eső bőrök adás-vételével már az 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt is foglalkozott.

Az a bőrtermelő, akinek egy heti bőrtermelése az 1. § meghatározása alá eső bőrökből átlagban 400 darabot meghalad, ilyen bőröket szabad kézből csak az 5. §-ban emlitett társaságnak adhat el.

3. Timárok és szücsök az 1. § meghatározása alá eső azokat a bőröket, amelyek üzemükben a jelen rendelet életbelépésének napján kikészités vagy feldolgozás alatt állanak, csak akkor kötelesek a 2. §-nak megfelelően átvételre bejelenteni, ha azokat az 1917. évi április hó 30. napjáig ki nem készitik, illetőleg fel nem dolgozzák.

4. A 2. §. értelmében átvételre felajánlott készletek felett a „Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézet“ rendelkezik és a készlet birtokosa (őrzője) köteles a készletet az intézet felhivására és utasitásának megfelelően beszolgáltatni. Azokat a készleteket, amelyeknek átvételét a Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézet elhatározza, a jelen rendelet erejénél fogva a honvédelmi miniszter a hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. t.-c. 24. §-a alapján hadicélokra igénybevetteknek jelenti ki.

5. Az 1. § meghatározása alá eső bőrfélék beszerzésére alakult Bőrbeszerző társaságnak a kereskedelemügyi miniszter vásárlási jogosultságot adhat. Azt, hogy kinek adott a kereskedelemügyi miniszter ily bevásárlási jogot, a Budapesti Közlönyben közzéteszi.

A kereskedelemügyi miniszter ily Bőrbeszerző társaság ügykezelését saját közegeivel bármikor ellenőrizheti és tőle a jelen rendeleten alapuló vásárlási jogosultságot bármikor elvonhatja.

A társaság az általa a jelen rendelet 2. §-a alapján szabad kézből vásárolt bőrökért a 7. § ban megállapitott árt köteles fizetni és köteles az ilykép beszerzett bőrkészleteket a 4. § szerint a Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézetnek átvételre bejelenteni és beszolgáltatni.

6. A Budapesti Katonai Bőrátvételi Intézetnek beszolgáltatott bőrökért járó téritést az 7. § ban megszabott árak alapulvételével az emlitett intézet mellett müködő becslőbizottság állapitja meg.

A becslőbizottságba a katonai igazgatás egy tagot és a kereskedelemügyi miniszter két tagot küld ki. A bizottság a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt tag elnöklete alatt a kereskedelemügyi miniszter által kijelölendő két szakértő meghallgatásával határoz.

Ha a fél a becslőbizottság által megállapitott téritéssel nincsen megelégedve, igényeit az 1912: LXVIII. t.-c. 33. § a szerint érvényesitheti.

7. Az 1. § meghatározása alá eső bőrökért fizetendő árak a következőkben állapittatnak meg:

I. táblázat.

Jelzése	Kg.-kénti ár koronákban 1917. II/28-ig	III/1—31-ig	IV/1—30-ig	V/1-től
I. **Juhbőrök.**				
1. Gyapjasbőrök.				
a) Szücsbőrök (darabonként (1·20—2 kg.)	KS	7·10	6·60	6·60	6·60
b) Egyéb bőrök, beleértve az elhullott állatok bőrét is:					
gyapjas merinó és	A	7·10	6·60	5·70	5·20
cigája	D				
gyapjas racka	E	6·60	6·20	5·20	4·70
2. Nyirott bőrök.					
Élőállaton nyirt bőrök (Kaflaken)	LG	7·10	6·60	6·60	6·60
Élettelen állaton nyirt bőrök (Blössen)	B	4·70	4·25	3·80	3·80

Case amerikai gőzkukoricamorzsoló

igen nagy teljesitményre, azonnal szállitható.

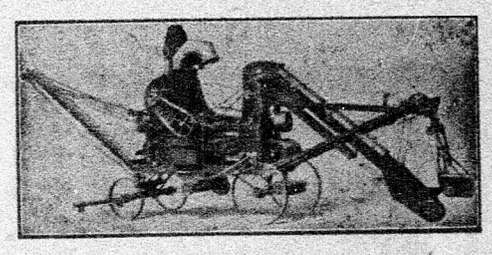

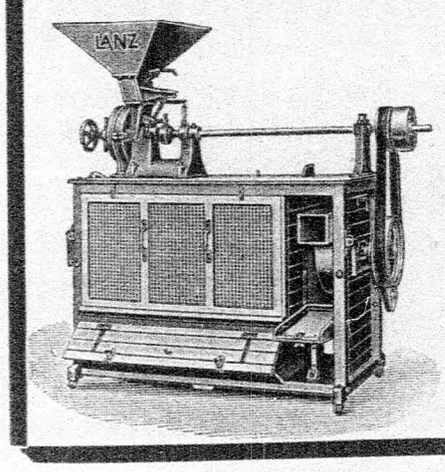

Eredeti német **Lanz-** féle **darálók, szecskavágók, őrlőmalmok, répavágók.**

Ajánlattal szolgál a vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai**

Budapest, VIII. kerület, Üllői-ut 52/K. szám.

II. táblázat.

II. Bárány- és toklyóbőrök.	Jelzése	Darabonkénti ár koronában 1917. II/23-ig	III/1—31-ig	IV/1-től
Fehér vagy fekete hasi bárány (Schmascben)				
100 drb-onként 25 kg.-ig	KSt.	0·80	0·80	0·80
Félbárány (Halblamm) 100 drb-onként 27—40 kg.	KH	2·85	2·85	2·85
		Kilogrammonkénti ár K.-ban		
Bárány 100 darabonként 40—80 kg.	KLL	7·55	7·55	7·55
Bárány 100 darabonként 80—120 kg.	KSL	7·10	7·10	7·10

A bánáti és erdélyi bárnybőrök a következő felárra[1] számittatnak és pedig: 100 darabonként 50—80 kg. sulyu fehér: 1 K. darabonként; 100 darabonként 50—80 kg. sulyu fekete: 2 K. darabonként.

III. táblázat.

III. Kecske- és kecsketoklyóbőrök.	Jelzése	Darabonkénti ár koronában 1917. II/23-ig	III/1—31-ig	IV/1-től
1. Nyitott- vagy hajtottbőrök.				
Bakbőrök:				
100 drb-onként 150 kg.-on felül	OB	11·35	10·40	9·45
100 drb-onként 150 kg.-on alul	OB	10·40	9·45	8·50
Kecskebőrök:				
100 drb-onként 115 kg.-on felül	OB	10·40	9·45	8·50
Kecsketoklyóbőrök:				
100 drb-onként 75—115 kg.	OH	8·55	7·55	6·60
2. Kecsketömlők.		Kilogrammonkénti ár K.-ban		
Bakbőrök	SB	5·70	5·20	4·70
Kecskebőrök	SG	6·15	5·70	5·20
Kecsketoklyók	SH	8·30	7·10	6·15

Az ár tekintetében az időnként csökkenő áraknál az árujegyzék elküldésének postai kelte irányadó.

A fenti árak első (I) rendü, egészséges, hibátlan és légszáraz bőrökre értendők, szarv, láb és köröm nélkül. Más minőségü árunál a következő levonásoknak van helye:

II-od rendü juh- és bárnybőröknél 20%.

II-od rendü kecske- és kecsketoklyóbőröknél 30%.

III-ad rendü juh- és bárnybőröknél 40%.

III-ad rendü kecske- és kecsketoklyóbőröknél 60%.

Arra nézve, hogy mely áru tekintendő II-od és melyik III-ad rendünek, a háboru előtti kereskedelmi szokások mérvadók.

Sózott. de egyébként teljesen nyers bőröknél a fenntiekben megállapitott minőség szerinti (I., II., III) árakból 50%, sómentesen mérve pedig 40% jön levonásba.

Mindezek az árak magukban foglalják a csomagolás vagy kötözés és a rakodóállomáshoz való szállitás költségeit is.

8. A jelen rendelet életbelépésétől kezdve tilos levágott vagy elhullott juh, bárny vagy kecske bőrét — akár a bőr lefejtése előtt, akár a lefejtés után — nyirni és azoknak az állatoknak a bőrét, amelyek élőállapotban nem lettek lenyirva, nyiratlanul kell az átvételükre a jelen rendelet szerint jogosultak részére átszolgáltatni.

9. A jelen rendelet rendelkezései alól a kereskedelemügyi miniszter indokolt esetben kivételeket engedhet.

10. A jelen rendeletben foglalt rendelkezések hatályosságának biztositására külön ellenőrző közegek alkalmazhatók. Ezek a rendelet által érintett üzemeket és raktárakat bármily időben megtekinthetik és nekik kivánságukra az összes üzleti könyvekbe, levelezésekbe és egyéb feljegyzésekbe betekintést kell engedni.

11. Aki az 1—10. §-ok valamely rendelkezését megszegi vagy kijátszsza, vagy a hatósági ellenőrzést meghiusitja, az, amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapitható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapitott nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

12. Az 1650/1916. M. E. számu rendelet 3. §-ának a gyapjas bőrök szállitásához szükséges igazolványokról szóló rendelkezése a gyapjas (szőrös) kecskebőrökre is kiterjesztik, s annak megszegése az idézett rendelet 4. §-a szerint büntetendő. Gyapjas (szőrös) kecskebőr e rendelkezés értelmében minden — akár egész, akár feldaraboit — kecskebőr (kecskebőrhulladék is), amelyen gyapju (szőr) van, még ha az egészen rövidén is van lenyirva.

13. Ez a rendelet 1917. évi február hó 16. napján lépett életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

A Korpaközpont beszámolója.

A Korpaközpont f. hó 12-én tartott ülésén beszámolt 1916. évi müködéséről, amelyre vonatkozólag a következő adatokat közölhetjük:

Az elmult évben beérkezett a Korpaközponthoz 29 763 darab gazdasági felügyelői utalvány 3.068,490 q korpára és hulladékra és 2011 drb utalvány 614,962 q egyéb takarmányra (olajpogácsa, répaszelet, különböző moslékok és sörtörköly). Ezzel a bejelentett igénynyel szemben az összes kiutalás kitett:

	korpa és hulladék
gazdaságoknak közvetlenül	733,500 q
fővárosi lótartóknak és pestkörnyéki kisgazdáknak kis tételenként	120,163 „
továbbá megbizott kereskedőknek 10 métermázsán aluli tételekben való eladásra	264,304 „
összesen	1.117,967 q

vagyis az elmult év folyamán a bejelentett igényeknek át ag csak 37%-át volt a Korpaközpontnak módjában a meglevő polgári készletekből közvetlenül és a kereskedők utján a gazdaközönség rendelkezésére bocsátania.

Kiutalt továbbá a Korpaközpont az elmult évben vértakarmánygyártásra miniszteri jóváhagyással 1330 q korpát és melásztakarmánygyártásra 6018 q hulladékot.

A többi ipari takarmánycikkekből a kiutalások összege 333 520 q-t tett ki, vagyis az igényelt mennyiségnek több mint 50%-át.

Végül kiutalt a Korpaközpont 3912 q tisztitott malombükkönyt vetési célra és 13,546 q árpahéjat melásztakarmánygyártáshoz.

Az 1916. évben 104,206 utalványt küldött szét a Korpaközpont, mig az érkezett ügydarabok 236,000 és az elküldött levelek 306,000 darabot tettek ki.

A Korpaközpont elárusitó szervezete a mult évben 1067 szövetkezetből, kereskedőkből és 45 hatósági üzemből állott.

A személyzet, amely a Korpaközpont megalakulásakor mindössze 26 tagu volt, az 1916. év végéig 134 alkalmazottra emelkedett, amit a nagyarányu ügyforgalom tett szükségessé.

A Korpaközpont bevételei az elmult évben kiutalt korpa jutaléka cimén (amelyben bennfoglaltatik az 1916. év augusztusában ügykörébe utalt katonai korpa jutaléka is) 756,578·34 K., a többi kiutalt takarmánycikkek jutaléka cimén 163.582·19 K. Az összes bevételek és a költségek egybevetése után 673,366·34 K., felesleg mutatkozik, amelyhez járul az 1915. évi csonka félévről áthozott 373,986·57 K., összes felesleg 1.047,352·91 K.

Ez az egész vagyon közcélokra rendelkezésre áll és teljes egészében hadiölcsön-kötvényekben fekszik.

A fent közölt adatok az 1916. naptári esztendőre vonatkoznak. Mivel azonban az összehasonlitás szempontjából a termelési év az irányadó, alább közöljük azokat az adatokat, amelyeket az 1916. évi augusztus—decemberi időszak forgalma az 1915. év ugyanezen időtartamával szemben eredményez, megjegyezvén, hogy mivel a Korpaközpont csak 1915 augusztus közepén alakult és tényleges müködését csak szeptember elején kezdte meg, az 1915. évi adatok csak az év utolsó 4 hónapjára, mig az 1916. éviek az első uj termésü korpa kiutalása napjától, 1916 julius 22-től az év végéig terjedő időtartamra vonatkoznak.

Az összehasonlitásul szolgáló adatok a következők:

	1915. IX/XII.	1916. VII. 22/XII. 31.
Beérkezett gazdasági felügyelői utalvány	6.012 darab	15.882 darab
Összesen igényelt korpa és hulladék	1,916.063 q	2,343.713 q
Erre kiutaltak korpát és hulladékot: gazdáknak közvetlenül	949.700 „	411.901 „
Pestkörnyéki állattartóknak és fővárosi fuvarosoknak kis tételekben	11.067 „	68.119 „
Szövetkezeteknek, kereskedőknek kicsinybeni szétosztásra	196.680 „	146.706 „
Összesen	1,157.447 q	626.726 q.

A fenti adatokból mindenekelőtt kitünik, hogy az 1916. évben, főképpen a nagymérvü terményrekvirálás következtében, több mint 4000 vagonnal növekedett a gazdaságok igénye az előző évhez képest, viszont a polgári célokra rendelkezésre álló készletek alig többet, mint a felét tették ki az 1915. évi megfelelő időszak gyártásának. Ennek a körülménynek közismert oka a gyenge terméseredményekben, valamint a

KEMNA szabadalmazott FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füstcső-tulhevitőjével
Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert ugy teljesitőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.
Referenciákkal, kimeritő felvilágositásokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál: KEMNA J. Budapest, VI. Vilmos-császár-ut 51.
Sürgönycim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

katonaság nagyobb szükségletében rejlik. Mégis az 1915. évre kimutatott kiutalások anyaga kevesebb fél között oszlik meg, mint az alig félakkora legutóbbi időszakbeli anyag, mely utóbbi 22,550. tételben utaltatott ki, vagyis egy-egy utalványra átlag 21·5 q-nyi kiutalás jut.

Az 1916. évi kiutalási anyagban nem szerepel az uj évadban a Korpaközpont hatáskörébe utalt katonai korpa igen jelentekeny mennyisége, amelyet közvetlenül az élelmezési raktárak vesznek át és amelynek szétosztására vagy felhasználására a Korpaközpontnak semminemü befolyása nincsen. A jelentés végül nyomatékkal hangsulyozza, amit az igazgatóság is megállapitott, hogy a Korpaközpont sem lókétszersült-, sem más erőtakarmány gyártására a katonai kontingensből senkinek semmiféle mennyiséget ki nem utalt, gazdasági célokra pedig több korpát, mint amennyi a polgári célokra rendelkezésre állott, természetesen nem adhatott.

A vámőrlés uj rendje.

Értesülésünk szerint a belügyminiszter legujabban a vámőrlő malmok által az őrlésért a fennálló kormányrendeletek értelmében csakis természetben szedhető vámot a következőképpen állapitotta meg. A gabonaőrlés vámja 8%, a darálásé 4%, a kölesnek kásává való feldolgozásáé 10%. A gabona kiőrlési aránya pedig olyképpen változott, hogy a 76 kg.-os sulyminőségü buza és 71 kg.-os rozs kiőrlésénél a buza vagy rozs mennyiségének 78% ánál kevesebb nem lehet. Ez az arány azonban olyan buzára vonatkozik, amely 2%-nyi idegen anyagot tartalmaz. Ha az idegen anyag 2%-nál nagyobb, minden százaléktöbblet után 1%-al csökkenhet a kiőrlési arány. Ha a gabona sulyminősége jobb az előirtnál, a hektoliter sulyának minden kilogrammnyi növekedés után legalább fél kilogrammal több lisztet kell kiőrölni.

Márciusi kukoricaárak.

A mult évi szeptember 28-án kiadott 3172. M. E. számu kormányrendelet értelmében a kukorica határára, a természetes beszáradásra való tekintettel, havonként emelkedik. A március hónapban szállitandó kukorica határárát az emlitett rendelet 17. §-a a következőképpen szabja meg métermázsánkénti tiszta sulyra, zsák nélkül:

	csövesen (koronákban)	morzsolva (koronákban)
Közönséges (jófogu stb.) kukorica	30·50	37·—
Fajkukorica (cinkvantin, florentin, putyi és gömbölyü fehér)	32·80	40·—

Emberi élelmezésre alkalmas hatóságilag igénybevett rekvirált kukoricáért a fenti határárakon felül, akár csövesen, akár morzsolva történik az átadás, métermázsánként 6 korona külön térités jár. A rekvirált kukoricacsutka márciusi átvételi ára métermázsánként 9 korona.

Az árdrágitás céljából tiltott módon felhalmozott közszükségleti cikk elkobzandó.

A m. kir. Kuria jogegységi tanácsának f. hó 13-iki 5. számu büntető döntvénye arra a kérdésre, vajjon az árdrágitó visszaélésekről szóló 1916. évi IX. t.-cikk 1. §-ában eltiltott módon beszerzett és felhalmozott közszükségleti cikk elkobzása itéletileg kimondandó-e? — ugy döntött, hogy ily esetben a Btk. 61. §-a alapján elkobzásnak van helye.

A döntés alapjául szolgáló elvi kérdésben a kir. itélőtáblák ellentétes gyakorlatot folytatnak.

Mig ugyanis egyrészt a budapesti kir. itélőtábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1916. évi IX. t.-cikk 1. §-ának első bekezdésében meghatározott árdrágitó visszaélés vétségében bünösnek talált vádlottnál lefoglalt közszükségleti cikkek a Btk. 61. §-a alapján elkobzandók és a szegedi kir. itélőtábla is az elsőbirósági itéletnek az elkobzást kimondó rendelkezését helybenhagyta és csak annyiban tért el a budapesti kir. itélőtábla jelzett álláspontjától, amennyiben az elkobzást nem a Btk. 61. §-ára, hanem a m. kir. minisztérium által a lakosságnak életszükségleti cikkekkel ellátásáról és az árdrágitó visszaélésekről 1915. évi november hó 23-án 4,207/1915. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet 18. §-ára fektette, addig másrészt a kolozsvári kir. itélőtábla számos határozatában érvényre jutott azt a nézetet vallja, mely szerint az árdrágitó visszaélés miatt elitéltnél lefoglalt tárgyak elkobzása nem rendelhető el s ezt a nézetet azzal indokolja, hogy az 1916. évi IX. t.-cikk a bünjelek elkobzására vonatkozóan rendelkezést nem tartalmazván, az elkobzás kérdése a Btk. 61. §-a alapján döntendő el, ennek alapján pedig a tárgyak elkobzása nem rendelhető el, mert azok a bünczelekmény által nem hozattak létre, sem annak elkövetésére nem szolgáltak.

Az 1916. évi IX. t.-c. 1. §-a a közszükségleti cikkeknek aránytalanul nagy mennyiségben nyerészkedés céljából való beszerzését, vagy a forgalomból való visszatartását minősiti vétségnek és mint ilyent helyezi büntetés alá.

Ez a törvény az elkobzásról nem rendelkezik ugyan, ez azonban nem szolgálhat indokul arra, hogy a Btk. 61. §-ának az árdrágitó visszaélés esetében való alkalmazhatósága kizártnak és az elkobzás feltétlenül mellőzendőnek nyilvánittassék, mert a büntető törvénykönyv általános rendelkezései az 1916. évi IX. t.-c. által szabályozott külön jogterületre is kiterjedvén, a Btk. 61. §-a, amennyiben ennek feltételei fennforognak, az árdrágitó visszaélés esetében is alkalmazandó.

A 4207/1915. M. E. számu miniszteri rendelet 18. §-a azonban a kérdés eldöntésénél irányadó nem lehet, mert ez a szakasz kizárólag az abban a rendeletben meghatározott kihágásokra vonatkozik s vétségekre már csak a Btk. 1. §-ánál fogva is alkalmazást nem nyerhet.

Tekintve már most, hogy a Btk. 61. §-a azoknak a tárgyaknak elkobzását jelenti, amelyek a büntett vagy vétség által hozattak letre, vagy amelyek a büntett vagy vétség elkövetésére szolgáltak; tekintve továbbá, hogy az 1916. évi IX. t.-cikk 1. §-ában körülirt vétség a közszükségleti cikkeknek tiltott módon való felhalmozásával és a forgalomból való visszatartásával követtetik el; törvényes tilalom megszegésével beszerzett vagy visszatartott közszükségleti cikkek pedig a vétség elkövetésére szolgáltak: kétségtelen, hogy azoknak elkobzását a Btk. 61. §-a alapján el kell rendelni.

Tavaszi vetőmagbükköny.

A Haditermeny Reszvénytarsasag közli velünk, hogy tavaszi vetőmagbükköny fog korlatolt mennyiségben forgalomba hozni. Gazdák, kiknek vetőmagbükkönyre van szükségük, igényüket legkésőbb folyó évi március hó 10-ig a Haditermény Részvénytarsasag hüvelyes- és magosztalyánál (V., Zrinyi-utca 12.) jelentsék be. A Haditerméný-Részvénytársaság a bükkönyvetőmagot a rendelkezésére álló mennyiség arányában szokványminőségben, mindennemü szavatosság nélkül, 100 kg.-ként, zsák nélkül 50 korona árban, helyt feladóállomás, fogja elszámolni. Minden igénylő tartozik a vármegyei gazdasági egyesület bizonyitványával igazolni, hogy az igényelt bükkönyre vetési célból van szüksége.

Minthogy bükköny-vetőmagban tényleg nagy az általunk is ismételten felpanaszolt szükséglet, ezt az intézkedést mindenesetre csak örömmel üdvözölhetjük. Annál kevésbbé lehetünk azonban megelégedve a bükkönymag körül történt rendelkezések zavarosságával és ellenmondásaival, amit sajnálatosan kell igen sok kormányintézkedésnél tapasztalnunk. Ez méltán kelt a nagyon is egyenlőtlen elbánásban részesült gazdaközönség körében jogos elégedetlenséget. Köztudomásu ugyanis, hogy a bükkönymag határárát a kormány még 1915. október 2-án kiadott 3572 M. E. sz. rendeletével „mindenféle bükkönymag"-ra 40 K.-ban szabta meg, szigoru büntetéssel tiltván el a bükkönymagnak ennél drágább áron való adás-vételét. Utóbb, tavaly, a földmüvelésügyi miniszter mégis kivételes engedélyt adott egyes cégeknek, hogy vetőmag-bükkönyt a határáron felül vásárolhassanak és hozhassanak forgalomba. Igazgatóválasztmányunk legutóbbi ülésén volt éppen róla szó, hogy 75 koronás áron történtek vetőmag-bükkönyvásárlások s ezt a vetőmagot 85—86 koronáért árusitják a kormány engedélye alapján. Amennyire méltán zudultak fel azok a gazdák, akiknél 40 koronáért foglalták le a bükkönymag-készleteket, hogy mások ennyivel kedvezőbben értékesithették véletlenül szabadon hagyott bükkönytermésüket: éppen annyira sérelmes most azokra, akik magasabb áron rendeltek vagy vásároltak bükkönymagot, hogy ime, a Haditermény Részvénytársaság most már 50 koronáért kinálja ugyanazt az árut, amelyért tegnapig még 70%-kal többet kellett fizetniök. Olyan rejtvény előtt állunk, amelynek, bevalljuk, sehogyan sem tudjuk megfejtését találni, de amelyet a következetesség es előrelátó, egyenlő mértékkel mérő rendszeresség iskolapéldái közé aligha fognak besorozhatni.

Gazdasági kérdések a képviselőházban.

A képviselőház e héten folytatta a háboru esetére szóló kivételes kormányhatalom igénybevételéről szóló hatodik kormanyjelentés tárgyalását, amelynek során több igen értékes, gazdasági vonatkozásu kérdésekkel foglalkozó felszólalás hangzott el.

Sorrend szerint haladva, *Szilassy* Zoltán, az OMGE. szövetségi titkara nagy tetszéssel fogadott szakszerü beszédében elsősorban a rekvirálások körül felmerült panaszokra mutatott rá s hangsulyozta, hogy a Közélelmezési Hivatal felszólamlási bizottsága lehetőség szerint igyek-

HALDEK IGNÁC UTÓDA
MAGNAGYKERESKEDÉS.
Budapest, VI., Nagymező-utca 43 sz.
Cégtulajdonos: GREINER SOMA
a Haditermény Részvenytársaság főbizományosa.
Sürgönycim: HALKLEE.
Vásárol: Nagyarankás, tisztitható és arankamentes LÓHERÉT.
Tavaszi bükkönyt és kölest
miniszteri engedély alapján, nemkülönben minden szabad forgalomba eső gazdasági magvakat.
Ajánl: Elsőrendü északnémetországi
cukor- és takarmányrépamagvakat.
Telefon: 18—62.

szik a jogos panaszokat orvosolni, de mindamellett kétségtelen, hogy kivált az állattartógazda igen nagy nehézségekkel kénytelen megküzdeni. Majd Návay Lajossal szemben azt fejtegette, hogy a gabonaárak felemelése a termelési költségek nagyarányu megdrágulása következtében megokolt és szükséges, mert a termelés jövedelmezőségének biztosítása nélkül hasztalanul beszélünk többtermelésről.

Azzal szemben, hogy a gazda minden feleslegét a közszükséglet számára kénytelen odaadni és hogy szabad rendelkezési joga a termelés berendezése, de különösen terményeinek értékesitése terén teljesen megvonatott tőle: ez igen nagy kárral jár a gazdára nézve, mert hiszen ha ugyanazt a terményt, amely ma makszimálva van, ő szabadon felhasználhatná, mint felesleget, mondjuk p. o. a hizlalásra, akkor ő sokkal magasabban volna képes értékesiteni terményeit. Ha tehát alacsonyan van makszimálva, az a kérdés tolul előtérbe, vajjon a gazda meg fogja-e találni az ő kereskedelmi merlegét a termelésben, mert ha ezt meg nem találja, akkor nem fog semmiféle ösztönzést nyerni arra, hogy a nehéz viszonyokat minden módon leküzdje és hogy a nehéz viszonyok között is minden módon tartsa fenn a maga termelését.

Hiszen a háborus jövedelem nem tiszta haszon. A napokban a Magyar Gazdaszövetség szemléjében egy rendkivül érdekes cikk jelent meg. Bassermann birodalmi képviselőnek a tollából: „A falu népe és a háboru“ cimmel, amely foglalkozik azzal az ellentéttel, amely a városi fogyasztó lakosság és a falusi termelő lakosság között van és többi közt a következőket mondja: „A városban nem gondolnak azzal, hogy a mezőgazdasági termények ára hogyan alakul ki, milyen sokfele mozzanat van, amely az eredeti termelési költségekkel az abszolut gazdasági törvények szerint is kapcsolatban van és hogy ezenfelül hányféle befolyás növeli az árat, mig a termény a fogyasztó birtokába jut. Egyszerüen olcsó élelmiszereket követelünk; ennek előállitásáért, még pedig olcsó előállitásáért a mezőgazdát teszszük felelőssé, de hogy ez a mezőgazdának módjában áll-e, azt senkise kérdi. Sokaknál rögtön megszünik a kereskedelmi gondolkozás, mihelyt a mezőgazdaságról van szó. Minden más iparnál tekintetbe veszik a jövedelmezőséget.“

De sokkal érdekesebb és sokkal meggyőzőbb az a fejtegetése Bassermannak, amelyben azt mutatja ki, hogy azok a jövedelmek, amelyeket a gazda a háborus konjunktura következtében elér, a termelőnek nem tiszta haszna, nem tiszta jövedelmei, mert hiszen a jövőre is kell gondolni, amikor sokkal kisebbek lesznek az árak és amikor az ő gazdaságának berendezéseit, a háboru alatt elmulasztott beruházások helyreállitását, pótlását csak sokkal magasabb árak mellett lesz képes teljesiteni.

Majd ezt mondja: „A mezőgazdák háboru alatti takarékbetéteiből megitélni a mezőgazdaság jövedelmezőségét, nem helyes számitás. Elfelejtik, hogy a takarékpénztárakba tett pénz többnyire a háboruban be nem szerezhető gazdasági felszerelésre szánt tőke, amelyet a háboru után a gazdasági üzem érdekében feltétlenül ki kell adni. Ezenkivül mindenféle szükséges javitást, épitést, átépitést a gazdaság nagy kárára el kellett halasztani. Mütrágyával is nagyon kellett takarekoskodni, ami szintén nagy hátránynyal jár a termelésre. Igy nem lehet kétségbevonni a gazdának azt az állitását, hogy a rekvirált lovak és egyéb állatok ára, az elmaradt tatarozásokra és mütrágyára szánt pénz, amelyet most félretett, később aligha lesz elégséges a hiányzó állatok beszerzésére, az elmaradt trágyázás pótlására, az elhalasztott tatarozásokra és épitkezésekre, különösen ha az árak folyton növekednek. Most a földeken tulajdonképpen rablógazdaságot folytatnak.“

Az egészen természetes törekvése az ipari köröknek — folytatta *Szilassy* — és általában véve a városi fogyasztóknak, hogy ők lehetőleg olcsó élelmiszereket kapjanak, de nagyon hibás eljárás az, hogy ha az élelmicikkek árának a magasságát csak a termelő gazdán keresik, mert hiszen, amig a termelőgazdától a fogyasztóig ér a cikk, az ipari átdolgozáson megy keresztül egyrészt, másrészt különböző közvetitők utján jut a fogyasztóig, amely közvetitőnek szintén meg kell élnie és a kenyér drágaságán segiteni nem a gabona árának alacsony megállapitásával lehet elsősorban, hanem meg kell kisérelni azt, hogy az a nagy különbség, amely a gabona ára és a liszt ára között van, a malomipar csekélyebb nyereségével és a felesleges közvetitők egy részének kiküszöbölésével szállittassék le. A gyáriparosok igyekezzenek és törekedjenek munkásaikat olcsóbb élelmiszerrel ellátni, de ezt az olcsóságot ne a gazdától követeljék, hanem hozzanak ők maguk áldozatokat abból a nyereségből, amelyet a háborus konjunkturából szereztek. A gyárak igyekezzenek a maguk munkásaikat természetben élelmezni, ugy amint a gazdák, szerezzék be a gyárak az élelmiszereket és azokat adják olcsón a munkásoknak, hozzanak ezáltal az ő háborus nyereségükből megfelelő áldozatot munkásaik biztos és jó élelmezése érdekében.

A termelőket, a gazdákat, akiknek fontosságát ma mindenki oly nagy mértékben előtérbe helyezi, ne ijesztgessék a gabonaárak méltánytalan megszabásával. Ellenkezőleg, a gazdákat édesgetni kell, támogatni kell minden tekintetben és meg kell könnyiteni munkálkodásukat abban az irányban, hogy a termelést lehetőleg egész terjedelemben folytassák és minden erejüket megfeszitsék és minden eszközt felhasználjanak arra, hogy termelésüket lehetőleg fentartsák.

Ezután még a szállitási nehézségek orvoslására kinálkozó módokat tette szóvá *Szilassy* s a kocsigyüjtőállomásokon levő üres vagonoknak a polgári szállitás céljára legalább részben való átengedését sürgette. Majd hangsulyozta nagyobbszámu aratógép Németországból való behozatalának fontosságát, a belföldi mezőgazdasági gépgyártás fokozott felkarolását s a vetőmagszükségletről való sürgős gondoskodást, amely utóbbi feladatnál a gazdasági egyesületek közremüködését sem szabad mellőzni. Felhivta a kormány figyelmét a vetőmagnemesités fontosságára gabonatermésünk fokozása érdekében, beszélt a gazdasági szakoktatás fejlesztésének fontosságáról, behatóan megokolta az ipari cikkek határárszabására irányuló kivánalmunk jogos és sürgős voltát s végül a gazdatársadalom óhajtásainak, tanácsainak fokozottabb figyelembevételére kérte fel a kormányt.

Palugyay Móric az egyes rendeletek gyakran ellentmondó, rendszertelen, elhamarkodott vagy elkésett s igen gyakran homályos voltát kifogásolta, példaképpen hozván fel a tavalyi gabonatermés zár alá vétele és árszabása tárgyában két hónap alatt kiadott tizennégyféle rendeletet. A háboru harmadik évében ennyi kapkodást csak a gyakorlati élettel nem számoló, szük látókörrel lehet megmagyarázni. A Közélelmezési Hivatalnál elismerte a jó szándékot, de eredményt addig nem várhat müködésétől, mig a harcvonal mögötti katonaság élelmezését is a hatáskörébe nem utalják. Majd Palugyay is sürgette az iparcikkek határárszabását, felpanaszolt néhány, a fémrekvirálás körül tapasztalt visszaélést, sürgette a petróleumhiány megszüntetését s végül a kiegyezés kérdésében követelt felvilágositást a kormánytól.

Bosnyák Géza termésstatisztikai kimutatásaink alaposságát vonta kétségbe, sőt odáig ment, hogy szinte meg sem tudjuk hitelesen állapitani, mennyi nálunk a holdankénti átlagos termés, mert a termésadatokat nagyon megbizhatatlanoknak tartja. Még legpontosabb képet ad a termésről a cséplési eredmények kötelező bejelentése, noha igy a kézzel csépelt gabona kimarad a kimutatásból. Majd közélelmezési politikánkat s az idevágó kormányrendeletek ellenmondásait birálta s élesen elitélte a mezőgazdasági népesség fejkvótájának a szigoru rekvirálás kapcsán történt leszállitását, ugyszintén az egyes vármegyékre kirótt rekvirálási kontingens önkényes megállapitását. Majd a gazdasági szakképzettségnek a közigazgatásban s kivált a földmüvelésügyi minisztériumban való érvényesülését sürgette, de nem állotta meg, hogy mellesleg az OMGE.-nek is ne próbáljon egy oldalvágást adni, amidőn az OMGE. vezetősége és az ország gazdaközvéleménye között fennforgó állitólagos ellentétekről szólott, amelyeken — szerinte — csak teljes rendszerváltozás segithetne. A bizonyitással persze éppen ugy adós maradt, mint azok a bizonyos merkantilista lapok, melyekből értesüléseit merithette. Több igazság volt ennél Bosnyák Géza ama megjegyzéseiben, amelyek a rekvirálások visszásságairól szóltak s kivált a rekvirálások fokozta gazdasági munkás- és cselédbajokat tárták fel az életből sok gyakorlati példákkal. Végül melegen támogatta az OMGE. feliratát az ipari cikkek határárszabása tárgyában s ennek kapcsán találóan mutatott reá a nagybankok és kartelleknek az árdrágitás körül játszott vezető szerepére, amely immár a birtokpolitika terén is kinyujtja csápjait.

Beliczey Géza szerint nem a rendeletekben s gyakran nem is azok végrehajtásában, hanem a közönség fegyelmezetlenségében van a hiba. Főként elismeréssel adózott a tavalyi aratási és cséplési munkálatok gondos megszervezésének; majd pedig állatállományunk örvendetes fejlődését állapitotta meg. Sürgette a dohánybeváltási szabályok módositását, majd a maga részéről is melegen pártolta az OMGE. iparcikk-árszabási

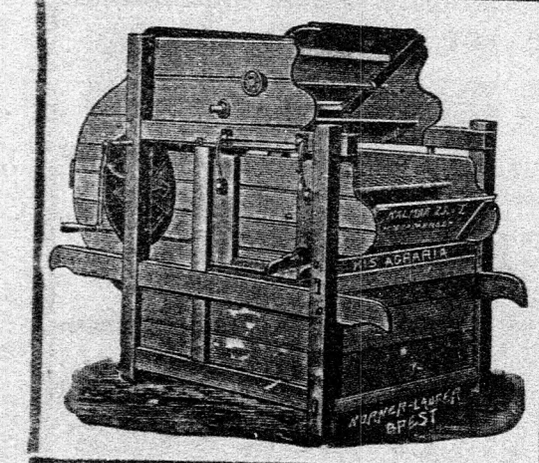

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek. !!

Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetü és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“ és „Herkules“ tengerimorzsolók

Ezévi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztitó gépgyár és vasöntöde.

feliratát. Beszédét a cselédtörvény reviziójának sürgetésével és a közélelmezés bajainak enyhitésére irányuló néhány gyakorlati javaslattal fejezte be.

Bottlik István szépen átgondolt, tartalmas felszólalásában a mezőgazdasági gépgyártás fejlesztését, nagyobbszámu szántógép behozatalát, a vetőmagellátás javitását és egyszerüsitését követelte, majd a termelés okszerü irányitásáról szólott, amire bizonyos kormányintézkedéseket tartana szükségeseknek. Kimutatta, hogy az alacsonyra szabott gabonaár egyenesen gabonája feltakarmányozására csábitja a gazdát, mert a hizóállatban a gabona legalább háromszoros áron értékesül. Kifogásolta a gabonaegyedáruság és szabadforgalom rendszerének a kormány intézkedéseiben megkisérelt összeillesztését, majd a rekvirálás és a gazdasági szükségletek megállapitása, biztositása körül mutatkozó bajokra utalt nagyon találó példákkal s a fejkvóta tulalacsony megszabását helytelenitette. A közélelmezés biztositása terén az első lépés a termelés szervezése, mert csak ezt követheti a többé-kevésbbé igazságos felosztás.

A kormány élelmezési rendszere tilalmakból és az azok alól való kivételekből áll. A termelést a kormány zár alá vette, de csak rendelettel, nem pedig valóságban.

Meg kell szünnie annak a tendenciának is — hangoztatta Bottlik —, mely a háboru terhét egyedül a fogyasztóra és a gazdára rakja, a nagyipar- és a nagytőke-koncentrációk pedig szabadon vámolhatják meg a háborus-konjunkturákat. Nemcsak a gabona, hanem minden közszükségleti cikk árát meg kell szabni.

Iklódi-Szabó János szerint az élelmezési nehézségeket nem csupán a készlet-hiány, mint inkább a közlekedési, szállitási bajok idézték elő. Ezek orvoslását s a vizi utak jobb kihasználását sürgette.

Pallavicini György őrgróf nagyszabásu beszédében általános politikai kérdéseken kivül a szénkérdéssel, a birtokpolitikával és a leszerelés, a háboruról a békére való átmeneti gazdálkodás előkészitésének nagy problémájával foglalkozott általános figyelem közepette. A német katonai lóvásárlások és a sertésrekvirálás tárgyában elmondott birálata felszólalásra késztette *Ghillány* Imre báró földmivelésügyi minisztert is, aki hangsulyozta, hogy a német hadsereg a kormány engedélyével, de szabad kézből vásárolt nálunk lovakat, majd pedig a Sertésátvételi Bizottság megalakitását indokolta és az Ausztriába irányuló sertéskivitel ellenőrzését ismertette.

Szterényi József a háboru költségeiről sürgetett kimutatást, majd a békés gazdálkodásra való átmenet előkészitéséről beszélt nagy alapossággal és készültséggel s ennek kapcsán a drágaság és nyersanyagbeszerzés kérdéseivel foglalkozott, végül pedig a gazdasági vonatkozásu rendeletek zürzavarosságát tette birálat tárgyává.

Az OMGE. felirata a Ház előtt.

Mint a fentebbi futólagos beszámoló is tanusija az OMGE.-nek immár a Ház asztalán fekvő, a mezőgazdasági termelés viteléhez nélkülözhetetlen ipari cikkek határárszabását sürgető felirata általános visszhangra talált s reméljük, hogy a minden oldalról megnyilvánuló sürgetések végre a kormányt is cselekvésre, döntő lépésre késztetik. Elsőrendü közérdek, hogy az bekövetkezzék és a képviselőház, valamint a főrendiház bölcsességétől várjuk, hogy a kormányjelentés tárgyalása során megadja a kormánynak az utasitást az OMGE. kivánalmainak teljesitésére. Különösen egyesületünk igazgatóválasztmányának képviselő tagjaira tekintünk bizalomteljes várakozással abban a feltevésben, hogy érveiket és befolyásukat nem mulasztják el e jogos követelésünk sikere érdekében latba vetni.

Uj külkereskedelmi programm?

Külön kell megemlékeznünk *Gratz* Gusztáv minapi felszólalásáról. Először is Gratz rokonszenves és értékes egyéniségére való tekintettel, amely eddigi hirlapirói és érdekképviseleti pályafutása során méltán küzdött ki magának általános megbecsülést. Most uj fordulatot vesz Gratz Gusztáv pályája, mert rövidesen a külügyminisztériumba kerül osztályfőnöknek s igy ott a közeljövőben a kettős monarchia gazdasági vonatkozásu külpolitikai ügyeinek intézése vár reá. Örömmel látjuk Gratz Gusztávot azon a helyen, amelyre széleskörü és alapos elméleti és gyakorlati közgazdasági tudása őt kiválóan hivatottá teszi. Bizalommal várjuk tőle, hogy aki a Gyáriparosok Országos Szövetsége igazgatói székében is a megértő és méltányos gazdasági politika gyakorlati követője volt, a jól felfogott magyar közgazdasági érdekek szószólója lesz uj, felelős állásában is.

Legutóbbi képviselőházi felszólalása, melyet általában külkereskedelmi programmbeszédjének fogtak fel, tartalmánál és irányzatánál fogva is figyelemre méltó. Hiszen jövő külkereskedelmi politikánk egyenesen sorsdöntő jelentőségü gazdasági jövőnkre nézve. Az uj szerződéses tárgyalásoknál sokat várunk Gratz Gusztáv befolyásának érvényesülésétől és ahogyan a maga programmját a Ház előtt kifejtette, megnyugvással is látjuk e kérdéseket éppen az ő kezében. Mert micsoda Gratz kereskedelempolitikai programmjának a sarktétele? A szoros összefüggés és okozati kapcsolat a német szerződés és a Balkán-szerződések között. Gondolatmenete röviden az, hogy bizonyos gazdasági, vámpolitikai engedményeket kell tennünk a Balkánnak, mert csak igy terjeszkedhetünk ott gazdaságilag, de ennek az az előfeltétele, hogy viszont saját mezőgazdasági terményeink kapjanak Németországban kiterjedtebb piacot. Amilyen helyes és követendő programm ez, annyira nem mondható ujnak, mert hiszen éppen mi, agráriusok, állandóan ezt az elvet vallottuk és hirdettük, mikor a nyugati nyomásnak Kelet felé való továbbitását követeltük. Hiszen a Balkán nyersterménybehozatalának megkönnyitését tudvalevőleg azért elleneztük, mert Nyugat felé nem volt meg a szabad mezőgazdasági kivitel lehetősége s igy a kezdetlegesebb mezőgazdasági termelés versenye csak a mi termelésünk hasznának leszoritását, jövedelmezőségének megszüntetését jelentette volna. Annál örvendetesebb, ha külügyminisztériumunk most végre elfogadja azt az okozati kapcsolatot és a dolgok természetes egymásutánját követve, először Németország felé igyekszik kaput nyitni mezőgazdasági kivitelünknek, hogy ahhoz igazodhassék azután a Balkán-kérdés gazdasági megoldása. Az eddigi jelekből itélve, valami jelentékeny engedményekre és kedvezményekre aligha számithatunk, de reméljük, hogy — ami elérhető — azt a külügyminisztérium uj embere, ha nem is uj programmal, megszerzi nekünk, tovább pedig egy lépéssel sem megy a másik oldalon mezőgazdaságunk rovására.

A mezőgazdaság szénszükséglete.

Esterházy Mihály gróf kérdést intézett a Házban a kormányhoz a mezőgazdaságnak szénnel való ellátása dolgában s nyomatékkal utalt rá, mily fontos a szántás és cséplés munkájának idejében való elvégezhetése szempontjából a mezőgazdasági szénszükséglet biztositása. *Ghillány* Imre báró földmivelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy minden lehető intézkedés megtörtént a mezőgazdaságnak szénnel való ellátása érdekében. Tárgyalásokat folytat az osztrák kormánnyal, hogy külön e célra mintegy kétezer vagon szenet engedjen át részünkre s ha ez a szén biztositva lesz, rövidesen intézkedni fog aziránt, hogy ott, ahol szállitási nehézségek vagy vonalzárlat bénitják a forgalmat, átmenetileg a legszükségesebb szénmennyiséget a MÁV. előlegezze a maga készleteiből a gazdának. A biztató igéretet tehát megkaptuk s ha az országos szénbizottság buzgalma, jóindulata is támogatja követelésünket, most már aztán lássuk is mielőbb azt a szenet!

Érdemes-e a gazdának lóheremagtermését megtisztitania és ólomzároltatnia?

A lóheremagot Magyarország egész területére a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján 1915. év elején maximálták. A legmagasabb árak megállapitása elkerülhetetlen szükség volt, az indokolatlan árfelhajtás megakadályozása céljából. A maximálás tárgyában kibocsájtott kormányrendelet az 1915. évben korántsem érintette a gazdaközönséget oly mérvben, mint ma; nem érintette pedig azért, mert az országnak lóheremagtermése gyenge, mondhatni rossz volt. Az előző években lóheremagtermésünk rendszerint volt annyi, hogy készleteinknek egy részét még ki is vihettük az ország területéről, több 100 vagont exportáltunk belőle; az elmult évben azonban termelésünk nem fedezte kellő mértékben még szükségletünket sem, ugy, hogy vetőmaghiány miatt nem egy gazdának maradt bevetetlen lóheremagvetés alá elkészitett földje.

A gazdák birtokában igen kevés lóheremag volt; nagyobb készleteket az országban sehol sem lehetetett találni, a meglevőknek is jelentékeny része erősen fertőzött, nehezen tisztitható áru volt. Az áruk tisztitásával csak egy-két nagyobb magkereskedő foglalkozott; *a gazdák, bár a nyers és a tisztitott magvak értéke között nagy volt az árkülönbözet, annak tisztitásával mégsem foglalkoztak*, mert nem volt meg hozzá a szükséges tisztitóeszközük, gépük; a csekély mennyiségü termésük megtisztitása kedvéért pedig nem volt érdemes nagyobb befektetéssel heremagtisztitógépeket vásárolni.

A jelen gazdasági évben egészen más a helyzet, más körülmények közé kerültünk, termé-

SZALAY GYULA VETŐMAGVAK NAGYKERESKEDÉSE,
BUDAPEST, V., PERCEL-MÓR-U. 2.

Veszek:
mint a Haditermény R.-T. magbizományosa, legmagasabb árakon nagyarankamentes, arankamentes, vagy nagyarankás **lóheremagot** és **lucernamagot,** továbbá **bükkönymagot, baltacim-, nyulszapuka-** és egyéb gazdasági vetőmagot. ☞ Kérek az eladó mennyiség jelzésével nagy mintákat.

Ajánlok:
arankamentességre államilag ólomzárolt **lóheremagot** :: és **lucernamagot,** eredeti és.aknémetországi :: **takarmányrépamagot** és mindenféle vetőmagot a legjutányosabb árban. :: ::

7248

sünk kielégitő, sőt jónak mondható; nemcsak vetőmagszükségletünket tudjuk ellátni, de még néhány száz vagon árut át is adhatunk szövetséges szomszédainknak.

A jó termés élénkké tette lóheremagkereskedelmünket. Termésünk iránt mindjárt az ősz elején nagy volt az érdeklődés, különösen Németország részéről nagy árakat voltak hajlandók fizetni. Kötöttek is több üzletet, de ezeknek lebonyolitása a fennálló kiviteli tilalom mellett nem volt keresztülvihető. Fölöslegünk pedig van, ennek okszerü elhelyezése céljából tehát sürgős kormányintézkedésre volt szükség. Kellő időben, az ősz derekán ez meg is történt s a m. kir. Minisztérium a fennálló határárak mellett elrendelte a lóheremagkészleteknek zár alá vételét s forgalmának lebonyolitását a Haditermény Részvénytársaságra bizta.

A heremagkereskedelem nagybani lebonyolitását ebből a rendeletből kifolyólag egy hatalmas mozgató erő vette kezébe, ami a szabadkereskedelem szempontjából ugyan többékevésbbé sérelmes, de köz- és mezőgazdasági szempontból sok üdvös eredményre fog vezetni.

Ennek az intézkedésnek legfontosabb eredménye, hogy lehetővé teszi országunk lóheremagtermésének mintegy két részre való szétválasztását; egyik csoportba sorozhatjuk az arankamentes, kisarankás és a tisztitható nagyarankás árukat, melyeket kellő tisztitás után vetőmagul használhatunk, egy másik csoportba pedig összegyüjthetjük azokat a nagyarankás, tisztithatlan árukat, amelyek a mi éghajlati viszonyaink mellett vetésre alkalmatlanok.

A nagyarankás tisztithatlan árukat, melyeket a mi viszonyaink mellett vetőmagul nem lehet felhasználni, de más éghajlati viszonyok mellett még teljes értékűeknek mondhatók és igy jól értékesithetők, ilyen eljárás mellett össze lehet gyüjteni s módunk van arra, hogy azokat kivonhassuk a belföldi forgalomból. Az igy összegyüjtött heremagvakat azután nagyban is sokkal jobban lehet a köz érdekében értékesiteni, mert *nagybani kivitelnél kaphatunk cserébe értük oly fontos gazdasági magvakat, mint takarmányrépa-, len, kender- és különféle más takarmány- és konyhakerti magvakat, amelyekben jelenleg bizony szükölködünk.*

Az arankamentes, kisarankás és a nagyarankás, de tisztitható lóheremagvak az ország területéről nem lesznek kibocsátva, ezeket a Haditermény Részvénytársaság, ha részére felajánltatnak, kiutalja a már eddig is heremagvak tisztitásával foglalkozó cégeknek avégből, hogy azokat megtisztitva, lehetőleg állami ólomzár alá helyezve a rendes magkereskedelem utján hozzák forgalomba.

A tisztitható áruknak jelentékeny része azonban ma még a gazdák kezében van, mint nyers árut nem szivesen adják el, legtöbbje maga szeretné magját megtisztitani, amiben igaza is van, mert hiszen termését igy jóval nagyobb áron tudná értékesiteni.

Ez alkalomból merül fel az a kérdés, vajjon érdemes-e, haszonhajtó-e a gazdának, hogy lóheremagtermését önmaga tisztittassa meg s ólomzároltassa le.

Röviden erre a kérdésre válaszolni bajos, mert a gazdának elhatározásával mindig az adott körülményekhez kell alkalmazkodnia. *Első teendője természetesen az legyen, hogy állapittassa meg, vajjon lóheremagja arankás-e vagy sem, ha igen, tisztitható e vagy sem.* Ebből tudhatja meg, hogy milyen árat kaphat érte, de megtudhatja azt is, vajjon érdemes-e nagyobb ár elérése céljából a mag tisztitásával fog alkozni. Minderre nézve az állami vetőmagvizsgálóállomasok (Budapest, II., Kis-Rókus-u. 15., Kolozsvár, Kassa) egy 500 grammnyi beküldött mintának vizsgálata alapján készséggel adnak *díjtalanul* felvilágositást.

Ha a vetőmagvizsgálóállomás a magot nem tisztithatónak jelzi, annak tisztitásával nem érdemes foglalkozni, mert a gazda minden ténykedése, munkája, csak hiábavaló kiadást jelent; ilyen árut legokosabb mindjárt eladni, illetőleg felajánlani a Haditermény Részvénytársaságnak; ha ellenben tisztithatónak van jelezve, tekintve, hogy a tisztitott áruért 125—130 koronával nagyobb ár érhető el (nem számitva a tisztitási költségeket, amelyek nem egy esetben jelentékeny összeget tesznek ki), annak tisztitásával érdemes foglalkozni, de csak abban az esetben, ha a gazdának meg van a tisztitógépe, ha pedig nem volna meg, rövid időn belül *biztosan* be tud ilyent szerezni. Mert gép nélkül az árut megtisztitani annyira, hogy az, akár fehér (arankamentes) akár piros (a tisztitott és kilogrammonkint néhány szem arankánál többet nem tartalmazó árukra alkalmazott) bárcával ólomzárolható legyen, aligha fog sikerülni.

Magyarország területén arankatisztitógépet beszerezni a mai viszonyok között ugyanis nehéz dolog. A gépek készitése a tulsok megrendelés, anyag- és munkáshiány s végül a gyárak egyéb irányu elfoglaltsága miatt hosszabb időt vesz igénybe: a gépgyárosok ma a megrendeléstől számitott egy hónapon belül aligha vállalkoznak gépek szállitására. A gépek árai is tetemesen emelkedtek, a háboru előtti árakat a mai árakhoz viszonyitva következőleg alakulnak:

	Háboru előtt.	Jelenleg.
1. Nagyarankamentesitőgép géphajtásra	950 kor.	1662·50 kor.
2. Nagyarankamentesitőgép kézihajtásra	850 „	1487·50 „
3. Kisarankamentesitőgép kézihajtásra	420 „	735·— „

Ha a gazda arankamentesitőgépet nem tud beszerezni, áruját a legtöbb esetben nem sikerül megtisztitani, próbálkozhatik kézirostákkal is, de ez felette lassu, költséges munka és eredményre csak ritkán vezet; *a kisérletezés a heremagvak tisztitásánál nem fizeti ki magát*, ha célját a gazda előreláthatólag nem éri el, számitásba véve a sok költséget, igazán nem érdemes vele foglalkoznia.

Ha pedig arankamentesitőgép beszerezhető, vagy az a gazdának birtokában van, avagy más módon tud hozzájutni, a tisztitással mindenesetre gazdaságos foglalkozni. Hogy mennyire érdemes, tisztán látható a következő példából:

Mondjuk, hogy egy gazdának van 50 q nyi nagyarankás tisztitható nyers lóheremagja, ennek határára, ugy, ahogy magtárban fekszik, 285 K.-val, 14 250 K.; ha a gépet még a háboru előtti időben vette vagy most szerezte be s ezen sikerült letisztitania 25% magveszteséggel annyira, hogy az piros bárcával ólomzárolható, számitása a következőleg alakul:

Tételszám	Nevezetesen	Bevétel 1916—17. gazdasági évben	Kiadás Háboru előtt beszerzett gépen	Kiadás 1916—17. évben beszerzett gépen
		Korona	Korona	Korona
1	A kézihajtásu arankamentesitőgép egyévi amortizációja	—	85·—	148·75
2	Naponta 5 q-ot tisztitva 4 munkással, mi 10 napra 40 munkanapot jelent à 6 K.	—	240·—	240·—
3	Gép olajozása, magtár világitása s egyéb apró kiadásokra 10 napon át à 5 K.	—	50·—	50·—
4	Letisztitott áru ólomzárolása a vidékre eső egyéb költségekkel	—	150·—	150·—
5	37·50% piros bárcával ólmozott lóheremag à 415 K.	15662·50	—	—
6	12·50% kirostált alj és aprószemü mag, ha csak 150 K. lesz számitva	1875·—	—	—
	Egyenleg	—	17012·50	16948·75
	Összesen	17537·50	17537·50	17537·50

Vagyis a háboru előtt vásárolt gépen 2762 K. 50 f., a jelenleg beszerzett gépen tisztitott árunál pedig 2698 K. 75 f.-rel nagyobb tiszta jövedelmet nyert, a mellett, hogy mind a két esetben törlesztette gépének 1 évi amortizációját.

A felvett példa inkább a kedvezőtlenebb esetek egyike, mert a nagyarankás tisztitható áruknál nem kell mindig 25% magvesztességet számitanunk, a kisarankás áruknál pedig a jövedelem még tetemesen nagyobb, kivált, ha az áru könnyen tisztitható (nagyszemü).

A felhasznált munkások napibérének számitásánál kivételes eseteket nem vettem tekintetbe, mert pl. az nem lehet alapja az átlagos munkabérek kiszámitásának, hogy Budapesten egy napra 11 koronát vagy Barskisfaludon 2 koronát fizetnek; az átlagos országos munkabéreket kell számitanunk, melyek ma nem haladják meg a 6 koronát.

Ezek az adatok világosan bizonyitják, hogy ha a gazda arankamentesitőgép birtokában van, vagy azt be tudja szerezni, *érdemes heremagjának tisztitásával foglalkozni*; igaz ugyan, hogy a gép nem tisztit magától, ahhoz egy bizonyos gyakorlat és szakértelem is kell, de az nem ördögi mesterség, ezt megtanulhatja bárki, ha valamely müködésben lévő tisztitótelepet előzetesen megnéz s ott az eljárás különböző módozatait kellő figyelemmel megtanulja. (Lásd: „A lóheremag tisztitása“, *Köztelek*, 1910. évi 91. szám, 2811. old. és „Tokos arankának (Cuscuta) kitisztitása heremagvainkból“, *Köztelek*, 1912. évi 55. sz., 1990. old. megjelent közleményeket.

Az arankamentesnek jelzett nyers árukat pedig, amelyeknek tisztitásához már különösebb rostálógépek igazán nem kellenek, leghelyesebb, ha a gazda maga tisztitja meg, amit könnyen elérhet, ha gabonarostáját ugy szereli fel, hogy a garatból

8212

50 HP.

„Big Four“ traktorok

azonnali szállitással, ingyenes gépkezelői betanitással, előnyös árban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók:

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Telefonszám: 86—97. géposztályánál, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 26. sz. Sürgönycim: Centralis.

Kiváló anyagból épitett igatárcsásboronák kaphatók.

kifolyó mag egy 16-os szövetü rostára essék; ez elvégzi az előrosta feladatát; a szög alatt földig futó hosszu nagy rosta helyébe pedig alkalmazzon egy 22-es szövetü rostát, melynek segitségével a földet, szemetet és az apró idegen magvakat könnyen eltávolithatja. Az igy letisztitott lóheremag a legtöbb esetben ólomzárolható.

A heremagvak tisztitásához ezidén már nem áll sok idő rendelkezésünkre, akinek gépe van, vagy azt módjában van beszerezni, annak igenis tanácsolom, hogy heremagját önmaga tisztitsa, ólomzároltassa le. Nem kell senkinek sem tartania attól, hogy nem tudja majd azt értékesiteni, mert a földmüvelésügyi kormány kötelezte a Haditermény Részvénytársaságot, hogy az ólomzárolt heremagvakat tartozik mindenesetben maximális áron átvenni.

De akinek arankatisztitógépe nincs, vagy pedig azt beszerezni nem tudja, annak csak azt tanácsolhatom, hogy *ne spekuláljon*, magjáért nagyobb árat ugy sem fog kapni, ezt tehát mindenkinek kötelessége forgalomba hozni, hogy annak tisztitásával a tisztitó-telepeink mielőbb elkészülhessenek.

A fölösleges készletek forgalombahozatala m... hazafiui kötelesség, vegye ezt tudomásul minden gazda, evvel a ténykedésével közérdeket szolgál, mert az államnak már jó előre tudnia kell, hogy mennyi lóheremagot tud nélkülözni, mennyit tud az országból kibocsátani avégből, hogy egyéb nálunk hiányzó vetőmagvakat kaphassunk érte.

Gerhardt Guidó.

Szántóföldi hagymatermesztés.

A hagymatermesztés iránt az érdeklődés oly nagy, hogy azokra kimerítő választ adni csakis egy rendszerbe fogott terjedelmesebb közleményben lehet. A hagyma a vele való behatóbb foglalkozást, kivált a jelenlegi viszonyok közt, nagyon is megérdemli, mert a behozatal utja el van zárva. Azért az árak már olyan magasak, hogy e közfogyasztási cikk ma-holnap csak a legmódosabb ünnepi asztalnak disze lesz. Vajha meglenne a mai hagymainségnek az a haszna, hogy a jövőben a hagymatermelést a mezőgazdák is jobban, nagyobb mértekben felkarolnák és hogy külföldi hagymára soha többé ne szorulnánk. Hazánk a hagymának valóságos hazája s a magyar földben termett hagyma minőségre is vetekedik az olasz, a tripoliszi vagy az amerikai hagymával, hozadéka pedig meghalad minden más mezei zöldséget és mezőgazdasági terményt és igy a velevaló foglalkozás békés és háborus időkben egyaránt igen érdemes és hasznothajtó.

A hagyma termesztése különböző helyen igen különböző módon történik. Más a dughagyma, más a melegágyi palánta és ismét más a közvetlenül magról tenyésztett vagyis, egyenesen a szabad földbe vetett hagyma termesztése. Valamint, hogy minden termelési módnak más és más fajtai lesznek helyénvalók.

A legkorábbi piaci hagymát (zöldhagymát) a dughagyma adja. Ezt követik a melegágyi palántáról nevelt korai és husosabb hagymafajták pl. az óriási édes tripoliszi fajták. A legkésőbbi és legtartósabb hagymát pedig a szabad helyre, szabadföldbe vetett (fekete magról termesztett) adja.

A dughagymát általában a konyhakertészek és bolgárok termesztik, ugyszintén a melegágyi palántákról valókat is. Bár foglalkoznak dughagyma és dughagymáról való termesztéssel mezőgazdák is, igy pl. Makón és vidékén ugyszólván kizárólag a dughagymáról való termesztési mód divik. Mindamellett a mezei vagy szántóföldi nagyterületeken való tömeghagymatermesztésnek legcélszerübb módja a fekete magról való.

A hagyma legjobban megterem a jó fekete, agyagos, tömör homokon és a televényes vályogtalajon. Sovány és laza homok, vagy kötött, hideg agyagon sem mennyiségre, sem minőségre nem lesz a hagyma kielégitő. Meleg talajon édes, izletes és kiválóan zamatossá lesz, ellenben a hideg, nyirkos talaj csipős, erős és kevésbé zamatos hagymát terem.

Bár a hagyma szereti és meg is hálálja a jó televényes talajt, friss trágyába mégse vessük, mivel azt nem sziveli. Tehát sohasem alája, hanem mindig elővetemenye alá adjuk a trágyát. Elővetemenye trágyás kapás vagy trágyázott tukarmánynövény legyen. Utána jöhet hüvelyes vagy kalászos. A buzának különösen jó elővetemenye.

A bagyma talaját kiváló gonddal kell előkésziteni. A szántást okvetlen összel végezzük, hogy a magot befogadó felület, a magágy, a légköri behatások közrejöttével tavaszig minél porhanyóbbá váljék, megérlelődjék.

Kora tavasszal (hólé felszikkadtával) vetés avagy duggatás előtt a talajt keresztül-kasul jól megboronáljuk, elrónázzuk és minden felszinre kerülő gyomot, gyökeret, csutkát, szárat, követ összeszedünk, eltávolitunk. Ezek után meghengerezzük és pedig minél lazább a talaj, annál alaposabban, mert a laza talajba kerülő mag nehezebben csirázik, a mélyre jutó mag hagymája meg csak zöldjét neveli és beéredését kivárni nem lehet. A vetés előtt való hengerezést csakis tömöttebb talajon mellőzhetjük, vagyis a borona után vetünk s azután hengerezünk. Az esetben pedig, ha a hagyma földjének felszántása tavaszra maradt volna és vetés előtt szántjuk fel, világért se vessünk, duggassunk avagy ültessünk bele addig, amig azt alaposan fenékig meg nem munkáltuk, meg nem üllepitettük. Ilyen esetekben elsősorban is a rögöt kell szétzuzni, a talajt fenékig rög- és üregteleniteni, megtömni, amit végezhetünk jó éles és hosszufogu vasboronával, kapával, hengerrel mindenekfölött pedig Campbel-tömöritővel mely eszköz talán sehol sem érvényesül oly szembeszökőn jól, mint éppen a hagyma talajának előkészitésénél. A Campbel kerekesrögtörő, földmorzsoló és tömitővel tetszés szerinti állapotba hozhatjuk a talajt, megjártatva vele a szántott területet hosszába, keresztbe mindaddig, amig a kivánt finoman elaprózott felszin (magágy) mellett a hagymánál oly kiválóan fontos tömöttséget is el nem értük.

Ezen általános tudnivalók után lássuk már most a tenyésztési módokat:

A dughagymáról való hagymatermesztés minél korábban veszi kezdetét annál jobb. Szárazabb, melegebb természetü talajba, ha az idő is kedvező, már február második felében, márciusban végezhető, mivel a fagyot minden külön takarás nélkül jól állja, eldugdoshatjuk már ősszel október végén, novemberben is ha például korai zöld hagymanyerés a célunk. Ez esetben a vetés (dugdosás) kellő mélyen járó sorhuzó, vagy kis vetőkapával vont barázdába történik kb. 15 cm. sor- és 5—6 cm. növénytávolságra dugdosva egymástól a hagymácskákat. A teljes kifejlődésre, illetve beéredésre, télire szántakat is sorhuzó vagy kis hegyes vetőkapával vont, de igen sekély barázdácskákba dugdossuk mintegy 20—25—30 legfölebb 35 cm. sor- és 20×20, 25×15, 30×10, 35×8—6 cm. növénytávolságra és pedig mindig a talaj minősége szerint szabva meg a tenyészterületet. Müveltebb, tisztább földbe, kisebb területekre ágyásokba sürübb, kevésbé müvelt, nagy kapát igénylő földekbe ritkább sorokat huzunk. A dughagymácskák eldugdosása, tüzdelése, vetésénél minden figyelmünk oda irányuljon, hogy a hagymácskák, mind egyenlő mélyen és mindösszesen is csak oly mélyen kerüljenek a földbe, hogy a földbe duggatva és a földet gereblye fokával reájuk huzva és lenyomkodva, leszoritva éppen csak hogy fedve, letakarva legyenek. Ismétlem, hogy a hagymatermesztési sikerére döntő fontosságu, hogy a hagymácskák se kelleténél mélyebben, se egyenetlenül ne kerüljenek a földbe, mivel a hagyma feje a föld fölött és nem a földbe szorulva fejlődik jobban, tökéletesebben, s az éredés is ezeknél áll be természetesebben és hamarább, mig a mélyen dugott, megszorult hagymapalánta *póré*-szerü vastag szárat (póré) hajt, fejet alig nevel s természetes beéredését kivárni nem lehet. Ha pedig a vetés, eldugdosás egyenetlen, a hagymácskák különböző mélységben állanak, a fejlődésük és hagymafejek is igen különböző nagyságuak és formájuak s ami a bajt még tetézi, éredésük is végtelenségig tartós egyenetlen lesz. A dughagymaágyások, táblák további munkája a gyomtól való tisztántartás, kapálás s ahol mód van hozzá, öntözés mindaddig, amig az éredés jelei nem mutatkoznak.

A magról való hagymatermesztés szintén kora tavaszszal, március-áprilisban veszi kezdetét. A vetést géppel sorba vagy sorhuzóval vont barázdába, vagy kézzel szórva végezzük. A géppel vagy sorhuzó után vetett mag, ha magától nem takaródik, gereblyefokával vékonyan fedjük. A vetés előtt elrónázás végett lesimitott, lehengerelt talajra vetett magot kopott, rövid fogu gereblyékkel egyenletesen levágjuk. A csak boronával rónázott földre szórva vetett magot nem vágjuk be, hanem vetés után egyszerüen le- és behengerezzük vagy előbb még érett trágyával, vagy rostált komposztfölddel beszórjuk. Itt is arra kell ügyelnünk, hogy a beszórás egyenletes legyen, nehogy helyenként a mag mélyebbre jusson s nyomán buja foltok keletkezzenek. Bár a szórvavetés a hagymatermesztésnél igen elterjedt s van is valami előnye, mégis inkább a sorbavetést ajánlom. A vetéshez nagyszerüen használhatjuk a Planet junior kézivetőgépet, sőt az egykerekü kézikapálót is, ha rája sorjelzőt, utána meg vetőkészüléket szerelünk. A soros vetésnek mindenesetre megvan az az előnye, hogy a sorok között késsel is, géppel is kapálhatunk. Aminek ismét nemcsak a gyomirtás, hanem kiváltképpen a talaj nyirkosan tartása szempontjából van döntő fontossága. Előnye továbbá, hogy mig a szórvavetésnél 15, sőt 30 kg. magot is elszórunk egy holdra a sorbavetéshez 6—8 kg. mag is bőségesen elég.

A sortávolságnak, ha azt géppel szándékozunk kapálni, 30—35 cm.-nek kell lenni, ellen-

Gazdaközönségünk figyelmébe!

Mindennemü mezőgazdasági gép és eszköz irodámban megrendelhető és kapható, u. m.

egy- és kétgéprendszerü motorosszantógépek és gőzszántógépek,

lokomobilok, cséplőgépek, ekék, vetőgépek, aratógépek, szárítók, szalmaprések, szalmaelevátorok, stb.

Fontos azonban, hogy a gazdák szükségletüket már a legközelebbi napokban megrendeljék, mert csak ez esetben lehet a pontos szállitási időt betartanom. Ezen mezőgazdasági gépek és eszközök mind elsőrangu németországi gyáraknak gyártmányát képezik, melyeknek kiváló szerkezetéért és tartósságáért, én és gyáram jótállást vállalunk. Ezen gyáraknak magyarországi vezérképviseletét én birom és gyártmányaikból a közel jövőben megnyitandó raktáramban készletem is lesz.

Bárminemü felvilágositással szolgál:

BÉKÉSI LAJOS elsőrangu németországi mezőgazdasági gép- és eszközgyárak vezérképviselete, gőz- és motorekekereskedés,

Budapest, VII. kerület, Almassy-tér 8. szám. 8077

ágyban, ugyszintén a jól felmelegedett szabad földben 8—10 nap alatt csirázik. Csiraképességét 2—3 évig tartja. 260,000 szem tiszta mag nyom egy kilogrammot s 1 kat. holdra körülbelül 3—6 kg. mag szükséges gépvetés mellett, szórva-vetve 15 sőt 30 kg. is.

A dughagymatermesztés szintén igen fontos feladata a hagymatermelőnek. Fontosabb ez még a magtermesztésnél is, mert belőle egy-egy holdra sokkal több, nagyobb értékü tömeg szükséges és mert a dughagymáról való hagymatermesztés sikere elsősorban is a jó vetőanyagtól, a dughagymáktól, függ, amelyet pedig csakis a termelő tud önmagának megfelelőt és megbizhatót termelni és előkésziteni. A dughagymatermesztésnél a feladat az, hogy csupa lehetőleg egyforma borsó-, babszem-, legfeljebb apróbb mogyorónagyságu hagymát állitsunk elő, melyek a következő év tavaszán elültetve szépen fejlődjenek és magszárba semmiesetre se hajtsanak, mert mihelyt a dughagyma magszárat hajt, valamire való fejeshagymatermésről szó sem lehet. Tehát semmiesetre sem szabad a magot kövér, televényes földbe vetni, buja tenyészetet elősegiteni, hanem sovány, apró, de kemény és jól megérett hagymácskák nyerésére törekedjünk. Ezt elérjük, ha az egyébként is soványabb vetőágy talaját homok hozzákeveréssel jó áteresztővé tesszük. Az ágyat jó keményre tömitjük csak éppen a felszin, a mag ágya mintegy ujjnyi vastagon legyen laza. A magot e magágyba vetjük sürün, szórva, mint a lent vagy kendert. A vetést homokos rostált komposzttal papirosvékonyan behintjük és végül deszkalappal lenyomkodjuk, leverjük vagy lehengerezzük. A magágyat ezután állandóan egyenletesen nedvesen tartjuk, mindaddig, amig növénykéink fejesedni nem kezdenek, szükség szerint és rendesen öntözzük. Amint a hagymafejek a borsószem nagyságát elérték, az öntözést beszüntetjük, mire a fejlődés is mintegy megáll és ha hosszasabban tartó száraz idő jön rá, csendesen sárgul, érik. A teljes beéredés után felszedjük, szárazz, szellős helyen szikkasztjuk, szárogatjuk, tisztogatjuk és hogy kedvét a magszárbahajlástól elvegyük, száraz légkörü meleg helyiségbe polcokra teregetjük, vagy ritka zsákba rakva felaggatjuk. Igy zsákba vagy polcon vastagabb rétegbe rakva és szalmával letakarva, hüvös, de fagymentes padlásszerü helyen várja az őszi vagy tavaszi elvetése, eldugdosása idejét, avagy amig értékesitjük. Dughagyma az idén alig kapható s ami van, alig fizethető meg. Az alig kezelt vegyes nagyságu dughagyma ára 6—7—800 K. Szebb, egyenletesebb, válogatott egyforma apró 900—1000—1200 K. q-ként. Egy kilogrammban van 1000, egy métermázsába 100,000 darab jól száritott mogyorónagyságu hagyma s ily minőségből közepes tenyészterületü vetésbeosztást véve, kell katasztrális holdanként 250—350 kg. dughagyma.

A vöröshagyma fajtáiról tudnunk kell, hogy számosak és hogy különösen két csoportba soroljuk a kiválóan jó télálló kemény fajtákat, ezek a nagyban való termelésre, vagyis szántóföldre, mezőre alkalmasak (ugyancsak alkalmasak dughagymatermesztésre is). Ilyenek a makói, a zittaui, vertus és az amerikai dijnyerő kedvelt sárgaszinü fajták; a braunschweigi, hollandi és erfurti vörösszinü fajták.

A másik csoportba osztjuk azon fajtákat, melyeknek magvát, mint ahogy okát a palántáról való hagymatermelésnél emlitettem, melegágyba kell vetni és palántáit kell kiültetni. Ezek általában puhább husu, kevésbbé eltartható s igy inkább, mint gyorsan fejlődő, korai friss hagymáknak használható, egyébként felséges izü kertbeni termesztésre való csoda nagy és szép hagymafajták. Ellenben ezek pl. dughagymának, vagy szabadföldbe való vetésre egyáltalán nem valók. Ilyenek a tripoli, a madeira és spanyol hagymafajták és az ugynevezett csemege, édes ezüst és fehér hagymafajták is.

(Kassa.) *L'Huillier István.*

Az arzéntartalmu védekező-szerekről.

II.

Vegyük most már közelebbről szemügyre az arzéntartalmu rovarirtó szereket. Ilyenek gyanánt főleg a következők voltak vagy vannak alkalmazásban; fehér arzénikum, arzénessavas nátrium, arzénsavas ólom, vagyis ólomarzéniát, arzénsavas vas, arzénsavas aluminium, arzénes- és arzénsavas cink, schweinfurti zöld, uránia-zöld stb.

1. A *fehér arzénikumot* régebben használták, de most már mellőzhető, mert vannak jobb szerek és közegészségi szempontból a fehér arzénikum rovarirtási célokra való forgalombahozatala és alkalmazása egyszersmindenkorra el volna tiltandó, mert ez a legveszedelmesebb. Fehér lisztszerü anyag, szagtalan, ize alig van; tehát könnyen összetéveszthető más anyagokkal, élelmiszerekkel is s amellett már igen kis (0·2 gr.-nyi) adagokban heves mérgezést okoz.

2. *Arzénsavas nátrium.* Szintén inkább csak régebben volt használatban. Mai nap szintén mellőzhető és eltiltandó.

3. Kiválóan nagy elterjedtségnek örvend az *arzénsavas ólom.**) Északamerikában rovarirtásra évente félmillió dollár áru arzénsavas ólom fogy el. Egy hektoliter vizhez 100—300 és jóval több grammot is számitanak. A szert előbb kevés vizzel jól összedörzsölik s csak azután higitják fel 100 liter vizre. Némelyek szerint annál jobban tapad, minél frissebb a készitmény, azért azt ajánlják, hogy magunk állitsuk elő frissen, két sulyrész viztelenitett arzénsavas nátriumból és hat sulyrész kristályos ecetsavas ólomból s utána hamarosan, 1—2 nap alatt használjuk el. Meszet nem szükséges hozzáadni, de bordói lével, valamint mészkénlével összekeverhető. Nagyon meszes vagy lugos vizet ne használjunk, mert különben vizben oldható arzénvegyület képződik, amely a növénynek megárt. Az arzéntartalmu szerek lugos anyagokban egyáltalán könnyebben szoktak oldódni. *Fulmek* szerint**) más arzéntartalmu szerekkel szemben az a jó oldala, hogy kevésbbé perzsel s vizben jobban oszlik el, továbbá kitünően tapad s fehér szinénél fogva a permetezett növényen jól észrevehető. Északamerikában leginkább paszta alakjában árusitják s kikötik azt, hogy a paszta konyhasót meg szabad arzénessavat ne tartalmazzon s arzénsavas ólomtartalma legalább 50% legyen. A pasztából fél, sőt egy kilogrammot számitanak egy hektoliter vizhez, még pedig csontáros gyümölcs permetezésénél aránylag higabb, almafélék permetezésénél aránylag sürübb folyadékot használnak.

Az arzénsavas ólom az emberre nézve szintén heves méreg, annál is inkább, mert ólom is van benne. De ujabban sok helyen kitünő sikerrel használták anélkül, hogy a kellő óvóintézkedéseket természetesen követve, balesetet okozott volna. *Moreau* és *Vinet* szerint virágzás előtt szőlőmoly ellen permetezett szőlőfürtökből nyert bornak 1 literjében csak 0·004 gr. méreganyagot találtak.

A fürtökhöz tapadt szernek 83·5%-a ugyanis a törkölyben maradt vissza s *Brioux* szerint a lepárolt szeszben is csak parányi nyomok voltak kimutathatók. *Fulmek* szerint a mustban a méregnek semmi nyomát sem sikerült megállapitani.

Kornauth szerint az ugynevezett saxoniaólomarzeniát 1·5%-os oldata kétszeri permetezés esetén almamoly ellen és 0·5%-os oldata a rózsalevéldarázs ellen jó sikert, más egyéb molyok ellen 1%-os oldata kitünő sikert szolgáltatott. Ugyanevvel a szerrel szamócát (földi epret) és almafát háromszor permetezett, ugy mint április hó 23-án, junius hó 14-én és 25-én; az érett szamóca és alma termésén sem arzént, sem ólmot kimutatni nem lehetett, az almafa levelein pedig arzén meg ólom éppen csak nyomokban maradt meg.

Ennélfogva az arzénsavas ólommal nagyon érdemes lenne nekünk is foglalkoznunk. Szakavatott köröknek s teljes felelősséget vállaló intelligens gazdáknak mindenesetre ajánlható. Szemmel tartandó egyébiránt még két kérdés. Az egyik az, hogy több éven át való alkalmazása mellett a földre hullott méreganyag a növények gyökereinek megárt-e vajjon? A másik az, hogy különösen lugos talajokban a kutakba átszivárog-e valami belőle?

4. A többi fent emlitett tiszta arzénvegyületről még keveset tudunk, de *Luther* szerint pl. az *arzénsavas cink* (cinkarzenit) az ólomarzeniátnál olcsóbb s kitünő eredményt nyujt, de vagy meszet kell hozzáadni vagy bordói lével összekeverendő, mert különben perzsel; *Desflassieux* szerint pedig az *arzénsavas cink* nagyon ajánlható, mert hatására nézve az arzénsavas ólommal egyenlő értékü és emberre nézve kevésbé mérges.

5. Minálunk legjobban tért hóditott a *schweinfurti zöld*, mely lényegében *arzénessavas és ecetsavas rézből való.* Először Schweinfurtban állitották elő, onnan a neve. Mai nap már több helyen gyártják. A különböző gyártmányok nem teljesen egyöntetüek s a schweinfurti zöldhöz többé-kevésbbé hasonló összetételü szerek is kerülnek forgalomba, mint pl. a császárzöld,

*) *Fulmek* (i. h.) szerint ólomorthoarzéniát.

**) Archiv f. Chemie und Mikroskopie, 1913., 1. füzet.

JOBB ÉS MEGBIZHATÓBB
GAZDASÁGI ÉS KONYHAKERTI MAGVAK
nem is ajánlhatók, mint aminőket 44 év óta szállit
MAUTHNER ÖDÖN
:-: cs. és kir. udvari magkereskedése :-:
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
Arjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

londoni zöld, bécsi zöld, Scheele-féle zöld, mitiszöld stb. Közös tulajdonságuk, hogy élénk zöldszinü festéket szolgáltatnak s arzéntartalmuk miatt mérgesek.

A schweinfurti zöld vizben nem igen oldódik, hanem inkább csak elkeveredik vele; azért nem szivódhatik be sem a növény földfeletti, sem földalatti szerveibe. Ez egyébiránt valamennyi ujabban ajánlott arzéntartalmu szernek közös tulajdonsága. Minthogy minálunk leginkább a schweinfurti zöld van elterjedve, azért részletes használati utmutatását közlöm:

a) Csak olyan schweinfurti zöldet vegyünk rovarirtásra, amely legalább kötött 45% arzénessavat tartalmaz.

b) Egy hektoliter vizre 80—200 gramm számitandó. Almamoly ellen és különösen a perzselések iránt igen érzékeny őszibarack permetezésére aránylag kevesebbet, szőlőmoly ellen aránylag többet vegyünk. Megjegyzendő, hogy erősen porzik, azért az anyagot előbb kevés glicerinnel vagy vizzel sürü péppé összedörzsöljük s csak utólag öntünk hozzá folytonos kavarás közben megfelelő mennyiségü vizet. A könnyebb elkeveredés céljaira glicerint ajánlottak ugyan, de glicerin ezidőszerint nem kapható s saját tapasztalatom alapján állithatom, hogy a viz is megteszi a szolgálatot. A péppé való összedörzsölést szabadban végezzük.

c) A lébe még 100—300 gramm meszet keverünk el. Némelyek 100 gramm meszet és 1 kilogramm lisztet kevernek bele, azonban a liszt a legtöbb adat szerint mellőzhető. A mész vagy a liszt hozzáadását a tapadás fokozása kedvéért tartják szükségesnek, de egyesek perzseléstől tartanak s azért annyi meszet adnak hozzá, hogy a lé a vörös lakmuszpapirost megkékitse.

d) A lé permetezés közben gyakran felkavarandó, mert különben a szer leülepedik.

e) Permetezni ugy kell, hogy a permetezőlé minél több s minél finomabb cseppek alakjában hulljon a növény minden egyes megvédendő szervére. Ha a permetezőlé csuronvizesen lepi él a fiatal termést vagy lombozatot, az perzselést okozhat. Alapfán minden egyes zsenge almát el kell találnunk.

f) Tiszta viz helyett bordói lébe is elkeverhető amidőn rovar és penészgomba (pl. Peronospora) ellen egyszerre védekezünk.

g) Az első permetezés ideje általában akkor van, amikor a kártevő állat első nyomai jelennek meg. Igy pl. az almamoly petéjét az alma élvirágzása idején a zsenge kis almára vagy melléje a levélre rakja. A petéből május hó végétől junius hó végéig kikel a kis hernyó, amely az almát megrágja s beléje furakodik, de utóbb még más almára is átmehet. Ennélfogva az almamoly elleni permetezés ideje először közvetlenül az almafa elvirágzása után, másodszor 10—14 nappal később s esetleg harmadszor ismét vagy két héttel később legyen. Virágzás közben permetezni nem szabad. A szőlőmolyt viszont csak virágzás előtt permetezik, akkor ugyanis, amikor a kis hernyó a petéből kikelni készül. Későbbi védekezésre más eljárást, jobbnak hiányában csak szedést lehet ajánlani.

h) Nagyon ügyelni kell arra, hogy a szerből semmi se kerüljön a munkás testébe vagy testére, még belélegzés utján sem.

i) Ugyszintén ügyelni kell arra, hogy például a permetezett gyümölcsfák alatt lévő füvet vagy más terményt gondatlanul etetésre vagy fogyasztásra senki fel ne használja és egyéb óvóintézkedéseket is szigoruan be kell tartani.

6. Legujabban a schweinfurti zöldhöz hasonló, de rovarirtásra még alkalmasabb szert hoznak forgalomba „*Urániazöld*“ néven. Azért volna jobb, mert könnyebb s ennélfogva vizben jobban marad elosztva s nem ülepedik le olyan hamar, továbbá kevesebb szabad arzénessavat tartalmaz, tehát emberre nézve kevésbbé veszedelmes, végül kötött arzénessavtartalma 57—58%, tehát hatásosabb. Használati utasitása hasonló a schweinfurti zöldéhez. Még pedig 0·1—0·2%-os összetételben alkalmazandó s 0·2—0·3% meszet kell hozzáadni. Permetezés közben szintén gyakran felkavarandó. A németországi gyümölcsészeti egyesület rendszeres kisérleteket végeztetett vele, minek alapján a következőket közölhetem.

Eifler kisérletei szerint az urániazöld sem magában, sem mészszel elkeverve nem perzsel, de mészkénlével együtt használva perzsel. Alma- és körtemoly ellen többszöri permetezés esetén kitünő eredményt szolgáltatott, de csak törpe fákon, mert a magas növésü fákat nem sikerült kellőképpen bepermetezni. Káposzta és kelkáposzta hernyói ellen is kitünőnek bizonyult, kétszeri permetezés mellett. A lemosott és utána megszáritott levelekkel etetési kisérleteket végzett házi nyulakon, mérgezés nem állott be. Utána maga is evett a levelekből készitett főzeléket, mérgező hatás nélkül. Itt megjegyzem azonban, hogy ezek az etetési és fogyasztási kisérletek nem kellő szakszerü ellenőrzés mellett történtek s azért óvatosság ajánlatos.

Schlösser szerint némely esetben perzselést okoz. Gyümölcsmolyok ellen kitünő. Lombpusztitó hernyók ellen csak az esetben hat, ha figyelembe veszszük, hogy a hernyók nem mind egyszerre jelennek meg s hogy az egyik permetezés után kifejlődő hernyók az időközben megnőtt fiatal, még permetezetlen leveleken élnek.

Wedde szerint az egres hernyója ellen kitünő szolgálatot tesz s nem perzsel.

Hotop különböző gyümölcsfakat permetezett meg május hó közepén hernyók ellen, kitünő sikerrel; 493 darab különböző nagyságu gyümölcsfa meggpermetezésére 3 hektoliternyi folyadékot használt el. 1 kg. urániazöld a gyár helyén (Schweinfurtban) 1914-ben 1 márka 80 pfennig volt. Tehát a 3 hektoliternyi lébe való anyag jóformán csak 1 márkába került. A permetező folyadékkal véletlenül talált salátával etetési kisérletet végzett s utóbb maga is fogyasztott belőle minden baj nélkül.

Kornauth is foglalkozott vele, de egyelőre csak arról számolt be, hogy virágokon 0·1% os összetételben ugyanannyi mészszel elkeverve perzsel, de 1%-os bordói lébe keverve nem perzsel.

Meg kell még emlékeznem a svéd gyümölcsészeti egyesület 1914. évi rendszeres kisérleteiről, amelyeket több helyen végeztek, különböző arzéntartalmu szerekkel, ugy mint svéd gyártmányu sárgásszinü finom porszerü arzénsavas ólommal, császárzölddel, urániazölddel és urániakékkel. Az arzénsavas ólomból 150 grammot számitottak egy hektoliter vizre. Összesen kétszer permeteztek, különböző gyümölcsfák hernyói ellen. Igen sulyos hernyókártétel volt, de a permetezéssel kitünő sikert értek el. Valamivel gyengébb hatásunak bizonyult ugyanez a szer 0·1%-os összetételben, valamint az urániazöld. Az urániakék semmit sem használt. Minden esetben kétszeri permetezést okvetlenül szükségesnek tartanak. Az arzénsavas ólomról ők is ugy tapasztalták, hogy nem ülepedik le annyira, mint a többi kipróbált szer s mészkénlével is elkeverhető.

7. Egészen röviden meg kell még emlékeznem az *arzéntartalmu porokról* is. Az utóbb szóba hozott fontosabb szerek porozásra is használhatók fel. Porozásra a szert százszor annyi mészporral vagy fele gipszszel és fele liszttel szokták összekeverni. Több esetben perzselést állapitottak meg, de némely adat szerint az *arzénsavas cink* és az *arzénsavas aluminium* nem perzsel, ha belőlük 4 liternyit 96 liter mészporral keverünk össze.

A porokat leginkább a virágokat és a fiatal gyümölcstermést bántó molyok ellen használják, mert a pornemü anyag a permetezőlénél jobban hatol be a lomb közé, a virágokba és fürtökbe. Ámde a por a munkásra nézve veszedelmesebb s azért jobbnak látszik lehetőleg a permetezések mellett maradni. Ha kiváló gondot forditunk a permetezésre, akkor még a szőlő sürü lombozata alatt takart virágfürtöket is biztosan el lehet találni s ha önmüködő permetezőgépet s még önmüködő zárókészüléket, pl. revolverpermetezőt alkalmazunk, a fölösleges anyagpazarlástól is megkiméljük magunkat.

Mindazonáltal egyik-másik esetben nyilván csak porozással érhetünk célt. Igy pl. a *kukorica* zsenge szemeit pusztító s néha sulyos kárt okozó hernyó (Heliothis obsoleta) ellen Amerikában arzénsavas ólom porozásával védekeznek, virágzástól addig, amig a szemek megkeményednek.

*

Az elmondottak alapján ugy tartom, hogy célszerü volna, ha minálunk is az arzéntartalmu rovarirtó szerekkel fokozott mértékben foglalkoznának. Nevezetesen két irányban kellene haladnunk. Az egyik az arzéntartalmu szerek használhatóságának és leghelyesebb alkalmazásának, szóval gyakorlati értékének a megállapitása, a másik pedig a közegészségi szempontból szükséges szabályok feldolgozása, pontos meghatározása és gyakorlati érvényesitése olyformán, hogy a védekezést is végrehajthassuk, de balesetek ellen is biztositva legyünk.

Erre való tekintetből mulhatatlanul szükséges és helyes, ha az illetékes állami intézmények

Virág- és Bibó Kálmán, Budapest, V. ker., Lipót-körut 7. sz.
Telefon: 107-23. ↔ Sürgönycim: Virabibo-Budapest.
GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
Szállitunk: olajakat, kocsikenőcsöt
:: és minden egyéb gazdasági eszközt és anyagot. ::
Terményt és állatokat legjobban értékesitünk.
Cirokszakállt keresünk!! Ajánlunk eredeti flórenci után termelt cirokvetőmagot. Kisholdanként vetésre 5 kilogramm elegendő. A termelt cirokszakállt napi árban beváltjuk. ::

tanulmányozzák e kérdést. De jó volna, ha az illetékes egyesületek és szövetkezetek is közreműködnének. Még pedig az emlitett németországi és svéd mintákhoz hasonlóan, minálunk is az illetékes egyesületek és szövetkezetek megfelelő arzéntartalmu védekezőszereket kiosztanának, használati utasitást adnának hozzá, de a vállalkozó tagok teljes felelősséget és kötelezettséget vállalnának aziránt, hogy visszaélések és gondatlanságok elő ne fordulhassanak s azonkivül a kezelt terményekből hivatalos közegészségi szempontból való vizsgálatra mintát küldenének be, hivatalos szakemberek felügyelete alatt a kezelt terményekkel etetési kisérletek is állittatnának be s még talajvizsgálatokat is végeznének.

Bernátsky Jenő dr.

Köztelek-társasvacsora.

Az OMGE. érdemes igazgatója és lapunk főszerkesztője, *Rubinek* Gyula, tudvalevőleg a mult év végén ülte meg sikerekben gazdag hivatali és szakirói munkásságának negyedszázados évünnepét. Őfelsége ez alkalomból a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjével tüntette őt ki s a Magyar Szakirók Országos Egyesülete január hó 6-án országos ünnepség keretében juttatta kifejezésre Rubinek Gyula huszonötéves közéleti tevékenységének országra szóló, maradandó és általános társadalmi, közgazdasági jelentőségét. Minderről lapunk hasábjain is beszámoltunk annak idején. De még egy ezzel a jubileummal kapcsolatos, bizalmas baráti körben, a fehér asztalnál lefolyt ünneplést sem hagyhatunk megemlités nélkül. Ez folyó hó 5-én a budapesti Hungária nagyszálló fehértermében adott alkalmat lapunk belső munkatársainak és a Budapesten értekezletre egybegyült gazdasági egyesületi titkári karnak arra, hogy Rubinek Gyula iránt való tiszteletének és ragaszkodásának a legszorosabb baráti, bajtársi körben, őszinte melegséggel kifejezést adjon. Száznál többen vettek részt ezen a mostani háborus időkhöz mért egyszerüséggel rendezett, barátságos társasvacsorán s az ott elhangzott pohárköszöntők Rubinek Gyula egyéniségének, a köztudatban élő érdemeinek méltatásán kivül annyi érdekes emléket elevenitettek fel a legutóbbi, negyedszázad magyar agrárpolitikai mozgalmaiból, hogy legalább kivonatos alakban való megörökitésükkel tartozó kötelességet vélünk teljesiteni.

A pohárköszöntők sorát *Osztroluczky* Miklós, az OMGE. alelnöke nyitotta meg, aki magasan szárnyaló szép szavakban fejtette ki, hogy bár a háboru tartamára felfüggesztettük a Köztelek-vacsorák megtartásának hagyományos szokását, ezuttal mégis kivételt kellett tennünk, mert egy kivételes tehetségü és kivételes érdemeket szerzett vezető férfiunak negyedszázados hivatali és szakirói évünnepét nem engedhetjük elmulni a jó barátok és a munkatársak legszorosabb körének formában egyszerü, de annál bensőségesebb megemlékezése nélkül. Méltatta Rubinek Gyulát, mint az agráreszme és agrártörekvések hazai uttörőinek egyik legkiválóbbját és legszorgalmasabbját, majd igy folytatta:

Amikor a mult század kilencvenes éveinek elején a magyar gazdák először ébredtek annak tudatára, hogy minden legitim kötelesség fejében, amit tőlük elvártak s amelyet készségesen el is vállaltak, az akkor ellenséges sajtó s a félrevezetett közvélemény tőlük mindig csak ujabb áldozatokat kiván s amikor látták, hogy jogos érdekeik nemcsak mellőzve lesznek, haném egy egyoldalu jogfejlődés s egy rövidlátó gazdaságpolitika boldogulásuknak, sőt fennmaradásuknak és gazdasági függetlenségüknek legelemibb feltételeitől megfosztja őket: akkor, amikor a helyzet a legelviselhetetlenebb s a nyomás a legtürhetetlenebb lett, végre akadtak egyes bátor, egyenes lelkü és áldozatkész férfiak, kikben az ellenhatás először felébredett.

Akik az elkeseredésnek először mertek kifejezést adni s akik a gazdák szervezkedésére először fujták meg a riadót, azokban, sajnos, többnyire még több volt a harci kedv, mint a haditudomány.

Rubinek Gyula volt talán az első, ki a magyar agrárizmust a modern tudományos fegyverzettel szerelte fel.

Nincs az agrárkérdések komplekszumának olyan területe, amelyet ő nem tanulmányozott volna s amelyet tárgyismeretével és erős judiciumával meg nem világitott. Ott volt a magyar gazdagyüléseken, amikor gazdáinkban igazságuk öntudatát és erejük önbizalmát kellett felébreszteni, s részt vett a nemzetközi agrárkongreszszusokon, hol a tanácskozásoknak széleskörü tájékozottságával és a dolgok helyes megitélésével egyik vezető szelleme volt.

Sokszor polemizált az ellentábor hires és hirhedt dialektikusaival és sürün tárgyalt nagytekintélyü politikusokkal, de ellenlábasai sohasem láthatták benne a legyőzöttet. Természetes, hogy ezt a morális fölényt nemcsak tudása és reátermettsége biztositotta számára, hanem mindenekfelett az, hogy olyankor az igazság is az ő oldala mellett harcolt.

A kiváló organizátort és agitátort méltatta Osztroluczky Rubinek Gyulában, aki a gyakorlati értékü és maradandó alkotások, a mezőgazdaság érdekeit diadalra juttató sikerek egész sorozatával bizonyitotta be, mit lehet a szervezés és a propaganda eszközeivel elérni.

Az eszközök keresésében lehetnek nézeteltérések, de nem lehet eltérés a cél tekintetében és abban, ami bennünket megbonthatatlanul egybekapcsol s ez törhetlen bizalmunk igaz ügyünk diadalában és hüséges ragaszkodásunk eszméinkhez és törekvéseinkhez. Mint az eszmék és törekvések egyik nagyérdemü harcosára, Rubinek Gyulára emelte az OMGE. ékesszavu alelnöke poharát.

Ezután *Szilassy* Zoltán, a „Köztelek" szerkesztősége nevében köszöntötte Rubinek Gyulát, mert senkise vallhatja — ugymond — *Rubineket* annyira magáénak, mint a „Köztelek" lap és annak szerkesztősége. Hiszen a „Köztelek" volt az ő irodalmi és közéleti müködésének bölcsője és ez a lap volt az a melegágy, melyben eszméi és törekvései csirát hajtottak és gyümölcsöket hoztak. A „Köztelek" fennállása óta jóformán egyetlen szám sincs, melyben Rubinek közleményei helyt ne foglalnának. Az ő pályafutása a legszorosabban van összekapcsolva a „Köztelek"-kel és ezzel a magyar mezőgazdaság fejlődésével és jobb napokra virradásával.

Amikor a „Köztelek" megindult, a magyar mezőgazdasági szakirodalom nagyon gyenge lábon állott. Egynehány tanárnak volt bátorsága akkor gazdasági könyveket irni, amit nagyon kevesen olvastak. A gazdasági szaklapok között egy se volt, mely a gazdasági technika kérdésén tul a magyar mezőgazdaság közgazdasági vonatkozásával foglalkozott volna. Amidőn a „Köztelek" megalapittatott, melynek Rubinek társszerkesztője volt, irói gárdát kellett teremteni, szervezni és ezeket irányitani kellett az elérendő célokra.

Ezekben a munkálatokban Rubinek barátunknak elsőrangu része volt, ugy is, mint szerkesztőnek, ugy is, mint az egyesület előadó-titkárának, ugy is, mint később a legutolsó tiz év alatt az egyesület igazgatójának. Bár Rubinek aránylag rövid ideig volt a „Köztelek" tényleges szerkesztője, mégis senki a „Köztelek"-be nálánál többet nem dolgozott. Rubinek mint előadó a „Köztelek"-ben számos olyan javaslatot és valóságos alapvető munkálatot közölt, amelyeknek nyomán az ország mezőgazdasági és közgazdasági helyzetének javitására igen jelentős intézkedések fakadtak. Mint *vezércikkiró* nagyon sok intézménynek tervét vetette fel és sok intézménynek igazságos és szigoru kritikával segitette azokat megjavitani. Mint *szakcikkiró* a buzditásnak és a haladásra ösztönzésnek valóságos mestere volt. Mint *a lap szellemi vezére*, a mezőgazdaságot érdeklő semmiféle körülmény vagy tény az ő figyelmét el nem kerülte és állandóan ott őrködött, hogy a „Köztelek", mint a mezőgazdaság érdekének hü képviselője állandóan hangot adjon a gazdaközönség törekvéseinek, kivánságainak. A magyar mezőgazdaság szerencsés lehet, hogy ilyen szellemi vezére és munkása van, a „Köztelek" szerkesztősége pedig büszke arra, hogy az ő körében fejlődött és nőtt nagygyá Rubinek barátunk. Szavait azzal a kivánsággal fejezte be: vajha a háboru után reánk váró nagy ujjáalkotó munkában Rubinek Gyula minél tovább s minél frissebb erővel állhasson az őt tiszta hüséggel, szeretettel és munkakedvvel körülvevő irói gárda élén.

A beszédet követő lelkes éljenzés lecsillapulta után *Bársony* István, a „Köztelek" neves tárcairója és vadászati rovatának vezetője emelkedett szólásra. Ugy látja, ugy nézi, ugy érzi — mondta — az összegyült és sajnos, csak ritkán együtt levő testületet, mint egy különös, nagy, rendkivül érdekes és rendkivül értékes szekta tagjait, egy olyan vallási szekta tagjait, melynek kiterjedése a nemzeti népesség arányában sehol sincs meg ugy, mint Magyarországon és ez a szekta: a földimádók szektája. A bálványimádás korszaka a régi értelmezésben letünt, bár a mai nap sincs minden bálványimádás nélkül. De a legtündöklőbb bálvány, amelyet valaha imádtak, a *Nap* Őfelsége, leszorittatott a trónusáról, hogy helyet adjon a földimádók szektája bálványának, amelynek a Nap is szolgálatába kényszerittetett; — hisz hevét, fényét, éltető erejét főképpen azért értékeljük annyira, mert ezzel segit nekünk kivenni a földből mindazt az értéket, amelyre, hogy élhessünk s hogy az ember egyáltalán nagygyá lehessen, nélkülözhetetlen szükségünk van.

Semmi sem természetesebb, minthogy az ilyen értékelés nagyon különböző természetü és jellegü lehet. Lehet ez reális, lehet ez ideális. De amily hüvösen érzek azok iránt, akik a földnek csupán csak reális imádói, annyira azoké vagyok mindenestől, akik velem éreznek a föld eszményi szeretetében, akik a földet a szivökkel ölelik meg s akik belénk nevelik ezt a szeretetet, mert odaadják a földnek a magok szivét, munkáját,

KAPHATÓ használt, de teljesen üzemképes és jókarban lévő gőzekegarniturához való 7 cinkes munkaszélessége több mint két méter, **továbbá 5 ekevasu**

GRUBBER

BILLENŐEKE

mely a ráma beoszthatósága folytán variálható 4, vagy 6 ekevasura is, használható mély- és sekélyszántásnál. Elsőrangu csehországi gyártmány, valamint 16 lóerős gőzekegarniturához való különféle alkatrész.

Cséplőszekrénnyel kapcsolható uj kétgéprendszerü

MOTOREKE 8077

elsőrangu németországi gyár gyártmánya, őszi szállitásra kapható. A motor 4 cylinderes és 35 lóerős. Könnyüsége és szerkezeti előnyeinél fogva láptalajban igen eredményesen használható, mert nem süpped és kötött, agyagos talajban is kielégitő munkát végez. Ezen motorekét szállithatom cséplőszekrénnyel kapcsolatosan, mivel mindkét motor külön-külön is alkalmas egy-egy cséplőszekrénynek üzemben tartásához, miáltal a gazda azon előnyös helyzetbe jut, hogy egyszerre csekély költségtöbblettel nemcsak motoreke-, hanem cséplőgarniturája is van. Egyéb mezőgazdasági munkálatok elvégzésére is alkalmas, u. m.: szecskavágásra, darakészitésre, vontatásra stb.

Békési Lajos elsőrangu németországi mezőgazdasági gép- és eszközgyárak vezérképviselete, gőz- és motorekekereskedés, Budapest, VII., Almássy-tér 8.

életök tartalmát, eszményi szerelmét, amivel kapcsolatban azután kialakul és bensőséges életalappá válik a legszebb erény, a legnemesebb konzervativizmus, a hazafiság. Igazi földszerető magyar ember nem is lehet más, mint jó és hüséges hazafi. S hogy mit jelent éppen a mai nagy időkben ez a hazafiság minő eszményi értéknek bizonyult a földnek hazafias szeretete, amely a nemzetet csüggedni nem engedte, sőt a viharok közt is lelkesitve forrasztotta a föld kebeléhez: ezt nem kell elmondanom. Tudja azt mindenki. És amikor én most a „Hazát" emlegetem, azt is tudni kell, hogy ez nem jelent egy pontot a földtekén, ahol otthonom van, hanem jelenti azt a területet, amelyen legnagyobb rokoni családom, a nemzetem él, küzd és boldogul. Ez a „Haza" hagyományok szent erősségeivel tölti el fiait s ezek a hagyományok visszatükrözik az elmult évezrednek minden emlékét; megértetik és velünk is éreztetik a mult idők nemzeti örömeit és minden nemzeti szenvedését; visszasugározzák az utódokra a nemzet egész ismert életének ragyogó fényét s megszerettetik, belénk oltják a nemzetfenntartó erényeket. Amit az ősök, mint eszményt, levittek magokkal a hazai föld porába, az onnan mind visszaszálldos, hogy az unokák és ükunokák lelkét nemesitse. Ime ezer esztendős multra néz vissza ez az ország; a Kárpátokon innen már mindenütt tele van ez a föld magyar emlékkel; ami a Kárpátokon tul van a magyarok multjából az csak legenda: ami innen van rajtok, az irott valóság. Ugy el-eltünődöm ezen az ezer éven, amelynek legviharosabb napjain csak a legerősebb akarat tarthatott meg itt bennünket s ebből az erős akaratból fejlődött aztán a mi egykori nagyságunk, a hazánk rendithetetlen szeretetével együtt. Nincs felségesebb gyönyörüségem, mint ha a magyar erdőt-mezőt járva bolyongásaimban, elképzelem a multat, a legendás időket; minden emlékezés, amelyet a történelmünk kinál, csak még bensőbbé teszi azt a gondolatot, hogy nekünk magyaroknak e kivül nincs és nem lehet más hazánk. Sok más nép kereshet terjeszkedésre módot; mink ide vagyunk kötve nemcsak a multunkkal, hanem a jövőnkkel is. Itt „élnünk-halnunk kell!"

Költői szépségü és tapstól, éljenzéstől sürün megszakitott szavakkal jellemezte azután Bársony István a hazai földet imádó és védelmező magyar katona legendás vitézségét, majd azokra a nagy feladatokra utalt, amelyek a földimádók szektájára e nagy földindulás megszüntével, az uj alkotó munka megindulásával várnak. A föld leghivebb szerelmesei, a földimádók harcban álló százezrei, milliói e szekta papjaitól és főpapjaitól remélik és várják az irányitást, a boldogabb jövő utjának megjelölését. Pohárköszöntőjét szünni nem akaró taps és éljenzés közt igy fejezte be: Az a férfiu, aki ennek a szervezett törekvésnek immár negyedszázadja egyik főpapja, aki egész életét a hazafiság, a becsület és a munka szentháromságának szentelte, biztositék és megnyugvás mindnyájunknak arra, hogy a magyar föld szivéből kivesszük e munkánkkal s szerelmünkkel mindazt, amit nekünk a magyar föld adni tud.

Ezután *Marton* Andor a vidéki gazdasági egyesületek titkárai nevében üdvözölte Rubinek Gyulát. Szerinte Rubinek minden sikerének titka, mely egész müködéséből ugy tünik ki, mint a csillogó arany, az ő kiváló szorgalma és tehetsége. E két tulajdonság mellett kiváló alkotásaihoz az ő nagy erélye és bátorsága segitették. Mindezekért hüséges munkatársai, a vármegyei gazdasági egyesületi titkárok nevében ahhoz a bokrétához, amelyet az elismerés virágaiból kötöttek barátai, egy örökzöld levelet kivánt — ugymond — ő is hozzáfüzni, mint egyike azoknak, kikről tudta és tudja Rubinek, hogy meleg szivvel kisérik munkásságát.

Ezután *Rubinek* Gyula mondott köszönetet az őt ért üdvözlő szavakért, becses történeti visszapillantást vetve a gazdatársadalom 25 év előtti helyzetére. Azon kezdte, hogy a Hungária fehér terméhez kevesek előtt ismeretes történelmi emlékek füzik a magyar gazdákat. Huszonöt évvel ezelőtt alakult meg a „Köztelek" s Baross Károly vezetése alatt megalakult a vezérkar. A lelkesedés a magyar föld és müvelő iránt és az az erő, amelylyel a mezőgazdaság érdekében a pennát, mint kemény bunkót, forgattuk, örök példája lesz, hogy miként kell az igazságért küzdeni. Ez meg is termette a maga gyümölcsét, mert egy szép közgyülésen leszavazták a vezetőséget és nekünk utilaput kötöttek a talpunkra. Ebbe talán belenyugodtunk volna, ha nem lett volna a gazdatársadalomnak látható feje, Károlyi Sándor gróf, ki nem akart ebbe belenyugodni s nagy sulyával, nagy erkölcsi tekintélyével ki tudván eszközölni a megválasztott elnök lemondatását.

Itt kezdődött a magyar agrárizmus életrekelése. Itt ebben a teremben jöttünk össze, hogy megalakitsuk a piros szegfü jelvénye alatt a független magyar gazdák pártját. Itt jöttünk össze, hogy a kormány azon igyekezetét és támadását, hogy a független közvélemény megnyilatkozását elfojtsa, megakadályozzuk (Tetszés).

Hogy mi volt akkor a magyar mezőgazdaság helyzete, erre leginkább fényt derit Apponyi Albert gróf akkori felejthetetlen pohárköszöntőjében használt jellemzés. Azon tengeri szörnyre hivatkozott, amely a tengerből hátát kiemelte s amelyet Jókai Mór Kraó-nak nevezett, amin növényzet keletkezett, melyre az ember, szigetnek vélve azt, reáköltözött, épiteni, szántani kezdett s valamilyen akkori Cserháti Sándor ajánlására hallgatva, a mély müvelés elvénél fogva mind mélyebben kezdett szántani, mig a Kraó megunva a csiklandozást, megrázta magát és az egész társaság a tengerbe zuhant. Apponyi azt mondta, hogy mi is igy tegyünk, ne türjük, hogy a mi hátunkon szántsanak és a mi vérünket szivják mások. Rázzuk meg hátunkat, álljunk sarkunkra és rázzuk le az élősdieket. 25 éve, hogy itt indult meg az erélyes, öntudatos agrármozgalom, hogy várakat ostromoljunk, hogy várakat foglaljunk el és azokba beülve, egyenjogosságot követeljünk. E küzdelem megindult és ennek eredményei vannak, amit az ellenlábasok is kénytelenek elismerni.

Lelki szemei előtt látja az uj korszakot, melyben „vissza a faluba" igéjétől visszhangzik az ország. Ma már nemcsak mi mondjuk, hogy „vissza a faluba", hanem azok is hangoztatják, akik, mint a bankok, a mezőgazdaság érdekei iránt mindig hidegen viseltettek, ott keresnek uj alapot a nyerészkedésre. Meg lehet ezt itélni minden szempontból, de hogy a nagytőke ebbe a vállalkozásba fekteti a milliókat, annak a jele, — mert a tőkének jó szimatja van — hogy a mezőgazdaság jobb ideje elérkezett és jobb jövőt igér mindenkinek, aki feléje fordul.

És nézzük a napisajtót. Ellenünk támad, hogy nem vagyunk elég agráriusok. Biztat, hogy sokkal erélyesebbnek kell lennünk és még sokkal többet kell követelnünk a mezőgazdaságnak. Hogy meddig tart ez a szerelem, nem tudjuk, mert most nagy értéke van a mezőgazdaságnak. Ha megnyilnak a piacok, bizonnyal majd másként fuj a szél. Ez azonban nem fog bekövetkezni, mert a mi fogyasztásunk nem lesz a külföldre utalva, a mai idők parancsolják, hogy hazai terményeket fogyaszszunk, hogy elzárkózzunk a külföld előtt, hogy a háboru nagy költségeit megfizethessük. Nincs olyan kormány, mely ne számolna ezekkel az érdekekkel. Ime tehát, már ez a jövő is bizonyitja a magyar mezőgazdaság reneszánszát. Lehet, hogy a mi harcunk, küzdelmünk hevességéből veszitени fog, de az idők is nagyon változtak. 25 év előtt birtokon kivül voltunk, ma azonban büszkén mondjuk, hogy birtokon belül vagyunk, jogokat védünk, melyeket kiadni kezeinkből nem vagyunk hajlandók. Természetes, hogy a védőharc mindig enyhébb, mint a támadóé, mert a támadó mindig kisebb felelősséggel dolgozik.

De nézzük a természetet, a megáradt folyót, mely töltést szakit, milyen rombolást visz végbez, de ha egyszer megállt, lerakja a termékeny iszapot, mely a jövő termelést biztositja. Nézzük a tüzes vulkánt, mely ha kihült, a tüzes láván intenziv kultura keletkezik. Igy vagyunk mi is. Az agrármozgalom elérte azt a pontot, midőn termelnie kell, midőn kulturát kell teremtenie és önmagából kell fejlődnie, hogy nagygyá tegye az országot. Egyik kézzel hadakoznunk kell, hogy megvédjük kivivott poziciónkat, a másik kezünkkel dolgoznunk, hogy kiépitsük azokat a biztositékokat, amelyeken mezőgazdaságunk jövőjét kiépithetjük. Hogy itt természetesen nagyobb munka, nagyobb fáradság vár reánk, mint amilyen a harc volt, ez kétségtelen, mert ide a lelkesedésen, buzditáson és az anyaföld szeretetén kivül a tudás fegyverére is szükségünk van, amivel a boldogulásunkhoz szükségeseket tudjuk megszerezni. Ebben a küzdelemben nagyobbrészt a saját erőnkre támaszkodhatunk. Hála a gondviselésnek, van már oly gazdaközvélemény, mellyel a kormánynak és az ellenérdekeltségeknek is számolnia kell. Ennek örvendetes jeleit látjuk napról-napra. De hogy mindezek a gondolatok, törekvések, mindazok az ideák, melyekért 25 éven át együtt küzdöttünk, amiért élünk és jövő munkásságunkat harcba akarjuk állitani, sikerüljenek, ahhoz kell, hogy az összes illetékes tényezők legmeszebbmenő támogatását élvezzük. Ennek a megértő támogatásnak egyik értékes zálogát látja Bartóky József államtitkár személyében, mint a „Köztelek" megérlelte eszmék jóindulatu istápolójában s ő reá üritette poharát.

A Rubinek Gyula szavait követő lelkes éljenzés és taps megszüntével *Bartóky* József államtitkár állott fel szólásra. Mindenekelőtt megköszönte a szives szavakat, melyekkel Rubinek Gyula illette. Visszapillantást vett a tisztviselőikarral szemben megnyilatkozó Bach-korszakbeli világfelfogásra, aminek még ma is az a következménye, hogy sokan azt hiszik, hogy a tisztviselők a hivatal ablakából nézik a világot. Méltóztassék elhinni, ugymond, hogyha a miniszterium előtt az autó megszólal, nem a technika vivmányain csodálkozunk, hanem arra gondolunk, hogy ilyen tülkölés mellett hajtja haza a kanász a disznót. Ha este a lámpát meggyujtjuk, az jut eszünkbe, hogy a falu lepihent, a fáradt gazda megy haza és annyi a gond a házakban, mint amilyen sötétség borult az égboltozatra. Nekünk is megvan az ideálunk, ugyanaz, ami az önöké: egy boldog, nagy, gazdag Magyarország. Ahhoz, hogy mi ennek szolgálatában maradhassunk, szükségünk van a gazdaközönség mindenkori támogatására. Hogy bennünk ez a gondolat mindig ébren van, ahhoz nagyban

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2—4. sz.
SZÁLLIT:
tatai, tokodi, dorogi akna-, dara-, darabos és cséplési szenet. | tatai tojás- és téglabrikettet. | felsőgallai és miskolcdiósgyőri darabos és építkezési meszet. | felsőgallai M. Á. K. .·. védjegyü portland-cementet

BORSODI SZÉNBÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPET, V., ZOLTÁN-UTCA 2—4. sz.
SZÁLLIT:
Királdi
Sajószentpéteri
Sajókazai
Rudolftelepi és
Kazinci
akna-, cséplési és darabos SZENET

hozzájárul, hogy állandó baráti érintkezésben vagyunk az OMGE. vezetőségével, tisztviselőivel. Mi Rubineket szinte magunkénak tartjuk. Nem azért, mintha azt várnók tőle, hogy dicsérjen benünket, mert nekünk nem az a barátunk, aki dicsér, hanem aki kritizál. Rubinek Gyulára, mint tiszteletbeli minisztériumi kollegájára ürítette élénk éljenzésközben poharát

Ezután *Meskó* Pál a tőle megszokott, hallgatóit mindvégig élénk derültségben tartó szellemes pohárköszöntővel üdvözölte *Rubinek* Gyulát. Emlékeztetett mindvégig humoros fordulatokban gazdag beszédében a vidéki gazdasági egyesületek 25 év előtti belső életére. Szembeállitja a régi állapotokkal a mai viszonyokat, midőn a titkároknak már nyugdijuk van, amit elsősorban Rubinek Gyula odaadó munkásságának köszönhetnek, akinek fényes tehetsége annyira és annyiszor érvényesült az agrár eszme javára. Azzal zárta szavait, hogy *Rubinek* Gyula lássa még a mainál jobban megerősödni a gazdatársadalmat, kivánja továbbá, hogy hitvesével együtt teljék gyönyörüsége László fiában, ki mint honvédtüzér védi a hazát.

Korányi Frigyes báró az agrárius technikai csapatok nevében kért engedelmet a felszólalásra. Mindnyájan azon gondolkozunk, ugymond — hogy milyen feladatok várnak a pénz- és kereskedelmi intézetekre a háboru után. Ma még, be kell vallani, elég ködösnek mutatkozik a jövő, azt hiszi azonban, hogy szilárd alapon állunk s hogy a jövő nagy munkájában fontos szerepük lesz mindazoknak, kik az agrárizmust mai szinvonalára tudták fejleszteni.

Az est utolsó szónoka *Győry* Lóránd miniszteri tanácsos volt. Mindvégig lebilincselő és zajos tetszéssel fogadott visszaemlékezéseiben méltatta Rubinek Gyula előadói képességét és tollát a platinánál nemesebb irridiumhoz hasonlitván, megállapitotta, hogy Rubinek Gyula minden szavát és minden betüjét az önzetlen hazaszeretet sugallja. Ma, midőn a világháboruból való kibontakozás jelei mutatkoznak, kéri a Mindenhatót, adjon erőt Rubineknek ahhoz, hogy az előttünk álló közgazdasági harcot friss erőben megvivhassa.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekü kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kisérni a „Szerkesztői üzenetek"-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, cimváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Igáslovak abrakolása. *11. kérdés.* Tizenöt darab öreg igáslovunk állandóan trágyát hord a mostani hidegben pokróc nélkül s az istálló is elég hideg. Következő takarmányozásban részesülnek: fejenként 2 kg. zab, 6 kg. gyepszéna, árpaszalma és árpa-, rozstörek ad libitum. Az abrakot reggeli és déli etetéshez kapják. Helyesebb-e, hogyha az abrakot reggel és este kapják és célszerü-e lónak a töreket vizbe áztatottan adagolni? *H. S.*

Felelet a 11. sz. kérdéshez. Kellner, Grandeau és Lechere többbrendbeli kisérletei szerint a lépésben járó s akár könnyü, akár nehéz munkát végező ló épp oly jól emészti meg s használja ki a takarmányt, mint a heverő ló és csak ha gyors járásnemben dolgozik a ló, akkor szenved a takarmány kihasználása. Ebből a szempontból tehát a trágyát hordó lóra nézve mindegy, hogy reggel és délben, vagyis a munka megkezdése előtt, vagy hogy este a nyugalmi idő előtt kapja-e az abrakot. De tekintve azt, hogy az abrak koncentráltabb takarmány, mint a széna és szalma, inkább reggel s délben etetném a zabot, de azonkivül kevés szénát s az abrakkal keverten töreket is s este csak szénát, szalmát s töreket adnék a lónak és pedig azért, mert munkaközben kevésbbé kivánatos, hogy a ló sok takarmányt cipeljen a hasában, mintha éjjelre tölti meg a hasát. Az arabok ugyan azt tartják, hogy az abrak csak este, nyugalom előtt, etetendő s ez az ő szempontjukból helyes is, mert az arabok csak gyors járásnemekben paripázzák lovaikat. Ellenben, ha a ló lépésben dolgozik, inkább ugy osztandó el a takarmány, hogy reggel s délben csak annyi táplálóanyaghoz jusson, mint este, de anélkül, hogy reggel s délben annyi emésztetlen ballasztot legyen kénytelen felvenni. Az árpa- s rozstöreket célszerü annyira áztatni, hogy szurós természetét elveszitse, de nem annyira, hogy egészen megpuhuljon, mert a ló jobban szereti a kemény takarmányt, mint a puhát. Végül az, hogy 2 kg. zab, 6 kg. gyepszéna s a jóllakásig etetett szalma s török elegendő-e a trágyát hordó lónak, csakis a ló sulyának változásaiból itélhető meg, mert ha a takarmány táptartama megfelel a munkának, akkor állandó marad a ló sulya, mig ellenkező esetben sulybeli fogyás vagy gyarapodás következik be. Miután azonban többnyire csak a takarmányozási kisérletet végzők szokták a lovakat rendszeresen mázsálni, a gyakorlatban szemmel itéljük meg, hogy miképp hat a takarmány a ló kondiciójára. *Cs. I.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	263
Egyről-másról	263
Érdemes-e a gazdának lóheremagtermését megtisztitania és ólomzároltatnia?	273
Szántóföldi hagymatermesztés	275
Az arzéntartalmu védekezőszerekről	277
Köztelek-társasvacsora	279
Levélszekrény	281
Vegyesek	281
Mai számunk melléklete. — Lázár Pál meghalt. — Hősi halál. — Halálozás. — Uj hadnagyok. — Lónyai Elemér herceg. — Kitüntetések a földmüvelésügyi minisztériumban. — Előléptetések a földmüvelésügyi minisztériumban. — Két rovatvezetőnk előléptetése. — Förster Lajos katonai kitüntetése. — Kitüntetés. — A debreceni kereskedelmi kamara titkára. — Pro Transsylvania. — Veszprémvármegyei gazdák gyülése. — Pályázati hirdetmény. — Tábori vasut a gazdaságoknak. — Rokkant katonák méhészeti tanfolyama. — Az iskolák kertgazdálkodása. — A különleges lóvásárok elmaradása. — „Mezőgazdák" vetőmagárjegyzéke. — Bikakiállitás és vásár Székelykereszturon	281–283
Kereskedelem, tőzsde	284
Szerkesztői üzenetek	285

Mai számunk melléklete. **Lapunkhoz mellékeljük a Győry Lóránd és Mutschenbacher Emil dr. szerkesztésében megjelenő „Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet Közleményei" VI. évfolyamának 2. számát, amelynek alább felsorolt változatos tartalmára felhivjuk olvasóink szives figyelmét.**

Mellékletünk tartalma: Az 1915. évi Mezőgazdasági törvényhozási évkönyv ismertetése. — A földbirtok eloszlása Spanyolországban IV. — Cionista szövetkezeti telepek Palesztinában. — A német állatértékesitő szövetkezetek müködése. — Az éghajlat hatása a talajra. — Védekezés a fagy ellen Kaliforniában. — Az oregoni alma. — Egyes lucernafajták szénahozama. — A Capra prisca nevü uj kecskefaj. — A tehenek téli elletése. — Tejtermelés Uruguayban. — Keményitőérték vagy energiatartalom? — A zöldtakarmányok besavanyitása. — A gyümölcsfák állati ellenségei Uj-Dél-Walesben. — A januári statisztikai jelentésből. — Szövetkezetek a falusi egészségügyért. — A szarvasmarhákon gümőkór elleni végzett védőoltások.

Lázár Pál meghalt. *Lázár* Pál udvari tanácsos, müegyetemi nyilv. rendes tanár, a mezőgazdasági gépkisérleti állomás igazgatója, életének 60-ik évében meghalt Budapesten február hó 21-én. Az *OMGE.* egyik legbuzgóbb igazgatóválasztmányi tagját vesztette el a boldogultban, akinek figyelme és tárgyilagossága az egyesület belső életében is elismerést vivott ki. A „*Köztelek* lapnak alakulásától, 1891—1894. évig rovatvezetője volt és a „Mezőgazdasági gépészet és technológia" rovatot nagy tudással, szeretettel látta el, cikkeivel pedig állandóan, napjainkig fölkereste lapunk hasábjait, mint a „*Köztelek*" munkatársa. Tagja volt az *OMGE.* kebelében müködő „Müszaki bizottságnak", és a magyar élelmiszer kiviteli cégek megbizásából, mint kiküldött a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központban is részt vett. A magyar kir. müegyetem kebelében létesitett gépkisérleti állomás szervezése *Lázár* Pál nevéhez füződik, melynek fölállitásában és alapszabályainak elkészitésében az 1905—1906. években mint kezdeményező is kivette a részét. *Lázár* Pál 1856 ban született Nagybajomban, középiskolai és müegyetemi tanulmányainak befejezésével, mint okleveles mérnök, még éveket töltött itthon és a küldföldön, különösen a mezőgazdasági és gépgyári üzem alapos tanulmányozásával. 1886 ban segédtanár, 1888 ban magántanár, 1889-ben rendkivüli, végül 1890-ben rendes tanár lett a budapesti József-müegyetemen, ahol a mezőgazdasági géptani tanszéket töltötte be s ismételten dékánja volt a gépészmérnöki szakosztálynak. Élénk tevékenységet fejtett ki irodalmi téren is a géptechnika és a mezőgazdaság összes kérdéseiben. Kiváló tehetsége érvényesült iró és ujságirói müködésében.

FONTOS! **Még nem késő!** **FONTOS!**

A kévekötőzsineg teljes hiánya miatt!

Aratásnál elhasznált manila, sisal vagy kenderből került **zsinegvégeket** kifogástalan, használható **kévekötőzsineggé feldolgozzuk** és levélbeni megkeresésekre részletes felvilágositással szolgálunk:

MASSEY HARRIS Co. R.-T. **Budapest, V. kerület, Klotild-utca 22. szám.**

7149

FONTOS! Mert az elhasznált zsinegvégekből használható zsineget nyerünk! **FONTOS!**

Mint országgyülési képviselő, hazánk függetlenségéért küzdött. Alapitója volt az első magyar varrógépgyárnak. A magyar gazdatársadalom kegyelettel őrizi emlékét, az OMGE. koszorut tett ravatalára.

Hősi halál. *Küszler* István egyévi önkéntes, honvédhuszár szakaszvezető, a Jakobény mellett február 3-ikán vivott ütközetben hősi halált halt. A tizennyolc éves ifju ember csak néhány héttel ezelőtt jelentkezett önként a frontszolgálatra. Ezredének parancsnoksága a halála hirét jelentő értesitésben közli, hogy Küszler szakaszvezetőben, ki vitézül harcolva esett el, az ezred egyik jó huszárját és derék bajtársát veszitette el. Az elesett szépreményü hősben Küszler Henrik földbirtokos, az OMGE. igazgatóválasztmányi és számvizsgáló-bizottsági tagja, a Magyar Élelmiszerszállitó r.-t. alelnöke egyetlen fiát siratja.

Halálozás. *Zoltán* József nagybérlő, az *OMGE.* tagja, munkáséletének 59-ik évében elhunyt Nyiregyházán. Nyugodjon békében!

Uj hadnagyok. A honvédségi Rendeleti Közlöny legujabb számának közlése szerint a király f. évi február 1-től számitandó ranggal *Károlyi* Mihály grófot, az *OMGE.* volt elnökét és igazgatóválasztmányi tagját, aki a képviselőház legutóbbi egybeüléséig mint hadiönkéntes honvédhuszárzászlós küzdött a harctéren s ott a bronz vitézségi érmet érdemelte ki, az 1. számu honvédhuszárezred hadnagyává, *Dessewffy* István grófot, Dessewffy Aurél gróf fiát és *Rubinek* Lászlót, Rubinek Gyula *OMGE.* igazgató fiát pedig, akik mint a 4. számu honvéd tábori ágyus ezred zászlósai küzdenek a harctéren, ugyanez ezredben honvédtüzér-hadnagyokká nevezte ki. Ugyancsak röviddel előbb az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartásának elismeréséül *Dessewffy* István gróf a kis ezüst vitézségi éremmel, *Rubinek* László pedig két izben egymásután a kis ezüst vitézségi éremmel tüntettettek ki. Volt vezérünknek, valamint az *OMGE.* másik volt nagyérdemü elnöke fiának s lapunk főszerkesztője fiának egyidőben történt, jól kiérdemelt katonai előléptetése és kitüntetése a gazdaközönség körében osztatlan örömet keltett, amelynek igaz szivből jövő üdvözlettel ád lapunk is kifejezést.

Lónyai Elemér herceg. A legfelsőbb királyi elismerés egy ezeréves magyar nemesi családfát hercegi koronával ékesitett, akkor, amidőn Oroszvár urát, *Lónyai* Elemér grófot, a förendiház örökös tagját, valamint törvényes fiutódait hercegi méltóságra emelte. *Lónyai* herceg az *OMGE.* alapitó tagja és a magyar földnek gondos ápolója, aki a magyar föld szeretetére megtanitotta nejét is, kit a nemzet már mint boldogult *Rudolf* trónörökös özvegyét, szeretettel övezett.

Kitüntetések a földmüvelésügyi minisztériumban. Mint a hivatalos lap jelenti, a király *Radisics* István földmüvelésügyi miniszteri tanácsost, a munkásügyi osztály vezetőjét, a Ferenc József-rend tiszti keresztjével, *Mayer* Károly dr. miniszteri titkárt, a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A jól megérdemelt kitüntetések a tavalyi mezőgazdasági munkálatok sikeres központi szervezését jutalmazzák.

Előléptetések a földmüvelésügyi minisztériumban. Őfelsége *Podmaniczky* Gyula báró miniszteri tanácsosi cimmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá s *Kolossváry* László miniszteri osztálytanácsosi cimmel és jelleggel felruházott fürdőfelügyelőt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki. A m. kir. földmüvelésügyi miniszter *Davda* Lajos és *Than* Albin dr. báró miniszteri titkári cimmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, *Zákó* Elemér dr. és *Wlassics* Tibor dr. báró miniszteri segédtitkári cimmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, *Pataky* Dénes dr. és *Lenck* Jenő dr. miniszteri fogalmazói cimmel és jelleggel felruházott miniszteri s.-fogalmazókat min. fogalmazókká, *Hoor* Egon dr. és *Czakó* Zoltán dr. fizetéstelen min. s.-fogalmazókat fizetéses min. s. fogalmazókká nevezte ki.

Két rovatvezetőnk előléptetése. Kartársi örömmel közöljük, hogy a földmüvelésügyi miniszter *Gyárfás* Józsefet, az Országos Növénytermelési Kisérleti Állomás vezetőjét és *Grabner* Emilt az Országos Növénynemesitő Intézet vezetőjét, a kisérletügyi személyzet egyesitett tiszti létszámában eddigi illetményeiknek érintetlenül hagyása mellett, az Országos Növénytermelési Kisérleti Állomás, illetőleg az Országos Növénynemesitő Intézet igazgatójává nevezte ki.

Förster Lajos katonai kitüntetése. *Förster* Lajos az OMGE. választmányi tagja, néptölkelő huszárfőhadnagy, ki előbb a szerb harctéren teljesitett szolgálatot, mint a katonai kormányzóság mellé beosztott gazdasági szakreferens, most pedig az északi harctéren van, legutóbb, mint örömmel értesülünk, megkapta a legfelsőbb elismerést, a signum laudist a szerbiai katonai kormányzóság mellett kifejtett mezőgazdasági téren való müködése elismeréséül. Tehát agrárkitüntetés, melyre büszkék vagyunk, mert azt bizonyitja, hogy derék agrárius munkatársunk katonai kitüntetésének, aki az agráreszmének a fegyveres erő keretei között is kiváló támasza.

Kitüntetés. *Czeglédy* Endre okl. mérnök, népfölkelő százados, az OMGE. tagja, a harctéren szerzett hadiékitményes III. o. katonai érdemkereszt és signum laudis mellé, mint a szerbiai katonai főkormányzóság müszaki és közlekedésügyi referense, Őfelségétől a hadiékitményes Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta.

A debreceni kereskedelmi kamara titkára. *Szávay* Gyula a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára 34 évi müködés után, visszavonul titkári állásából. *Szávay* Gyulának különösen a debreceni mezőgazdasági és ipari napszám- és munkabérekről irt alapos tanulmányai szereztek sok tisztelőt a magyar gazdatársadalom soraból. Most, hogy munkakörét a fővárosi tollforgatás, ujságirás mesterségével fölcseréli, vele a mezőgazdasági életnek egy egészséges gondolkozásu ismerőse kerül a fővárosi ujságirók sorába, egy jeles, nagy ismeretkörü iróval gyarapodik a fővárosi közgazdasági irók köre.

Pro Transsylvania. *Korányi* Frigyes báró, az Országos Központi Hitelszövetkezet ügyvezetőigazgatója a szövetkezetek vezetőihez lelkeshangu felhivást intézett. Közremüködést kér ebben a szövetkezetektől az elpusztult erdélyi falvak felépitésére. A vezetők inditsák meg a gyüjtést és házról-házra járva, hozzák össze azt az összeget, melyre az erdélyi falvak felépitéséhez és ujra való felvirágzásához szükség lesz.

Veszprémvármegyei gazdák gyülése. A *Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület Hunkár* Dénes főispán elnöklete alatt február 9-én tartotta választmányi gyülését, melyen az elnök kegyelettel emlékezett meg *Hornig* Károly báró biboros megyéspüspök haláláról. Az elhunyt érdemeit méltatva, emlékét jegyzőkönyvben örökitették meg. Elnök ezután megemlékezett *Rubinek* Gyula *OMGE.*-igazgató királyi kitüntetéséről. Méltatta érdemeit és az egész ország gazdasági életére kiterjedő hasznos munkásságát. Kiemelte különösen, hogy mily sokat köszönhetnek *Rubinek* Gyulának a vármegyei gazdasági egyesületek, amelyeknek pártfogójuk, gyámolitójuk volt és ezek között elsősorban a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület is. *Reé* Jenő választmányi tag szólalt fel az elnök után és inditványozta, hogy a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület választmányi gyülésén egybegyült gazdák *Rubinek Gyulát az egyesület örökös disztagjává válaszszák.* A választmány egyhangulag adott kifejezést lelkesedésének, igaz szeretetének és bizalmának. *Óvári* Ferenc dr., országgyülési képviselő, jelentette ezután, hogy a *„Pesti Hirlap“* február 6-ik száma „Közgazdaság“ rovatában közlemény jelent meg, melyszerint az *OMGE.* legutóbbi értekezletén állitólag szóbakerült, hogy a veszprémvármegyei gazdák nincsenek megelégedve az *OMGE.* müködésével és ennek folyományaként 54 előkelő gazda egy értekezleten elhatározta, hogy kilépnek az OMGE. tagjai sorából és felszólitják ismerőseiket, hogy ugyanezt tegyék. Erre nézve Óvári dr. felvilágositást kért a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület vezetőségétől. Ügyvezető-igazgató válaszolt és megadta a felvilágositást. Bejelentette, hogy az elnökség már átiratban értesitette az *OMGE.*-t, hogy semmiféle gyülés nem volt, mely az *OMGE.* ellen irányult volna, egyetlen veszprémvármegyei gazda sem lépett ki az *OMGE.*-ból, a Pesti Hirlap közleménye valótlanság. A választmány az igazgató jelentését tudomásul vette és az *OMGE.* vezetőségének bizalmat szavazott, különösen a háborus, nehéz idők alatt kifejtett müködéséért. A jövedelmi- és vagyonadó kivetésénél alapul szolgáló vármegyei földbaszonbérek kimutatásának felülbirálására a választmány Veszprémvármegye területére egy bizottságot választott. A vagyonadóról szóló törvény alapján az értékmeghatározó bizottságba tagokul jelöltettek *Schreiner* János káptalani jószágfelügyelő és *Kajdacsy* Endre egyesületi igazgató. *Győry* Lóránd jótékony előadása elhalaszatott. Igazgató jelenti, hogy a vármegye területén 9 szeszfőző alakult és pedig 5 szövetkezeti-, 2 községi-, 2 magánvállalkozóalapon. Beszámolt az idei rézgálicszétosztásról, amit a földm. kormány kilogrammonként 4 K. árban és holdanként 15 kg.-ot helyezett kilátásba. A kiutalt csekély fajtengeri- és kölesvetőmagot keveselli a választmány és sajnálatát fejezi ki tudomásulvétele

SZEMERE ÉS GYÖRGY

gazdasági magnagykereskedése, Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

A Haditermény R.-T. magbizományosa.

Sürgönycim: SZEMERGY, BUDAPEST.

Telefon: 32—88.

VESZÜNK: **lóhere-** és **lucernamagot** maximális árakon, teljesen arankamentes magot beküldendő minták alapján **külön megegyezés szerint,** minden egyéb heremagot és gazdasági vetőmagot a legmagasabb napiáron. Kérünk mintákat a mennyiség és ár megjelölésével.

ELADUNK: **ólomzárolt lóherét, lucernát** legjobb minőségben maximális árakon, teljesen megbizható **északnémet répamagvakat,** továbbá **fümagvakat** és **minden gazdasági vetőmagot** a legolcsóbb napiáron. Tessék tőlünk mintázott ajánlatokat kérni.

mellett. Az egyesülettovábbi vetőmagküldeményeket sürget. A cukorrépa és cikória termelésére külön körlevélben felszólittattak a gazdák. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy ebben az évben már 180 uj tag lépett be az egyesületbe.

Pályázati hirdetmény. A *Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület* pályázatot hirdet az üresedésben lévő segédtitkári állásra, amely a következő javadalmazással jár: Törzsfizetés évenkint 1600 K., Lakbér 800 K., Háborus drágasági pótlék, (a törzsfizetés 35%-a) 560 K. Végül a biztositott nyugdijösszeg 6%-os dija és a hivatalos kiküldetések alkalmával szabályszerüen megállapitott járandóság. A megválasztott és állásában véglegesitett segédtitkár minden betöltött öt évi szolgálat után törzsfizetésének 20%-át, mint korpótlékot élvezi fizetésemelés cimén. A megválasztott segédtitkár állásában egy évi próbaszolgálat után véglegesittetik, amely időn belül, — amennyiben a személyéhez füzött várakozásnak meg nem felelne — a szolgálatból elbocsátható. A véglegesités után érvénybe lép a segédtitkár nyugdijigénye is. A nyugdijképesség azonban betöltött tizévi tényleges szolgálat után esedékes. *A pályázati határidő 1917. évi március hó 10.* Az állásra oly magyar állampolgárok pályázhatnak, akik valamely hazai gazdasági akadémia, vagy gazdasági tanintézet végbizonyitványával s ezenkivül több évi gazdasági gyakorlati ismerettel rendelkeznek. Előny, ha a pályázók a gazdasági szakirodalom terén is kellő gyakorlattal birnak. A pályázati kérvények a fennti minősitést bizonyitó okmányokkal az előbb emlitett határnapig a Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület cimére (Budapest, IV., Vármegyeháza) küldendők.

Tábori vasut a gazdaságoknak. A *Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület* felterjesztést intézett a földmüvelésügyi miniszterhez és kérte, hogy legyen segitségére a hadügyminisztériumnál az egyesület kérelmének, mely a tábori vasutaknak a háboru után a gazdaközönség részére való átadását kéri. A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület a felterjesztést az összes magyarországi gazdasági egyesületeknek megküldötte.

Rokkant katonák méhészeti tanfolyama. A földmüvelésügyi miniszter Győrött méhészeti központot létesitett, amely Veszprém, Fehér, Komárom, Moson és Győr vármegyék méhészeti ügyeit vezeti. A méhészeti tanfolyamot hétfőn nyitották meg, amelyben egyelőre 40 rokkant katonát képesitenek elméletben és gyakorlatban arra, hogy otthonukban a méhészettel foglalkozhassanak. A földmüvelésügyi miniszter tervbe vette a tanfolyam fejlesztését is.

Az iskolák kertgazdálkodása. A kultuszminiszter még a mult évben elrendelte, hogy szabad területeken, iskolaudvarokban, konyhakertészettel foglalkoztassák a növendékeket és buzditsák őket, hogy szabad idejükben segédkezzenek a gazdasági munkák körül. A miniszteri rendelet végrehajtását most a tanfelügyelőségek az összes iskolák vezetőségénél megsürgette.

A különleges lóvásárok elmaradása. A tanács a háborus állapot következtében fennálló kedvezőtlen közgazdasági viszonyok miatt a fővárosi Tattersall igazgatóságának az 1917. évi különleges lóvásárok rendezésére adott felhatalmazást visszavonta. Ennélfogva a különleges lóvásárok, nevezetesen a tavaszi első és második luxuslókiállitás és vásár, a tavaszi igásló-kiállitás és vásár, az őszi luxusló-kiállitás és vásár, az őszi igásló-kiállitás és vásár, végül az őszi ménlókiállitás és vásár a folyó évben elmaradnak.

„Mezőgazdák" vetőmagárjegyzéke. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének egyik virágzó osztálya a *„vetőmagosztály"* a héten küldötte szét tavaszi vetőmagárjegyzékét, melynél a háborus idők többtermeléstől izzó korszakában érdekesebb olvasmánya nincs a gazdálkodók részére. Különösen az érdekeli az intelligens gazdát, hogy a nehéz közlekedési viszonyok mellett, a vasuti szállitás guzsbakötése után, a kiviteli és beviteli tilalmak áradatai közepette mit sikerül megszerezni a szükséges vetőmagvakból. Előre is is megnyugtathatjuk az érdeklődőket, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének tavaszi magárjegyzéke reményünkön felül sikerült. Leküzdve az akadályokat, kielégiti a vetőmagot vásárló gazdatársaink teljes igényeit. Csakis arra vigyázzon a rendelő, hogy a rendeléssel ne késlekedjen, ne hagyja az utolsó napra a rendelést, hogy a szükös vasuti forgalom nehézségeit is leküzdve, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének 25 év óta elismert, kitünő minőségü vetőmagvai mielőbb a rendelőhöz juthassanak.

Bikakiállitás és vásár Székelykereszturon. Az *Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület* február hó 28-án és március hó 1-én bikakiállitást és dijazást rendez, kapcsolatban hároméves üszőkiállitással. A kiállitáson magyar erdélyi fajta 2 éves vagy idősebb tenyészbikák és hároméves üszők tenyésztői vehetnek részt, saját nevelésü állatokkal, amit a község elöljárósága bizonyit. Az eladott állatok árából 2% az egyesület pénztárába fizetendő. Bővebb tudnivalókat *Pálffy* Jenő dr. főszolgabiró ad Székelyudvarhelyen. A székelykereszturi bikavásár régi időkből hires. Az idén az oláhbetörés, dulás után, mint a vármegye állattenyésztésének fokmérője és a megmentett állatállomány minőségének bemutatója is jelentőséggel fog birni a hires székelykereszturi magyar erdélyi fajta bikakiállitás.

A járványok elleni védekezés a mai nehéz viszonyok közepette a gazda egyik legfontosabb és egyben egyik legnehezebb feladata. Minden háboru kisérő jelensége az emberi és állati járványok rendkivül nagy mértékben való fellépése és elterjedése. A bakteriológiai tudománynak hatalmas fejlődése nagy diadala az emberi kulturának és a védőojtások alkalmazása valóságos csodája a mai háboru jelenségeinek, miután segitségével sikerült ugy az emberek, mint az állatok millióit a fertőző betegségek romboló hatásával szemben oly mértékben megerősiteni és megvédeni, mint még eddig soha. A járványok elleni védelmi harc ilyen hatásos fegyverei az állami ellenőrzés alatt álló *Laboratórium Védőojtóanyagok Termelésére Részvénytársaság* (Budapest, IX., Lónyay-ucca 18/b.) kiváló hatásu *védőojtóanyagai* és *gyógyitó szérumai*. A legeltetési időszak bekövetkezése előtt felhivjuk minden okszerü gazda figyelmét a védőojtások mielőbbi végrehajtására.

A Magyar Bank mérlege. *A Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t.* igazgatósága február hó 22-én tartott ülésében megállapitotta az 1916. üzletév mérlegét, amely ujabb bizonyságául szolgál annak a minden téren fokozódó üzleti tevékenységnek, amelyet az intézet az utolsó években kifejt. Az 1916. év tiszta nyeresége 8.238,915 korona 37 fillér, tehát 1.384,911 korona 60 fillérrel több, mint az előző évben, amiből *részvényenként 34 korona = 8 és fél százalék osztalékot fizetnek*, a rendes tartalékalapot 1 millió koronával gyarapitják és a jövő év számlájára 1.258,997 korona 69 fillért visznek át.

Csirizárak. A Magyar Keményitőgyárak Központi Eladási Irodája Részvénytársaság értesitése szerint csiriz és mücsirizre nézve a következő legmagasabb árak állapittattak meg: csirizkivonat 000 (aranycsiriz) K. 12, közönséges csiriz 0 K. 6, mücsiriz K. 3 kilónként, csomagolás nélkül, a szállitó cég vasuti vagy hajóállomására szállitva. Ha a csiriznek eladása a közvetlen fogyasztást szolgáló forgalomban (kicsinyben való, vagy részletkereskedésben) történik, az eladó a csomagolás költségének, valamint az eladás helyéig felmerült fuvardijköltségeknek beszámitásával legfeljebb a következő árakat számithatja: csirizkivonat 000 (aranycsiriz) K. 14, közönséges csiriz 0 K. 7, mücsiriz K. 3·50 kilónként.

NYILTTER.

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pro patria!

Küszler Henrik és neje, született **Brachfeld Irén,** erdősi **Baiersdorf Nándor** és neje **Küszler Renée, Küszler Nóra** és **Elly** fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy forrón szeretett egyetlen fiuk, illetve testvérük 8354

Küszler István

egy honvédhuszárezred e. é. önk. szakaszvezetője, 1917. febr. 2-án 18 éves korában Jakobény melletti ütközetben hősi halált halt. Bajtársai a jakobényi katonai temetőben ideiglenesen eltemették.

Legyen neki könnyü a föld!

Kedves halottunkat haza fogjuk hozni és honi földben fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Budapest, 1917. évi február hó 19-én.

Segédtiszteket,

kik több évi gyakorlattal rendelkeznek,

keres nagy gazdaság

azonnali belépésre. Ajánlatok iskolai képzettség feltüntetésével **Grünwald Testvérek és Schiffer** gazdasága, **Ercsi,** Fejér vármegye, küldendők. 8274

Az Oesterreichische Zentral-Einkaufsgesellschaft

magyarországi képviselete,
Budapest, V. ker., Gizella-tér 3. szám,
Telefonszám: 116—67., 8301

megvételre keres

hizott vagy **félhizott**

sertéseket.

Sürgönycim: **„Oesterreinkauf Budapest".**

BÉRLEVÉL

a legujabb cselédtörvény kivonatával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, drb.-ként 9 fillérért szerezhető be a „Pátria" nyomda r.-t.-nál, Budapest, IX., üllői-ut 25. (Közlelek.)

CIKÓRIA

(katánggyökér)

termelésére vállalkozó gazdaságok — melyeknek vetőmag rendelkezésére bocsáttatik — felkéretnek, hogy címüket **„F. R.“** jeligére **KLEIN SIMON** hirdető-irodájába, **Budapest, VI., Terézkörut 8. sz.,** küldjék be.

8335

Nagyobb terület felszántását

kettős rendszerü, 20-as **Kemna-, Ganz-Danubius-** és **Heucke-**féle gőzekegarniturákkal, valamint

tavaszi talajmüvelést

Kemna-féle uj gőzekekultivátorokkal.

vállalok. Utóbbiakat esetleg kölcsön is adom.

Erdélyi Márk,

Budapest, V., Csáky-u. 15., I. em. 1.

Telefonszám: 144—62. 6982

Uj magyar adótörvények

mezőgazdák használatára összeállitva.

I. Kötet:

A jövedelemadó.

Összeállitották:

Ormándy János és Szilárd Ferenc dr.

Ára portómentes Küldéssel, Kötve **9 K 80 f.**

II. Kötet:

A jövedelemadó.
A vagyonadó.
A hadinyereségadó.

Összeállitották:

Ormándy János és Túry Zoltán dr.

Ára portómentes Küldéssel. Kötve **12 K 80 f.**

A két kötet együtt kedvezményes áron portómentes küldéssel 20 koronáért kapható a "PÁTRIA" R.-T. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Nagyobb gazdaság, 837

udralom vezetésére ajánlkozik általános gazdasági és kereskedelmi ismerettel biró 48 éves, hadmentes, elsőrangu gazda, ki az egész ország éghajlati munkás- és talajviszonyait ismeri és a hazai nyelveket beszéli. Ajánlatot kér „Elsőrendü referencia“ jeligére **Blockner** hirdetőjébe, Budapest, Semmelweis-u. 4.

SERTÉSELESÉGET AZONNAL SZÁLLIT

Unio takarmánygyár részvénytársaság

Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefon: 115—92.

Minimálisan garantált **20%** **fehérjetartalommal** és **magas zsirtartalommal.** 8134

Friss marhavér, husliszt és növényi rostok keveréke.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1917. február 21.

A betegség neme	Fertőzve volt		Multheti állapot		Multévi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	62	65	66	69	66	75
Veszettség	312	327	307	321	309	324
Takonykór	17	18	16	16	29	40
Száj- és körömfájás	343	4895	400	6287	124	351
Juhhimlő	11	23	11	23	3	3
Ivarsz. hóly. kiütés	2	4	2	4	4	18
Rühkór	383	819	354	771	594	1281
Bivalyvész	9	17	10	71	8	9
Sertésorbánc	85	256	83	257	20	45
Sertésvész	322	1219	312	1273	202	432

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1917. február 23.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* gabonaosztályának jelentése a *„Köztelek“* részére.)

Gabonanemüekben üzletkötések nem történtek.

Budapesti takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a *„Köztelek“* részére.) Febr. 23.

Hozatalok és árak.

Szálastakarmányok.	Felhozatal:		Árak métermázsánként fillérekben:
Réti széna I. rendü, ó	65	szekér	4200—5000
„ „ II. „ ó	110	„	2700—4100
„ „ I. „ uj (csak junius-juliusban)	—	„	———
Réti széna II. rendü uj (csak junius-juliusban)	—	„	———
Muharszéna	20	„	5000—6000
Lucernaszéna	—	„	———
Lóhereszéna	—	„	———
Zabos-bükkönyszéna	10	„	4400—5600
Takarmányszalma (árpa)	—	„	———
Összesen szálastakarmány	205	szekér.	

Átlag 1300 kg. **Összes suly** 266,500 **kilogramm.**

Szalma s alomfélék.			
Alomszalma kötetlen és kötött	50	szekér	1500—1900
Zsupszalma	3	„	2200—2400
Szalmaszecska	2	„	2200—2400
Rétiszéna III. r. csomagolásra	20	„	1600—2600
Összesen szalmaféle	75	szekér.	

Átlag 1200 kg. **Összes suly** 90,000 **kilogramm.**

A vásár irányzata s forgalma: Legtöbb széna érkezett Alsónémediről, Gyönről és Lacházáról. Legtöbb szalma érkezett Üllőről és Kiskakucsról.

A kinálat: elegendő volt. A vevők száma: nagy. A kereslet: élénk. Az árak a vásár folyamán: emelkedtek.

Őrlemények és abraktakarmányok.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* abraktakarmányosztályának jelentése a *„Köztelek“* részére.)

Finom korpa } Határár 20·— K.
Goromba korpa } Határár 20·— K.
Rozskorpa } Határár 20·— K.

100 kg.-ként ab feladóvasutállomás.

Zsákokért 5·50 korona fizetendő 100 kg.-ként.

A szeszüzlet.

A vasuti teherárufelvételnek korlátozása folytán a héten gyér volt a szeszüzletben a forgalom és csak egyes kisebb tételekben volt forgalom maximális áron.

Denaturált szesz állandóan keresett és főleg az ipar részéről beérkezett rendelések lettek eszközölve.

A pálinka- és rumüzletben e héten csendes volt a forgalom és csak egyes gyümölcspálinkafélékben volt üzlet prompt és márciusi szállitásra.

Vetőmagvak.

A lóheremagot a kormány október hó 24-én kelt rendeletével zár alá vetette a multévi hivatalosan megállapitott árak mellett.

A lucernamag ára november hó 18-án kelt miniszteri rendelettel maximálva lett az alanti árak mellett.

Muharmag, lóbab, pohánka és borsóféléket a november 23-iki miniszteri rendelet szintén zár alá vette.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként a következők:

Nagyarankás, tisztithatatlan nyers lóheremag határára	—255 K.
Nagyarankás, tisztitható nyers lóheremag határára	—285 „
Nagyarankamentes nyers lóheremag határára	—320 „
Nagyarankamentes nyers lucernamag határára	—475 „
Nagyarankás nyers lucernamag határára	—420 „
Fehérheremag	420—440 „
Baltacimmag	190—200 „
Csillagfürt	130—135 „

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1917. február hó 22.

Felhajtás: 3272 darab magyar, — darab boszniai, összesen 3272 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1480 drb magyar és tarka ökör, 1382 drb magyar és tarka tehén, —— drb boszniai ökör, —— drb boszniai tehén, 390 drb magyar bika, —— drb boszniai bika, 20 drb magyar bivaly, —— drb boszniai bivaly.

Minőség szerint: 7 darab elsőrendü hizott bika, 335 drb középminőségü bika és 50 drb alárendelt minőségü bika; 32 darab elsőrendü hizott ökör, 1401 drb középminőségü ökör és 61 drb alárendelt minőségü ökör; — darab elsőrendü hizott tehén, 1322 drb középminőségü tehén, 64 drb alárendelt minőségü tehén.

A felhajtás 822 darabbal több, mint a mult héten. Az irányzat változatlan, az árak szilárdak maradtak.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részere.)

1917. február 19.

Felhajtás: 394 drb juh, ugymint: —— drb hizlalt ürü, 202 drb feljavitott juh, —— darab kisorolt kos, 192 drb kiverő és anyajuh, —— drb bárány, —— drb kecske, —— drb szerbiai juh.

Az irányzat élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1917. február 20.

Felhajtás: 164 drb, ugymint: 162 drb élő belföldi szopós borju, 1 darab belföldi rugott borju, — darab éves növendék, —— drb galiciai szopós, —— drb galiciai rugott élő borju, —— darab élő bárány, 1 darab belföldi leölt, —— drb galiciai leölt, —— drb bécsi leölt borju, —— drb leölt bárány.

Az irányzat lanyha volt, az árak 50—80 fillérrel kilogrammonként hanyatlottak.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1917. február 22.

Fölhajtatott:		Árak: (drb.-ként kor.)
Jobb minőségü hátasló és csikó	27 drb	850—2400
Könnyü kocsiló (jukker)	109 „	2000—2750
Nehéz kocsiló (hintós)	75 „	1600—2800
Igás kocsiló (nyugati vér)	63 „	2400—5600
Igás kocsiló könnyü	264 „	520—1300
Fuvaroslovak	— „	—— ——
Parasztlovak	— „	—— ——
Vágólovak	156 „	130— 650
Összesen	496 drb	
Eladatlan maradt	356 drb	

Irányzat: közép. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 13 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 49 darab. Wieni vágóra vásároltatott 67 darab.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1917. február 22

Felhozatal:			Árak: (kg.-kénti fillérekben tiszta sulyban) I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	—	db	———	———
Magyarországból leölt „	—	„	———	———
Ausztriából élő „	—	„	———	———
Ausztriából leölt „	1819	„	470——	420——
Magyarországból leölt bárány	—	„		
Ausztriából leölt „	362	„	600——	———
Magyarországból „ zsirsertés	—	„	———	———
Ausztriából „ hussertés	512	„	780——	———
Magyarországból leölt juh	—	„	———	———
Ausztriából „ „	131	„	520—700	450—500
Összesen	2824 db.			

Irányzat: a kinálat ugyanannyi, mint a mult héten volt és megfelelt a keresletnek. A multheti árak az egész vonalon és az összes minőségeknél változatlanul megmaradtak.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1917. február 22.

Felhajtás összege:	drb	Minőség szerint:	drb
Hizott s legelőmarhában felhajtás	1664	Hizott marha	1664
Csontozni való marhában felhajtás	877	Legelőmarha (Wiedew.)	—
Összesen	2541	Csontozni való	877
Eladatlan maradt	—	Összesen	2541

Származási hely szerint:	drb	Nem szerint:	drb
Magyarországi	639	Ökör	1025
Galiciai és bukovinai	—	Bika	367
Osztrák tartományokból	1902	Tehén	1120
Boszniai	—	Bivaly	29
Összesen	2541	Összesen	2541

(Árak 100 kilogrammonként élősulyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1917. február 22.	I. rendü	II. rendü	III. rendü
Hizott ökör	401—440	361—400	315—360
Galiciai hizott ökör	———	———	———
Tarka hizott ökör	———	———	———
Bikák	371—420	331—370	315—330
Hizott tehén	371—420	331—370	315—330
Hizott üsző	371—430	331—380	315—340

Irányzat: a kinálat 1020 darabbal nagyobb volt, mint a multheti hétfői vásáron. Az árak az egész vonalon változatlanok maradtak.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1917. február 20.

Sertésfelhajtás nem lévén, sertésvásár nem tartatott.

De vásáron kivül közvetlenül a vágóhidakra a lefolyt héten érkezett 3245 darab és pedig: zsirsertés 2160 darab és hussertés 1085 darab. Ha összehasonlitjuk a multheti hozatalhoz, akkor 874 drb zsirsertéssel több, de 198 drb hussertéssel kevesebb volt az összhozatal.

Bécsi juhvásár.

1917. február 22.

Juhfelhajtás nem lévén, juhvásár nem tartatott.

Szerkesztői üzenetek.

W. J. *Cserenc.* Felmondási ideje március 20-án jár le. A birtokos csak az esetben kivánhatná február 20-án az ön távozását, ha állását ezen időpontra irásbelileg felmondotta volna. *R.*

N. A. *Vezseny.* Szomszédjától csak az átadott zab multévi maximális árát követelheti, annak a zab átadása napjától a fizetés napjáig járó törvényes 5%-os kamataival együtt. *R.*

Hadifoglyoknak

uradalmak és gazdaságokban

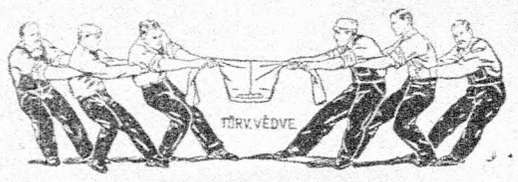

Téli meleg öltöny

Téli tricot ing és nadrág

Takaró

Keztyü Kapca
Szalmazsák

Lópokrócok

Gutmann J. és Társa

fogolyruházati osztályában

Budapest, Rákóczi-út 16.

P. B. *Kiskinizs.* 1. 50—60 hold lenmag termelését feldolgozó olajgyár felállitása mai viszonyok közt nem gazdaságos.

2. A mult év augusztus hó 10-én 2544/1916. M. E. számu rendelet értelmében az Olajközpont nem is adhat engedélyt a rendelet által zár alá vett olajos magvak felmentésére, hanem a rendelet 5. §-a értelmeben a kereskedelemügyi miniszter, a földmüvelésügyi miniszterrel egyetértve, indokolt esetekben, a zár alá vett készleteket a zár alól egészen, vagy részben feloldhatja. Illetékes helyen szerzett információ alapján állithatom azonban, hogy jelen és hasonló esetekben ennek kieszközlése sikerrel nem kecsegtet.

3. Ha a viszonyok megfelelők a tökmag- és napraforgómagtermelésre és legalább 200 kat. holdon vállalkozik a termelésre, akkor erre érdemes mezőgazdasági olajgyárat berendezni és erre, biztos forrásból tudom, a kereskedelemügyi minisztériumban is meg van a hajlandóság, hogy a saját termelésü mag felmentessék.

Különben erről a témáról legközelebb egy cikkben bővebben kifejtem nézeteimet. *S. E. dr.*

R. E. *Bátya.* Azt, hogy gazdaságukban a 4—5 hetes korig szépen fejlödött mangolica-malacok minek következtében hullottak el rövid idő alatt, nem lehet a kérdésben foglaltakból határozottan megállapitani, mint hogy pedig az elhullást okozó betegség természete nem ismeretes közelebbről, ennek folytán az ellene való védekezést sem lehet szabatosan előirni. A netalán ismételten jelentkező betegség mibenlétének megállapitása végett tanácsos volna néhány malachullát az Állatorvosi Főiskola járványtani intézetének beküldeni s esetleg helyszini szakértői szemlét is foganatositani.

A malacok elhullása elleni védekezésről általánosságban csak annyit lehet mondani, hogy a kedvező hygiénes és okszerü tenyésztési viszonyoknak, továbbá a racionális takarmányozásnak igen nagy szerepe van a védekezésben, mivel a tényezők az állatok ellenállóképességét nagymértékben fokozzák a különböző betegségekkel szemben. Többek között már magában véve a tenyészkocák tulságos kihasználása és a hiányos avagy természetellenes takarmányozása lényeges befolyással lehet a malacok fejlödésének módjára és életrevalóságára. A malacok felnevelése közben az általános kedvező hygiénes viszonyok létesitésén kivül a természetszerü feherje- és sódus takarmányozás érdemli a legnagyobb figyelmet és gondosságot, mivel ezek elhanyagolása a nem specifikus természetü malacbetegségeknek leggyakoribb megindítója. *W—n dr.*

I. A. *Sójpuszta.* A pajtába vagy kazalba rakott széna ülepedését az a nyomás okozza, melyet a felső rétegek az alsókra gyakorolnak. Ebből önként következik, hogy fenéken legtömöttebb s föntleglazább a széna, mert mig a legalsó réteget az összes széna terheli, addig a legfelső réteget csak ennek a rétegnek a sulya huzza lefelé. Ha tehát a kazalnak valószinü sulyát akarjuk meghatározni, akkor felülről lefelé mérve éppen a közepéből vágunk ki egy köbmétert s ennek sulyával szorozzuk a kazal köbtartalmát. Ha igy járt el, akkor bizhat abban, hogy a pajtába rakott széna köbméterjének valószinü átlagos sulya 110 kg. Hogy ez nem tulnagy suly, abból következtethető, hogy a sajtolt széna köbméterje 400 kg.-ot is nyomhat. *Cs. I.*

G. Termelők Sz. *Kolozsvár.* A lóhere neki kedvező viszonyok között és jó erőben levő igazi lóheretalajon a harmadik esztendőben is szokott egy jó kaszálást adni, de azután már annyira megritkul és meggyengül, valamint begyomosodik, hogy tovább meghagyni nem szokták. Lehetséges ugyan, hogy a kérdezett lóhere a harmadik évi első kaszálás után még kihajt annyira, hogy magnak meghagyható lesz, de erre biztosan számitani nem lehet és azért, ha az időjárás eléggé száraz lesz, vagyis a lóhere magképződésére kedvezően alakul ki, akkor mégis csak biztosabb lesz mindjárt az első kaszálást hagyni meg magnak. *—r—*

T. E. *Ikloda.* A lóval annak sulya szerint 1—2 kg. cukorszörp etethető naponta. Ily mennyiségben ugy hat a lóra, mint ugyanannyi zab. A sertés 100 kg. élősulyra s naponta 0·5 kg. szörpöt kaphat; a páronként 50 kg. sulyu malacok tehát páronként ¼ kg.-ot. Az olajpogácsák közül leginkább a napraforgó, len- és tökmagpogácsa felel meg a sertésnek, kevésbbé a repcepogácsa. Utóbbit legjobb főzve etetni, mert a repcepogácsa mustárolajat fejleszt, mely a főzésnél elillan. A többi pogácsák nyersen is etethetők. Az etethető mennyiség a pogácsa olajtartalmától függ, mert a tulsok olaj rontja az emésztést. E szerint 0·5 és 1 kg. között változhat a 100 kg. élősulyra s naponta etethető mennyiség. Más káros hatása nines az emlitett olajpogácsáknak, feltéve, hogy a repcepogácsát ily mennyiségben csak főzve etetjük. *Cs. I.*

E. G. *Pusztaturpásztó.* A mangoticasertés szaporábbá és gyorsabban fejlödővé tételére a lincolnshireiek azért alkalmasabbak a berkshireinél, mert mindkettőnek szőrzete szőke s igy e keresztezésből származó malacok sem lesznek tarkák. A lincolnshirei különben nagyobb a berkshireinél s inkább zsirra hizik. Az ezen keresztezésből származó utódok az igényeket eddig mindenütt kielégitették. Természetes azonban, hogy nagyon külterjes tartás mellett a kétszeri malacozást ezek is nehezen birják és fejlödésük sem lesz szembetünően gyorsabb. *—csy.*

Dunaföldvári gazd. népiskola. A kinestártól gazdasági munkára kaphat vemhes kancákat, ha ilyenek éppen rendelkezésre állanak; eziránt a vármegyei gazdasági egyesülethez folyamodjék. *K. M.*

P. A. *Sződ.* Az anyarozs átvételére nézve tessék *Rohr* Jakab gyógynövénykereskedőhöz *Szegedre* fordulni, aki a napi árak mellett átveszi az anyarozsot is. *P. B. dr.*

F. B. A hadbavonult gazdatisztek visszamaradt családtagjainak illetményeit a 2826/1915. M. E. számu kormányrendelet szabályozza. Ennek első §. második bekezdése értelmében a birtokos köteles a gazdatisztnek a szolgálat helyén birt lakásban visszamaradt családtagjait: a lakás, a kert, a kikötött állattartás és tüzelőanyag egészének, valamint a gazdatiszt minden egyéb természetbeni járandósága felének élvezetében meghagyni. Ha a gazdatiszt a természetbeni járandóságoknak vagy azok egy részének megváltása fejében készpénzilletményben részesül, a visszamaradt családtagok részére ezen készpénzilletménynek felét kell kiszolgáltatnia. Ha pedig a gazdatisztnek a lakáson, kerthasználaton és állattartáson és tüzelőanyagon vagy ezeknek készpénzbeli egyenértékén kivül sem más természetbeni járandósága, sem ennek megváltása fejében kikötött készpénzilletménye nincs, a visszamaradt családtagok részére a gazdatiszt egész készpénzilletményének harmadrésze jár.

F. E. *Döbrönte.* Szolgálati szerződése csak az 1900. évi XXVII. t.-cz. 16. §-ában felsorolt okok alapján szüntethető meg azonnali hatálylyal. Amennyiben ily ok tényleg fennforog, köteles az a fél, aki a szerződést ily ok alapján felmondani akarja, a másik felet a felbontás okául felhozott eset tudomására való jutása után 30 nap alatt irásban értesiteni. Ezen idő eltelte után abból az okból a szerződés többé fel nem bontható. Ily felmondási ok hiányában igényelheti a szerződéses egy évre járó összes illetményeit. *R.*

Zalai gazda. Amennyiben a rekvirálás alkalmával gabona-konvencióra igényt tartó cselédje nem volt és gabonafölöslege sincs, az április hó 1-én belépő uj cselédjei részére gabonát semmiféle hatóság utján nem szerezhet be, mivel a vásárlási engedélyek kiadásának joga megszünt. Az ujonnan belépő cselédjei csakis hatósági ellátásban részesülhetnek, mint a többi községi lakos, akiknek maguknak nincs termett gabonájuk, azt idejében be nem szereztek vagy konvencióval el nem látott cselédek. Tessék uj cselédeit a községi hatóságnál, mint belépésük napjától hatóságilag ellátandókat, bejelenteni. *Sz. Z.*

Z. J. *Peres-puszta.* Haszonbérleti idejének lejárta előtt a bérbeadót felhivni tartozik, hogy a szerződésben megállapitott szalmatöbblet elkülönitése céljából záros határidő alatt a bérleten jelenjék meg, mert egyébként az elkülönitést az ő jelenléte nélkül, tanuk közbenjöttével fogja foganatositani. A megfelelő hosszuságu határidő lejárta után a tanuk jelenlétében elkülönitett szalmatöbbletet szabadon értékesitheti. 2. Bérlő utódát a bérlemény területére a bérleti idő letelte előtt beengedni tartozik, amennyiben azt a következő bérleti év munkálatainak végezte'ése megkivánja.

A rühösség és a métely kór orvoslása. A lovak rühösségének kezeléséről a „Köztelek" 1916. évi 7. számának 206. lapján, a juhok rühösségének gyógyitásáról a „Köztelek" 1917. évi 5. számának 150. lapján, a juhok métely kórjának gyógyitásáról kamalával pedig a „Köztelek" 1916. évi 12. számában jelentek meg részletesen tájékoztató közlések. Az ide vonatkozó kérdések beküldői az idézett helyeken megtalálják a válaszokat. *—y—*

Sz. N. *Resicabánya.* Kérdésére levélbeli válasz ment. *—r—,*

H. J. Jelzett bizonyitványokra egykoronás okmánybélyeg jár. *R.*

Elsőrendü minőségü lópatkót a jelenlegi vasáraknál olcsóbban szállitok, mig a készlet tart!

Könnyülő-patkó

Nagyságszám	0	1	2	3
Hossza mm.	140	155	170	185
Szélessége mm.	21	22	24	26
Vastag mm.	8½	9	10	11
Ár pr. 100 darab	Kor. 60·—	70·—	90·—	100·—

Igásló-patkó

Nagyságszám	1	2	3	4
Hossza mm.	155	170	185	200
Szélessége mm.	21½	24	26	28
Vastag mm.	12	12	13	13
Ár pr. 100 darab	Kor. 80·—	100·—	120·—	150·—

A szállitás egy számból legkevesebb egy köteg, 25 darab. A patkók a lólábhoz mélyitve és lyukasztva vannak. Sok szenet, munkaerőt, pénzt takarit meg. Ugy nagy, mint kisebb gazdaságok részére sok előnyt nyujt. Megrendelhető

SOHR PÁL

acéláru cégnél,

Somogyszil.

Mezei vasuti sinek

minden szelvényben, valamint mindenféle vasuti szerelvény és

görkocsik,

hordozható vágányok, mozdonyok

uj és használt állapotban **vételre** jutányos áron és feltételek mellett beszerezhetők.

SCHLESINGER ALAJOS,

görpályaosztály

Budapest, V. kerület, Váci-ut 32. szám.

6799

Birtokvétel.

Ötventől-háromszáz holdig keresek

KISBIRTOKOT

urilakkal és megfelelő gazdasági **épületekkel. Közbenjárókat** siker esetén **dijazok.** Ajánlatokat **„Kisbirtok 763"** jeligére a kiadóhivatalba kérek.

781

Olvasóink figyelmébe ajánljuk, miszerint jó minőségü

gépolajat,

gépzsirt,

hengerolajat

és vazelint

8302

jutányos árban szállit:

POLACSEK FÜLÖP ÉS FIA

NAGYKERESKEDÉS, NYIRBÁTOR.

Eladó birtokok.

Több elsőrangu birtoknak, esetleg felszerelés és vetéssel együtt való eladására közvetlen megbizásom van. Bankösszeköttetéseim révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek a vétel finanszirozását a legelőnyösebb módon eszközlöm.

Törlesztéses kölcsönöket 4·85%-os alapon szerzek meg.

Schwarz Gusztáv banküzlete,

Budapest, V., Gizella-tér 6. sz.

8159

JÁRMOSÖKRÖT

minden gazda igyekezzék idejében beszerezni, mert csak igy kaphat prima, munkaképes anyagot.

Teljes garanciát

vállalunk jármos ökreinkért és a meg nem felelőt kicseréljük. ... ...

SZÉN

mezőgazdasági és üzemi célokra vagontételekben és évi kötésre kapható legelsősorban **gőzekék, malmok és városi világitási üzemek** részére.

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T.

Budapest, IV/6., Szervita-tér 5. szám.

Sürgönycim: **GAZDABANK 12028** BUDAPEST.

Alaptőke: 1,000.000 kor.

Telefonszám: 120-28.

8148

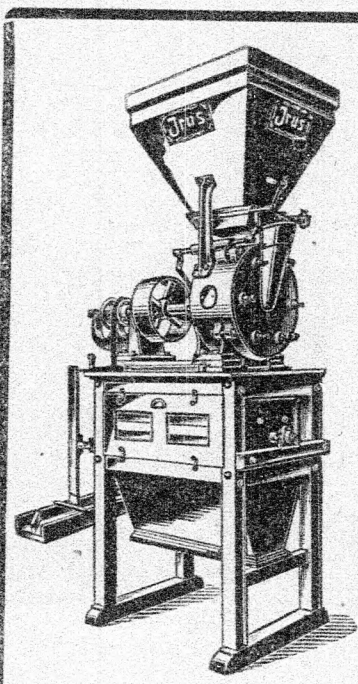

Uradalmak, gazdaságok, kenyérgyárak, sütődék, szövetkezetek, községek stb. **liszt** szükségletük előállitására ajánljuk legjobban bevált, szabadalmazott

K. modell Irus daráló- és lisztőrlőmalmainkat.

Malmainkkal takarmánydara, tészta-, főző- és kenyérliszt, minden finomságban állitható elő, kiőrlés buzánál 84%, rozsnál 80%. Takarmánymagvak, szecskázott szalma, here, lucerna, tengeriszár, csutka stb. szintén lisztfinomságig őrölhetők.

Ezen speciális gép gazdaságokban ma már nélkülözhetlen. 6737

Bárhol felállitható, kevés helyet igényel és minden előzetes müszaki képzettség nélkül bárki által kezelhető. Minden hajtóerőre alkalmas. Bővebb felvilágositással és ábrás árlappal készséggel szolgál:

Irus-Müvek Magy. Közp. Iroda

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 21. sz. Telefon: 97-62.

GŐZEKÉK-HEZ GÉPOLAJ, HENGEROLAJ

legjobb minőségben, jutányos, szolid áron, továbbá

gőzekekötelek,

8156

géptömitőanyag, ruggyantatömlők raktárról állandóan kaphatók

Molnár és Pintér-nél

Budapest, V., Árpád-utca 4. sz.

GANZ ÉS TÁRSA-DANUBIUS

GÉP-, VAGON- ÉS HAJÓGYÁR
R·É·S·Z·V·É·N·Y·T·Á·R·S·A·S·Á·G
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-UT 31.

Ajánlja:

Kétgépes gőzekéit

ugyszintén

Motoros szántógépeit

valamint mindenféle gazdasági üzemhez alkalmas

Benzinmotorait

Részletes költségvetéssel készséggel szolgál.

TELEFON: JÓZSEF 22—41

SERTÉSELADÁS és VÉTEL

ÚGY SOVÁNY MINT HÍZOTT ÁLLAPOTBAN

A LEGJOBBAN ÉS LEGPONTOSABBAN ESZKÖZÖLTETNEK

URI REZSŐ

SERTÉSBIZOMÁNYOSNÁL

BUDAPEST, VIII.

NÉPSZINHÁZ-UTCZA 22.

POLGÁRI SERFŐZDE

– BÉRPALOTA. –

OLAJIPAR TÁRSASÁG

Központi igazgatóság:

Budapest, VI., Andrássy-ut 12. sz.

Gyártelepei:

Budapest—Rákospalota, Wien, Triest.

Telefon: 11—62 és 141—27. Sürgönycim: **Olajipar Budapest.**

● ● ● 8046

Termékei: Repce- és egyéb égőolajok, különféle gépkenő- és hengerolajok, merev gépzsir, vaselin, petróleum, benzin, benzol, motorhajtó- és motorkenőolajok, autoolaj, étolaj. Különféle olajpogácsák stb.

Cirokmag garantált csiraképes

vetőmagnak, szállit: 8100

KELL JAKAB Szeged, Iskola-utca 20.

1000 HOLDAS

esetleg nagyobb elsőrendü

BIRTOK

fővonalon, Budapesthez közel, jó gazdasági épületekkel és urilakással **megvételre kerestetik.** Részletekre is kiterjeszkedő ajánlatok **„Mintagazdaság 59242"** sz. a. (kettős borítékban) **Schwarz József hirdetési irodájába, Budapest, VI., Andrássy-ut 7. szám,** intézendők. Ügynökök kizárva. 8323

Aratógép-KÉSEKET,

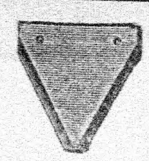

kévekötőkhöz VÁSZNAKAT

és egyéb **aratógéptartalékrészeket,** továbbá **csavarkulcsokat** stb. **szállitok,** nagyobb kötések folytán, **igen jutányos áron.** ::

Ha a háboru még hosszabb ideig tart, a nevezett cikkek árai jelentékenyen emelkedni fognak, sőt esetleg nem is lesznek kaphatók, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi fedezete.

FERDINAND BERTRAM

Berlin, W. 30., Gleditschstrasse 14.

Német levelezést kérek.

2408

Ákácfák, ákácfacsemeték, köris-fák, körisfacsemeték,

mindennemü egyéb

élősövény és erdei facsemeték, gyümölcsfák, vadoncok, sorfák, diszfenyők

Faragó Béla 8304

csász. és kir. udvari szállító **Magyar Magpergető Gyára,** erdészeti csemete-telepek, **Zalaegerszeg.** Árjegyzék, részletes árajánlat kívánatra!

Kirschner

legujabb szabadalmazott

gyürüs-gabona-osztályozó hengere

gözcséplök és osztályozógépek részére

a legjobb!

Kirschner A. gépgyára

Leipzig 90.

SZABADALMAZOTT ÜREGES VASBETONFALAKKAL ÉPITETT

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK

legolcsóbbak, tüzbiztosak, állandóak.

KESSELBAUER ÁGOST MÜÉPITÉSZ,

Budapest, II. kerület, Zsigmond-utca 9. szám.

Most jelent meg:

A jövedelemadónak a hadsegélyezés céljaira

való ideiglenes és részleges életbeléptetéséről szóló 1914. évi XLVI. t.-c. végrehajtási utasítása.

Magyarázza:

Ormándy János

Ára 1 kor. 20 fillér,

mely összeg előre beküldendő!

Megrendelhető a "Pátria" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Takarmányrépamag

termelésre, néhány száz holdnyi területre, többéves kötésre **keresünk termelőket.** Szükséges anyamagot, utasitást, termés beállitását stb. stb. megadjuk, ajánlatokkal szolgálunk. 8321

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság, Monor.

Viszketeg, rüh, sömör, bőrbaj, régi sebek 8110

Törv. védve.

ellen biztos és gyors hatásu szer a .... **borókakenőcs.**

Nem **piszkit** és teljesen **szagtalan.** Kis tégely 3 K., nagy égely 5 K., családi tégely 9 K. használati utasitással. Készíti

Gerő Sándor gyógyszerész Nagykörös, 31.

AJÁNLAT GAZDASÁGOK RÉSZÉRE!

Gépolaj, desztillált minőségben:

3 viscositásu, 100 kg.-ként	140 K
4 „ „ „	150 „
Motorkenőolaj, „ „	160 „

Fenti összes olajok ára raffinált minőségben 100 kg.-ként 40 K-val drágább.

Hengerolaj:

Dieselmotor-hengerolaj, 100 kg.-ként	245 K
Gőzhengerolaj, 230/240 C° lobbanással, 100 kg.-ként	260 „
Gőzhengerolaj, 235/240 C° lobbanással, 100 kg.-ként	280 „
Gőzhengerolaj, 245/250 C° lobbanással, 100 kg.-ként	300 „
Gőzhengerolaj, tulhevitett gőzhöz, 100 kg.-ként	430 „

Gépzsir:

I. aussigi, minden nehezitéki nélkül, 100 kg.-ként	360 K
I. belföldi, 100 kg.-ként	320 „

Kocsikenőcs:

I. fekete, kátránymentes, 100 kg.-ként	100 K

Ugy a gépzsir, mint a kocsikenőcs eredeti hordóval, teljsulyt tisztasulynak mérve (Brutto für Netto), helyt raktáramon átvéve.

Szijviasz

1 kilogrammos rudakban per darab	6 K

Legalább 4 rud rendelésénél postán bérmentve küldöm.

Szerszámkenőcs (börzsir):

1 kilogrammos dobozokban per doboz	3·60 K

FENYŐ BÉLA müszaki nagykereskedő,

Budapest, V. ker., Csáky-utca 43. szám.

Telefon interurban: 121—64.

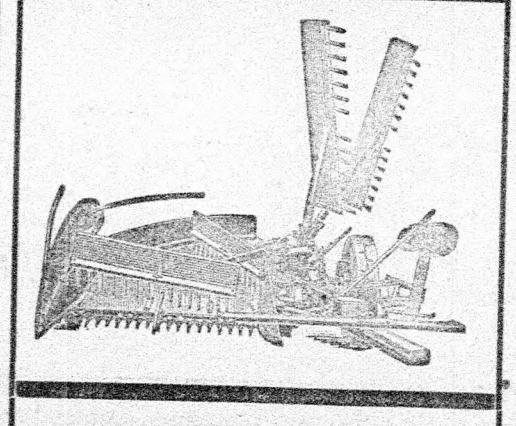

Aratógépeink és fükaszálóink

már megérkeztek, ajánljuk azokat szolid, erős kivitelben, **azonnali szállitásra.** Árajánlattal és felvilágositással szivesen szolgálunk. :: :: Ajánljuk továbbá összes mezőgazdasági gépeinket, u. m.: **ekéket, töltögetőekéket, boronákat, vetőgépeket, kapálókat.** Cséplési idényre: **motorlokomobilokat és cséplőket.**

Dénes B. Betétitársaság

Budapest, VI. ker., Vilmos-császár-ut 61/K. sz.

Ajánlunk **manilla** és **cérnázott**

KÉVEKÖTŐFONALAT.

Drótbetétes **manilla és manillapótlót, raffiát,** amerikai és belföldi

gép- és motorkenőolajakat, nyersolajat,

benzint, motor- és autóbenzolt, valamint **gazdasági** ::: **gépeket,** mindennemü müszaki cikkeket. :::

HALÁSZ és TÁRSA
müszaki vállalata,
BUDAPEST, VIII., Rökk-Szilárd-u. 18. sz.
Telefon: 144—27.

7122

A faárak folytonos emelkedése, a nehéz kitermelési viszonyok és a szállitási akadályok szükségessé teszik a kaszanyelek mielőbbi beszerzését. Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállitásra elsőrendü minőségü egy- és kétkacsos, száraz

bükkfakaszanyelet

legolcsóbb napi árak mellett, budapesti raktárról.
Ajánlunk ezenkivül 300.000 drb. peckes kévekötő kötelet.
Fehér Dezső és Tsa
Budapest, V., Csáky-u. 4. Telefon: 13—46. 8128

160 darab tejkanna

használt, de jó állapotban, tehenészet teljes feloszlatása miatt

eladó.

Ardó Géza gazdasága, Taksonyfalva (Pozsony megye.),
:: vasuti állomás Galánta. ::

8345

MEGJELENT

a Köztelek Olcsó Könyvtára VII-ik évfolyamának 1—2. száma, a zöldséghiány miatt nagyon aktuális

BOLGÁRKERTÉSZET

Irta: VÉGH KALMÁN MÁTYAS

Ára portómentes küldéssel **2 kor. 20 fill.**

Kapható a "PÁTRIA" gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

E-R-E-D-E-T-I STOCK M-O-T-O-R-E-K-E

Szövetkezeti szeszfőzde, gyümölcs- és hulladékszáritóberendezések. Gabona- és olajmalmok. Magtárak és szárítók.

Felvilágositással és ajánlattal szolgál:

Teljes mezőgazdasági szesz-, keményitő-, cukor- és sörgyárak. Takarmánykamrák. Tejgazdasági, hütő-, jéggépek. ▪▪▪▪ Szivattyutelepek. ▪▪▪▪

GAZDASÁGBERENDEZŐ ÉS MOTOREKE R.-T.

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 45. sz., I. em.

Telefon interurban 76—94. **▪▪ Sürgönycim: DIPLINGS. ▪▪**

19628/82

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

ZSÁK, PONYVA,

kévekötél, kenderzsineg

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Alapittatott 1878. 6054 Távirat Schillinger 4526.

A baranyaszentlőrinci uradalmi főbérnökségnél eladó 10 drb. 1½—2 éves, nagy tejelő anyáktól származó, jó kötésü

szimmentáli—bonyhádi tenyészbika

darabonként 3400—3800 kor. árban. Érdeklődőknek felvilágositást ad, kocsit az állomásra küld az **Uradalmi számtartóság Baranyaszentlőrincen.** 8343

150—350 kat. hold

lehetőleg jó erőben levő kendertalaj, vasut és viz közelében, várostól nem messze

kerestetik április 1-re bérbe,

esetleg a háboru ideje alatt annak szakszerü kezelése elvállaltatik. Ajánlatok instrukció, vasut- és sürgönyállomás megjelölésével a kiadóhivatalba kéretnek. 8000

BIRTOKOT 1000 HOLDAST, VAGY AZON FELÜLIT **KERESEK**

Ajánlatok „Optimus“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8361

Szerszámfa eladó.

Tölgy-, bükk-, gyertyán-, nyirszerszámfa, fenyő- és tölgytáviratoszlop, iparvasut talpfának alkalmas tölgyfa, fekete- és jegenyenyárfa, égerfa bármily méretben, vagontételenként, Zalaszentjakab állomáson kocsiba rakva. A faanyag vevő által kiválasztva megadott méretek szerint termeltetik ki. Venni szándékozókat kivánatra nagykanizsai vasutállomáson kocsi várja. Ajánlatok **uradalmi főintézőséghez, Nagyrécse,** Zala megye kéretnek. 8272

1185/1917. Makó város tanácsától.

Földhaszonbérbeadási hirdetmény.

Makó rendezett tanácsu város tulajdonát tévő Tótkomlós község közelében lévő

455 kat. hold kaszaperi földbirtoknak

az 1917. évi október hó 1-től kezdődő 6 egymásután következő évre való haszonbérbeadására

1917. évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor

Makón a városházán, a gazdasági hivatalban

árverés fog megtartatni.

A haszonbérbevételre zárt ajánlatok is adhatók be az árverés megkezdéséig a városi Tanácshoz. Kikiáltási ár mint évi haszonbér kat. holdanként 50 K-ban állapittatott meg.

Óvadékul a megajánlandó évi haszonbér felerésze teendő le. A bérleten állandóan 50 db. igavonó és 50 db. növendékjószágot köteles tartani a haszonbérlő. A haszonbérleti szerződésifeltételek a városi gazdasági tanácsnoktól megszerezhetők.

Makó, 1917. évi február hó 5-én.

Dr. Galambos Ignác
polgármester.

8312

MEGHIVÓ

a Gizella Gőzmalom Részv.-Társ. Budapest

1917. évi február hó 27-én délután 4 órakor a vállalat saját helyiségében (IX. kerület, Soroksári-ut 16. szám) megtartandó

rendes évi közgyülésére.

A közgyülés tárgysorozata:

1. Az igazgatós g és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg bemutatása, a nyereségre vonatkozó határozat.
2. Az alapszabályok 6., 13., 14., 16., 17., 18., 23. és 27. §-ainak módositása.
3. Az igazgatóság kiegészitése választás utján az igazgatósági mandátum hátralévő idejére.
4. A felügyelő-bizottság tizteletdijának megállapitása a lefolyt üzleti évre.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása egy év tartamára.
6. Esetleges inditványok. (Alapszabály 11. §.)

NB. A szavazati jogukat gyakorolni kivánó t. részvényesek kéretnek saját nevükre szóló részvényeket az alapszabályok 8. §-a értelmében legkésőbben február hó 22-ig atársaság pénztáránál, vagy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank központi főpénztáránál letétbe helyezni. 8353

Irodavezető kerestetik

egy nagyterjedmü uradalom részére, az illetőnek az összes gazdasági adminisztrativ teendőkben, titkári, levelezési, adóügyekben és számvevői munkálatokban jártassággal kell birni. Ajánlatok benyujtandók

Eisner Lajos urhoz, **Budapest, VII., Erzsébet-körut 21., III. 20.**

Mangalica 30 fajsüldő, 12 hónapos koca eladó. Bővebbet Sármezey Árpád birtokosnál, T.-Szépfalu. 8308

GAZDÁK BIZTOSITÓ SZÖVETKEZETE

ALAPITTATOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapesten, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.

Biztositásokat elfogad tüz, jég, baleset, szavatosság és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzlet eredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek.

Biztositási ajánlatok benyujtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetitésével. Nyomtatványokkal és felvilágositással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetkezet biztositékai 1915. december 31-én:

Alapitványi üzletrészek	K	2,550.540·—
Dijtartalékok és dijátvitel (levonva a viszontbiztositást illető részt)	„	4,164.593·31
Kártartalékok (levonva a viszontbiztositást illető részt)	„	735.980·31
Külön- és egyéb tartalékok	„	833.132·82
A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenekelőtt az évi dijbevétel és kamatjövedelem szolgál, ez kitett 1915-ben	„	7,854.786·53
	K	16,144.032·97
Biztositott tagjainak fennállása óta kifizetett tüzkárokban	K	16,061.000·—
Biztositott tagjainak fennállása óta kifizetett jégkárokban	„	7,832.000·—
Biztositott érték tüzben 1915. évben	„	1000,000.000·—
Biztositott érték jégben 1915. évben	„	88.450.000·—
Életüzlet állománya	„	12,200.505·—

A „Gazdák Biztositó Szövetkezete“ alapitása és fiókintézménye

A „GONDVISELÉS“

Országos Központi Segélyző-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. szám,

mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztositást nyujt, népbiztositási osztályu keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztositásokat közvetit minden orvosi vizsgálat nélkül.

Üzemváltozás miatt 6 darab erdélyi fehér és 56 darab tolnamegyei sajátnevelésü tarka, 6—7 éves elsőrendü

járomsökör

eladó

a somodori gazdaságban.

Előzetes kérésre kocsi rendelkezésre áll Somodor-Somogyaszaló állomáson, postacim: Somodori gazdaság, Somodor-Somogyaszaló. 8313

542/1917. tk. sz.

Árverési hirdetmény.

Magyar Általános Hitelbank végrehajtatónak Braun Zsigmond és neje, szül. Klein Ilona végrehajtást szenvedők ellen 50.000 K tőke és jár. erejéig indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a kisvarsányi 302. sz. tkvi betétben A. I. 1—11. sor és 587., 588., 589., 590., 591., 597., 598., 599., 609., 610., 611. hr. számok alatt foglalt s a nevezett végrehajtást szenvedők nevén álló :: ::

161 hold 1350 □-öl területű ingatlannak

végrehajtási zár alá vett haszonélvezetét a Kisvarsány községházánál tartandó bírói árverés utján évi kettőezerötszázkilencven (2590) korona kikiáltási árnál nem alacsonyabb és negyedévi előleges részletekben fizetendő haszonbérösszegért az árverés napjától számított három egymásután következő évre haszonbérbe adni rendeli azzal a kikötéssel, hogyha az ingatlan időközben bírói árverés utján eladatnék, az esetben a haszonbérlet az eladás évének végén megszünik, továbbá, hogy a haszonbérlő az ingatlant oly állapotban tartozik a haszonbérlet megszüntekor átadni, mint amilyenben azt átvette.

Erre az árverésre **határnapul az 1917. évi február hó 28. napjának d. e. 8 óráját Kisvarsány községházához kitüzi.**

Ez a hirdetmény a telekkönyvi hatóságnál kifüggesztendő és a tkvi hatóságnál, valamint Kisvarsány község elöljáróságánál megtekinthető és Nagyvarsány, Gyüre, Szabolcsbáka községek elöljárósága által körözendő.

Kisvárda, 1917. január 29-én. 8351

A kiadmány hiteléül:

Jaworsky s. k. kir. jbiró. P. H. **Vass** s. k. tkvvezető.

Minden gazda olvassa el a

Többtermelés a mezőgazdaságban

cimü könyvet. Szerkesztette: **Kovácsy Béla.**

A gazdákra nézve nélkülözhetetlen!
Ára portómentes küldéssel 12 kor. 80 fill.

Irták:

Bársony István, iró. — **Dr. Czettler Jenő,** miniszteri segédtitkár, főiskolai előadó. — **Dicenty Dezső,** a Magyar Királyi Ampelológiai Intézet agrárgeológusa. — **Dorner Béla,** m. kir. jószágfelügyelő. — **Grabner Emil,** a magyar királyi növénynemesitő állomás vezetője. — **Hegyi Dezső,** a m. kir. növényélet- és kórtani állomás vezetője. — **Dr. Hutyra Ferenc,** a m. kir. állatorvosi főiskola rektora. — **Dr. Károly Rezső,** m. kir. gazdasági akadémiai igazgató, müegyetemi m.-tanár. — **Kerpely Kálmán,** m. kir. gazd. akadémiai igazgató, dohánytermelési kisérleti állomás vezetője. — **Br. Korányi Frigyes dr.,** miniszteri tanácsos, az O. K. H. ügyvezető igazgatója. — **Kovacs Imre,** az Orsz. M. Kir. Gyapjuminősitő Intézet igazgatója. — **Kovácsy Béla,** ny. m. kir. gazdasági akadémiai igazgató, a Mütrágyát Értékesitő Szövetkezet mezőgazdasági osztályának igazgatója. — **Landgraf János,** miniszteri tanácsos. — **Ormándy János,** m. kir. gazdasági akadémiai tanár. — **Páter Béla,** m. kir. gazdasági akadémiai igazgató, egyetemi m.-tanár. — **Rubinek Gyula,** az O. M. G. E. igazgatója. — **Dr. 'Sigmond Elek,** müegyetemi tanár. — Ifj. **Sporzon Pál,** magyar királyi gazdasági akadémiai tanár, a magyaróvári gépkisérleti állomás vezetője. — **Ujhelyi Imre,** magyar királyi gazdasági akadémiai igazgató. — **Vogel József,** főhercegi uradalmi mérnök. — **Winkler János,** a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének titkára.

Kapható a "Pátria" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

MAGYAR FÖLDBÉRLŐK SZÖVETKEZETE

Gépmintaraktár: VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 45. SZ. Telefonszám: 58—60. **BUDAPEST** **Irodák: VI. KERÜLET, ANDRASSY-UT 21. SZÁM. Telefonszámok: 152—66 és 59—29.**

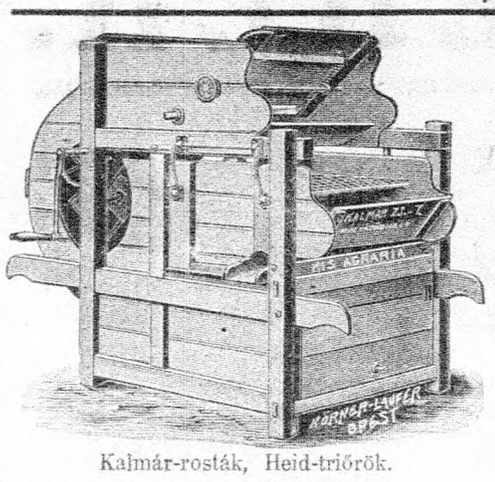

Kalmár-rosták, Heid-triőrök.

Géposztály: Mindennemü gazdasági gépek és müszaki cikkek állandó raktára.

Ajánlunk:

1917. márciusi szállitásra 65 HP. Daimler-motorekét 6-vasu ekével,
azonnali szállitásra: 24/30 HP. „Malcus“ svéd motoreket 4-vasu ekével.
Eredeti Melichar-vetőgepek.
Külföldi marokrakó aratógépek. fükaszálógépek aratókészülékkel.
Ekék, boronák.
Svéd tejgazdasági gépek.
Szecskavágók, répavágók.
Szivattyuk és kutak.
Stabil motorok és lokomobilok.
Cséplőgarniturák.
Tizedes, százados mérlegek.

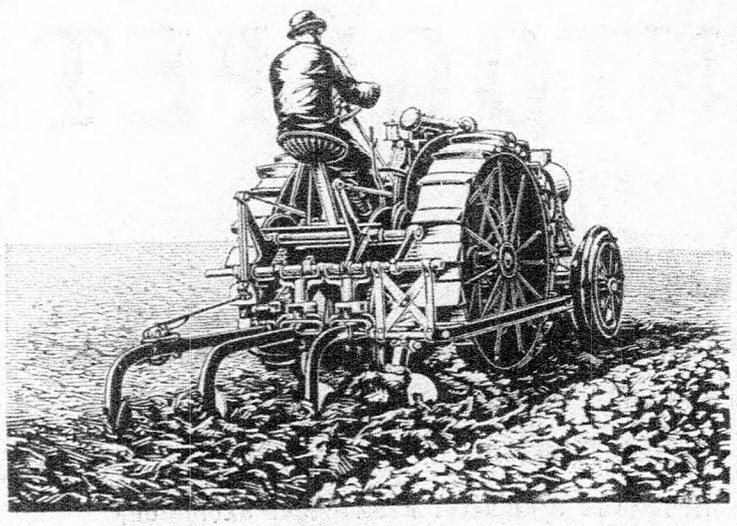

Malcus svéd motoreke 4-vasu ekével, 8"-os szántásnál, raktárunkon megtekinthető.

Müszaki cikkek:

A manila-zsineget legjobban pótló cérnázott kenderzsineg.
Kéveköteles.
I-a raffia. 8076
Gépszijak minden méretben.
Használt gabonazsákok.
Szijviaszk.
Gép-, henger- és motorolajok.
Denat. szeszpótlókeverék stb., stb.

UJDONSÁG!!

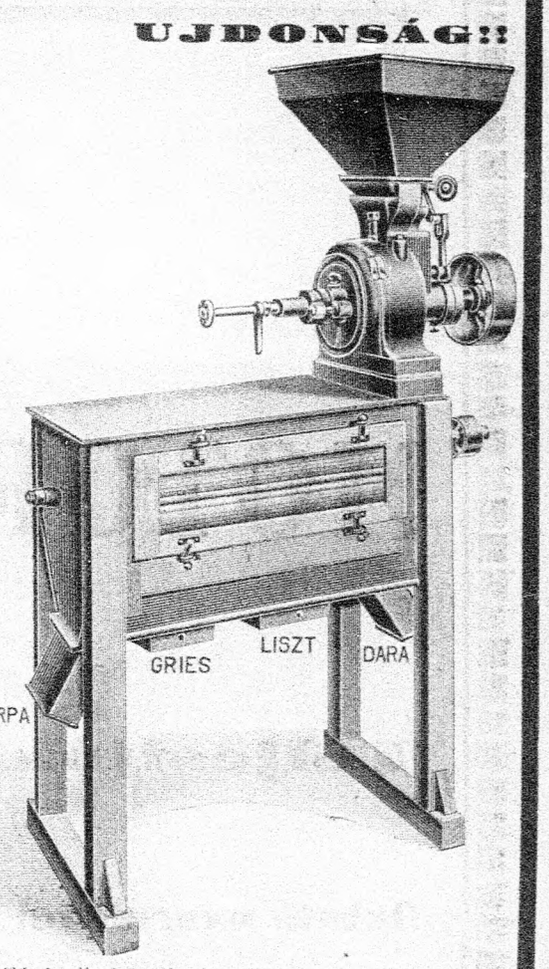

Darálógép lisztosztályozóval, azonnal szállitható!

Munkás-

Telefon: 16—34.

bakancs

erős bőrből legjobban bevált rendszerü

fatalppal

40—48 szám nagyságban, minőség szerint kor. 20·—, kor. 24·—, kor. 26·—, kor. 28·— árban.

Női és fiucipők K 15·—, K 22·—. 8329

Erős bőrtalpu munkásbakancsok tartós minőségben. Mintaküldemény utánvéttel. Ha nem felel meg, megtekintés után bérmentve visszaküldhető. **Most még jó áruval, előnyösen fedezheti szükségletét.**

SCHÖNFELD MUNKÁSBAKANCSRAKTÁR Budapest, VI, Vilmos-császár-ut 43. szám.

Magyar Keményitőipar Részvénytársaság.

MEGHIVÓ

a „Magyar Keményitőipar Részvénytársaság"-nak 1917. évi március hó 2-án délelőtt 10 órakor a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság helyiségeiben (Budapest, V. kerület, Nádor-utca 16. szám) tartandó

rendkivüli közgyülésére.

Napirend:

1. **Egy igazgatósági tag választása.**

A t. Részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, felkéretnek, hogy szavazati joguk igazolásául részvényeiket az alapszabályok 13. §-a értelmében legkésőbb 1917. évi február hó 22-ig bezárólag a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság főpénztáránál (Budapest, V., Nádor-utca 16. szám) térítvény ellenében letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1917. évi február hó 16-án.

8348 **Az igazgatóság.**

Eladó

Bihar megyében, Nagyvárad és Biharkeresztes között egy

2000 kat. holdas birtok

uri lakkal és jókarban levő gazdasági épületekkel egészben, vagy 500—1000 holdas birtoktestekben. Érdeklődhetni a **nagyszalontai népbank ügyészénél, :: Nagyszalontán.** :: 8336

Eladó 20 drb. 3 éves tarka tinó.

Ajánlatok **gróf Esterházy Pál** jószágigazgatóságához, **Lesencetomaj,** Zala megye, küldendők. 8275

Nagyobb területü tavaszi

gőzekeszántást

vállalok Pest és Szolnok megye területén, Fowler-féle kettős gőzekegarniturával. :: Ajánlatokat talaj és szántandó terület nagyságának megjelölésével kér: **PHILIPP MANÓ, PUSZTAECSEG,** Szolnok m. 8337

MOTORSZÁNTÓEKÉK.

Gaal Imre és Tsa, Szolnok

AJÁNL

a Deutsche Kraftpflug-Gesellschaft m. b. H. által Hannoverben gyártott **eredeti W. D.** rendszerü 6 ekés

MOTOROS SZÁNTÓGÉPET

:: **80 HP.** tényleges erejüt ::

áprilisi szállitásra.

Teljesitőképesség 12—18 hold naponta.

Hadvezetőségnél az elfoglalt területeken néhány száz üzemben.

Állandó raktár esetleg szükséges pótalkatrészekben. 8341

Oktató szerelővel rendelkezünk. :: Részletes ajánlattal készséggel szolgálunk. ::

Eladó

30 darab első-rendü 5-6 éves

JÁRMOSÖKÖR.

Uradalmi tiszttartóság,
Bánlak, Torontál megye. 8361

Dettai Mümalom Részvénytársaság

MEGHIVÓ

a „Dettai Mümalom Részvénytársaság"-nak 1917. évi március hó 2-án délelőtt 11 órakor a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság helyiségeiben (Budapest, V. ker., Nádor-utca 16. szám) tartandó

rendkivüli közgyülésére.

Napirend:

1. **Egy igazgatósági tag választása.**

A t. Részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kivánnak, felkéretnek, hogy szavazati joguk igazolásául részvényeiket az alapszabályok 12. §-a értelmében legkésőbb 1917. évi február hó 22-ig bezárólag a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság főpénztáránál (Budapest, V., Nádor-utca 16. szám) téritvény ellenében letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1917. évi február hó 16-án.

8347 **Az igazgatóság.**

Földbirtokos urak!

Ne méltóztassanak elmulasztani uradalmai részére egy megfizethetetlen **uj találmányu** szabadalmazott kétféle

gyógypatkóm

15 évre szóló **szabad gyártási jogát** tőlem **beszerezni,** én becses meghivásra **személyesen leutazom** és az **uradalmi kovácsot megtanitom** és királyi közjegyzői okirattal az uradalom részére a szabad **gyártási** és **használati jogot átruházom.** Tizedrészébe sem kerül, mint a patkókat gyárból rendelve.

Első biztonsági

lópata- és csülökvédő gyógypatkó

használata által a lovak **tovább birják a futást, huzást,** lábát nem erőlteti meg, járhat tüskén, bokron, hegyen, üvegek, szegek és **kövek közt,** kényes patáját nem sértheti meg semmi, kovács meg nem nyilazhatja és csülkét a másik ló le nem vághatja, miáltal a lóban nagy érték marad. 8344

Második patkóm **körömfájós lovak** és **szarvasmarhák részére** van. Ez szegelve nem lesz, az egész körmöt fent a csülökig betakarja, a beteg lábat kötözni nem kell, belül gyógyanyag, puha betét van, alul patkóalak, gyorsan gyógyit, a körömhöz nem férhet semmi, ragályt nem terjeszt és a fájós lábu ló és marha bátran kijárhat. Biztos gyógyulás. ... ...

Ezen két biztonsági gyógypatkó szabad gyártási jogát tanitással együtt 1000 kor.-ért átruházom.

Meghivásra azonnal leutazom. .... Cimem:

PAPP ISTVÁN

volt gazdatiszt, szabadalom tuljdonosa, gyógypatkógyáros

Debrecen, Pacsirta-utca 44.

A világhirü „Eberhardt" ekegyár gőzmagánjárókhoz és motortraktorokhoz való 3-, 4-, 5- és 7-vasu ekéi

a legjobbak.

Szállitás raktárról azonnal!

MERT: teljesen kovácsoltacélból készülnek, tehát aránylag könnyü sulyuk mellett szerkezetük rendkivül szilárd!

Vonóerőszükségletük a legminimálisabb!

Kezelésük rendkivül könnyü és egyszerü!

Az egész eke egyszerre könnyen kiemelhető!

Nincsen eltorlódás!

A szántás egyenletes!

A talaj megmivelése és porhanyitása az elismert legjobb mert bármily talajnemhez és szántási mélységhez, valamint bármily vonóerejü **gép**hez speciális ekék szállithatók.

Minden traktortulajdonosnak érdekében áll bekérni ezen ekékről szóló részletes árjegyzéket, valamint árajánlatomat.

DRESCHER GYULA, BAJA.

Az Eberhardt Testvérek, Ulm, a/D. ekegyárának magyarországi vezérképviselője.

Eredeti „Westfalia“

mütrágyaszórógépeket,

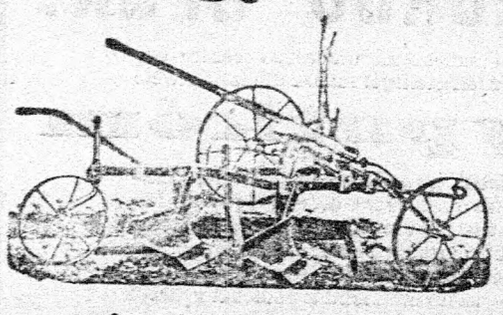

ugyszintén különféle valódi

Sack-féle egyes és többvasu ekéket, boronákat, tárcsás boronákat, burgonyakiszántóekéket, répakiszántóekéket és sorbavetőgépeket, valamint a manillahiányt pótló általánosan bevált **szalmakötélfonógépeket,**

legjobbaknak elismert mindenféle **rétmivelőeszközöket, répavágó- és szecskavágógépeket,**

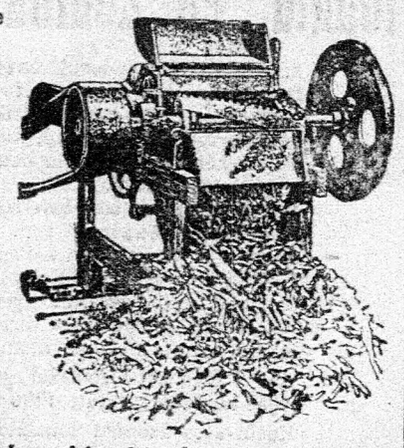

8153

REFORM gyorsfüllesztőket, eredeti amerikai **„OHIO“ kukoricaszártépőgépeket**

a mai viszonyokhoz képest mérsékelt árakon ajánl

PROPPER SAMU

BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 52. szám.

Felhivás a gazdaközönséghez!

A nyersanyaghiány mind nehezebbé teszi a gyártást, ezért ajánljuk, fedezze mindenki előrelátható szükségletét

tejszállitó kannákban, tejhütőkben, fölözőgépekben, vajköpülőkben, stb.

saját érdekében már most.

„ALFA-SEPARATOR R.-T.,

Budapest, VI., Lomb-utca 11.

6171

Az Eszéki Vasöntőde és Gépgyár R.-T., Osijek

épit „OLT“-féle szabadalmazott

önmüködő tengeri- és gabonaszáritókészülékeket,

tengeri és egyéb gabonanemüek, burgonya, répa, főzelék, gyümölcs stb. stb. szárítására.

Rendkivüli fontossággal bir: malmok, mezőgazdasági üzemek, közraktárak és gabonakereskedők részére.

Gabonaromlás már nem létezik; a gabona **azonnal tárolható,** és **őrölhető.**

Utóbbi időben a következő készülékeket szállitottuk, ahol egyben referenciák is beszerezhetők:

Nagykanizsai Tárházak Részvénytársaság, Nagykanizsa.
„Unio“ Gőzmalom Részvénytársaság, Osijek.
„ „ „ „ (utánrendelés)
Barcsi Hengermalom, Barcs.
Noskovci uradalom, S. Sorger, Noskovci (áttervezés).
Rudolf Normann gróf-féle uradalmi malom, Valpovo.
Frigyes főherceg-féle birtokbérlet, Pélmonostor.
Gróf Karácsonyi-féle birtokbérlet, Bánlak.
Dr. Papp Gusztáv-féle uradalom, Sz.-Benedek, Szamosujvár mellett.
12. sz. cs. és kir. csoportparancsnokság gazdasági osztály, Batajnica.
„Styria“ Gőzmalom, Ludwig Franz & Söhne, Marburg A/D.
Szatmármegyei Takarékpénztár Tárházak R.-T., Szatmár.
Boszniai és Hercegovinai országos kormány, Sarajevo (Banjaluka).
Ludwig Franz & Söhne, Gőzmalom R.-T., Nagykanizsa.
Frigyes főherceg-féle uradalom, Frigyesföld (utánrendelés).
Excellenc gróf Normann Gusztáv-féle uradalom, Bizovac (áttervezés).
József főherceg-féle uradalom, Kisjenő.
Deutsch Mór és Albert, Adony (alsócikolai uradalom), Alsocikola.
Gschwindt-féle szesz- és élesztőgyár részvénytársaság, Budapest.
Moskovitz Mór és fia, szesz- és élesztőgyár részv.-társ., Nagykanizsa.
Wertheimer és Társa, tarhonya- és szárított főzelékgyár, Makó.
Noskovci uradalom bérlőség, S. Sorger, Noskovci (utánrendelés).
Balthazar Faith, Hengergőzmalom, Ujvidék.
Szávozd Emil Hatvani uradalma, Sárbogárd.

8129

Tervrajzok, költségelőirányzatok és mérnöki látogatások dijtalanok!

VESZEK

azonnali vagy későbbi szállitásra

tavaszi bükkönyt, tavaszi (Viktória) borsót

a nagyméltóságu földmüvelésügyi miniszter ur külön engedélye alapján I-a minőségben, **a maximáltnál magasabb árakon.** Továbbá vetésre alkalmas

I-a balfacimet, mákot, csillagfürtöt, lucerna-, vörös- és fehérheremagot, fümagvakat,

valamint minden egyéb gazdasági magvat **a legmagasabb napi árakon.** Ugyanezen magvak prima minőségben, ugyszintén 7367

eredeti quedlinburgi „Sachs"-féle répamagvakat

a nálunk honos összes fajokban **napi áron, raktáron.**

Mintázott ajánlatokat kér:

FÖLDES GYŐZŐ

mezőgazdasági termény- és magkereskedő,

Budapest, V., Bálvány utca 8.

Telefon: 141—16. Rövidített táviratcim: **Földesur Budapest.**

Raktár-iroda: V., Zrinyi-u. 14. Telefon: 141—10. **(Felel d. e. 9—12-ig, délután 3—6 óráig.)**

Maschinenfabrik **IMPERIAL** G. m. b. H. Meissen in Sa.

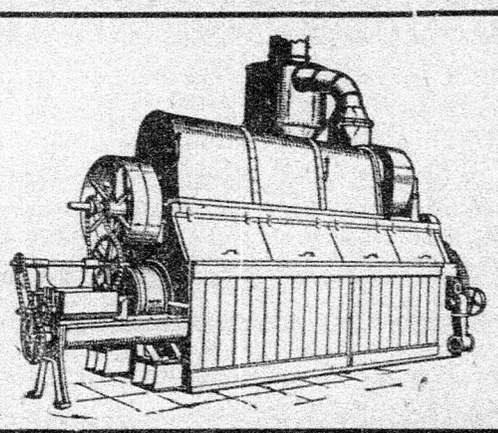

8050

Egyetlen különleges gyártmány: **SZÁRITÓBERENDEZÉSEK.**

Imperial szárító

hőlég és gőz részére. :: Mindenféle aratási termékek,

burgonya, répa, gabona, kukorica,

szőlő- és gyümölcstörköly,

sör- és **szeszfőzdei törköly, moslék** stb. részére.

Konyhai, vásárcsarnoki és vágóhidi hulladékok értékesitése.

Dr. KOPPER A. Magyarországi vezérképviselő: **BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 68. SZ.**

AZ UJ MAGYAR ADÓTÖRVÉNYEK

(Mezőgazdák használatára összeállitva.)

I. kötet: A jövedelemadó.

Magyarázatokkal, jegyzetekkel és a végrehajtási utasitások rendelkezéseivel ellátták:

Ormándy János és Szilárd Ferenc dr.

Ára kötve, portómentes küldéssel **9 K 80 f.**

II. kötet: A jövedelemadó.
A vagyonadó.
A hadinyereségadó.

A jövedelemadóra nézve terjedelmes magyarázatokkal és a m. kir. közigazgatási bíróságnak irányt adó itéleteivel, a vagyon- és hadinyereségadóra nézve pedig részletes magyarázó utmutatásokkal és a végrehajtási utasitások közérdekü rendelkezéseivel ellátták:

Ormándy János és Túry Zoltán dr.

Ára kötve **12 K 80 f** portómentes küldéssel.

A két összetartozó és egymást kiegészitő kötet elsőrangu gyakorlati szakmunka, mely elsősorban a mezőgazdaság speciális érdekkörét kivánja kielégiteni s most, mikor egész adórendszerünk gyökeres változás alá kerül, nélkülözhetetlen azon mezőgazdák részére, akik a rájuk rótt közterhek helyességét és jogosságát ellenőrizni akarják.

A két kötet együttes kedvezményes ára portómentesen 20 korona, megrendelhető a "Pátria" nyomda r.-t.-nál Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Ajánlunk azonnali szállitásra a legjutányosabb napiárak mellett:

Gép-, henger- és autóolajat, gépzsiradékot, kocsikenőcsöt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben. Interurban-telefon József 14—50

Veszünk mindennemü olajos, petroleumos, szirupos hordókat.

Weisz Lipót és Társa

disznózsir-, szalonna- és olajnagykereskedők 6944

Budapest, IX., Hentes-utca 17. Sürgönycim: **WEISSEFETT Budapest.**

Gömör megye Tajti községében, vasuti állomás Ajnácskő vagy Salgótarján,

300—400 hold erdő 3—6 év alatt kitermelendő, **eladó.**

Tudakozódni lehet a tulajdonosnál, **Kirchmayer** földb., **Eperjesenyicke**, u. p. Eperjes. 8270

---

1 éves Mangalica tenyészkanok,
1 „ Rambouillet tenyészkosok

eladók.

8360 Felvilágositás nyerhető **Weiss Berthold** uradalma központi irodájában, **Budapest,** V., Vilmos-császár-ut 27. sz.

Ne hagyjuk magunkat félrevezetni olcsóbb ajánlatokkal és a cikket kompromitáló készitményekkel.

Ne mulaszsza el saját érdekében, ha

igáslószerszámokra

szüksége van, mielőtt teljes szükségletét fedezné a cégünk által gyártott és **legelőször forgalombahozott** lószerszámgyártmányunkból próbarendelést eszközölni. Gyártmányunk erős spárgahevederből készül, a csattos és csatolandó részek pedig szijbőrből valók. Páronként **170 kor.** Szállitás utánvéttel. Cim

Lószerszám-Ipartelep, Budapest, VI., Ó-utca 19.

Jó hirnevünkre való tekintettel, silány minőségüt olcsóbb árral nem gyártunk! 8366

Somogy megyében **bérbeadó** 1917. nov. 1-től kezdődőleg

890 magyar holdas birtok,

esetleg eladó is. 8269 Cim a kiadóhivatalban.

Bárányokat keresek

minden mennyiségben bármikori szállitásra. Továbbá mindenféle mezőgazdasági és kerti terményeket, szárítva is. Nagy megbizásaim vannak. Ajánlatokat kér **Pazsitzky Árpádné kereskedelmi**

8363 **vállalata, Budapest, VI., Ó-utca 46. sz., I. em. 2. a.**

Eladó 400 darab 10—12 hónapos

mangolica ártán és koca süldő

1128

páronként körülbelül 70 kg., kocák nem miskároltak, kitünő tenyészanyag. Venni szándékozókat kivánatra a nagykanizsai vasutállomáson kocsi várja. Ajánlatokat kérjük **uradalmi főintézőséghez, Nagyrécse,** Zala m.

Minden állattartó gazdának nélkülözhetetlen!

A ragadós és fertőző állati betegségek ismertetése, valamint az ellenük való okszerü és sikeres védekezés.

Irta: TATRAY JÁNOS
kir. tan., m. kir. állategészségügyi főfelügyelő.

Ára 5 korona. **Kapható a**

"PÁTRIA" R.-T. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.

ÖKÖRSZEKERET

mintegy **20 darabot keresünk.** Értesitéseket **Elek Ferenc és Dr. Elek István gazdaságainak központjába kérünk. Budapest,**

8346 **IV. kerület, Eskü-ut 5. szám.**

Tavaszi

gőzszántást vállalunk

8287

Nógrád, Pest és Hont megyék területén **kettős gőzekegarniturával.** Szives megkereséseket a talaj és a szántandó terület nagyságának megjelölésével kér **gróf Berchtold uradalom igazgatósága, Nagyoroszi.**

Bérlet lejárta folytán **eladó** a **Perdóc-kétnyári bérgazdaság**

összes élő és holt felszerelése.

Posta-, távirda- és vasutállomás: **Berzence,** Somogy megye. Előzetes értesitésre az érdeklődőket kocsi várja az állomáson. 8355

Átvészelt mangolica tenyészkanok

eladók 8306

szökék, erős csontozatuak, 14 hónaposak, ugyancsak 2 évesek is kaphatók. **Stein Testvérek** gazdasága, posta Csobaj, Szabolcs megye, vasutállomás Tarcal. 8306 Ugyanitt francia kékmákvetőmag kapható.

KERESEK

802 4½ kilométer hosszu fix és 4 kilométer hosszu hordozható — használt, de jókarban levő — **mezei vasutat** 20—25 drb lóréval és jókarban levő 10—15 q **hidmérleget. Singer Rudolf** fögépész, **Horgos.**

Eladó kisebb nemesi birtok

Budapesthez gyorsvonaton 5 negyedóra, a vasutállomáshoz 6 kilométer, kellő gazdasági épületek és kis urasági lakás, a birtok 225 kat. hold, 150 hold prima fekete szántó, a többi kaszáló és legelő, a birtok Szabadszállás határában és annak legjobb részén van.

Érlekezhetni lehet helyszinén a bérlőnél, vagy a tulajdonosnál, **Geréby Gyulánál, Kecskeméten.** 8309

Ajánlunk azonnali szállitásra a legjutányosabb napiárak mellett:

Gép-, henger- és autóolajat, gépzsiradékot, kocsikenőcsöt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben. Interurban-telefon József 14—50

Veszünk mindennemü olajos, petroleumos, szirupos hordókat.

Weisz Lipót és Társa

disznózsir-, szalonna- és olajnagykereskedők 8944

Budapest, IX., Hentes-utca 17. Sürgönycim: **WEISSEFETT Budapest.**

Gömör megye Tajti községében, vasuti állomás Ajnácskő vagy Salgótarján,

300—400 hold erdő

3—6 év alatt kitermelendő, eladó.

Tudakozódni lehet a tulajdonosnál, **Kirchmayer** földb., **Eperjesenyicke**, u. p. Eperjes. 8270

---

1 éves Mangalica tenyészkanok,
1 „ Rambouillet tenyészkosok

eladók.

8360 Felvilágositás nyerhető **Weiss Berthold** uradalma központi irodájában, **Budapest,** V., Vilmos-ssászár-ut 27. sz.

Ne hagyjuk magunkat félrevezetni olcsóbb ajánlatokkal és a cikket kompromitáló készitményekkel.

Ne mulaszsza el saját érdekében, ha

igáslószerszámokra

szüksége van, mielőtt teljes szükségletét fedezné a cégünk által gyártott és **legelőször forgalombahozott** lószerszámgyártmányunkból próbarendelést eszközölni. Gyártmányunk erős spárgahevederből készül, a csattos és csatolandó részek pedig szijbőrből valók. Páronként **170 kor.** Szállitás utánvéttel. Cim:

Lószerszám-Ipartelep, Budapest, VI., Ó-utca 19.

Jó hirnevünkre való tekintettel, silány minőségüt olcsóbb árral nem gyártunk! 8166

Somogy megyében **bérbeadó** 1917. nov. 1-től kezdődőleg

890 magyar holdas birtok,

esetleg eladó is. 8269 Cim a kiadóhivatalban.

Bárányokat keresek

minden mennyiségben bármikori szállitásra. Továbbá mindenféle mezőgazdasági és kerti terményeket, szárítva is. Nagy megbizásaim vannak. Ajánlatokat kér **Pazsitzky Árpádné kereskedelmi vállalata, Budapest, VI., Ó-utca 46. sz., I. em. 2. a.**

8363

Eladó 400 darab 10—12 hónapos

mangolica ártán és koca süldő

páronként körülbelül 70 kg., kocák nem miskároltak, kitünő tenyészanyag. Venni szándékozókat kivánatra a nagykanizsai vasutállomáson kocsi várja. Ajánlatokat kérjük **uradalmi főintézőséghez, Nagyrécse,** Zala m. 8271

Minden állattartó gazdának nélkülözhetetlen!

A ragadós és fertőző állati betegségek ismertetése, valamint az ellenük való okszerü és sikeres védekezés.

Irta: TATRAY JÁNOS kir. tan., m. kir. állategészségügyi főfelügyelő.

Ára 5 korona. **Kapható a**

"PÁTRIA" R.-T. gazdasági szakkönyvkereskedésében, **Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.**

ÖKÖRSZEKERET

mintegy **20 darabot keresünk.** Értesitéseket **Elek Ferenc és Dr. Elek István gazdaságainak központjába kérünk. Budapest, IV. kerület, Eskü-ut 5. szám.**

8346

Tavaszi

gőzszántást vállalunk

8287

Nógrád, Pest és Hont megyék területén **kettős gőzekegarniturával.** Szives megkereséseket a talaj és a szántandó terület nagyságának megjelölésével kér **gróf Berchtold uradalom igazgatósága, Nagyoroszi.**

Bérlet lejárta folytán **eladó** a **Perdóc-kétnyári bérgazdaság**

összes élő és holt felszerelése.

Posta-, távirda- és vasutállomás: **Berzence,** Somogy megye. Előzetes értesitésre az érdeklődőket kocsi várja az állomáson. 8355

Átvészelt mangolica tenyészkanok

eladók 8306

szökék, erős csontozatuak, 14 hónaposak, ugyancsak 2 évesek is kaphatók. **Stein Testvérek** gazdasága, posta Csobaj, Szabolcs megye, vasutállomás Tarcal. 8306 Ugyanitt francia kékmákvetőmag kapható.

KERESEK

802 4½ kilométer hosszu fix és 4 kilométer hosszu hordozható — használt, de jókarban levő — **mezei vasutat** 20—25 drb lóréval és jókarban levő 10—15 q **hidmérleget. Singer Rudolf** főgépész, **Horgos.**

Eladó kisebb nemesi birtok

Budapesthez gyorsvonaton 5 negyedóra, a vasutállomáshoz 6 kilométer, kellő gazdasági épületek és kis urasági lakás, a birtok 225 kat. hold, 150 hold prima fekete szántó, a többi kaszáló és legelő, a birtok Szabadszállás határában és annak legjobb részén van.

Érlekezhetni lehet helyszinén a bérlőnél, vagy a tulajdonosnál, **Geréby Gyulánál, Kecskeméten.** 8309

JAULUSZ J. JÁNOS köz- és mezőgazdasági bizományi irodájában, **Budapest,** VI., Podmaniczky-u. 29., II. Interurbán-telefon: 20-06.

Birtokok adás-vételre, Bérletek

állandóan előjegyzésben, **Szántógépek** és **az összes gazdasági cikkek, termékek, állatok** stb. bizományi vétele és eladása. ....

Jelzálogkölcsönök finanszirozása, keresztülvitele, eszközlése.

Irodai órák: reggel fél 9-től fél 2 óráig.

MAGYAR faj és keresztezett **angol malacot, süldőt, feljavitott sertést,** továbbá **hizott** és **öreg sertéseket** vásárolok.

8273

PFEIFER DORI

sertéskereskedő, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 3.
Telefonszám: József 1—96.

Bérszántást vállal

Szolinszky Jenő

mérnök

bérszántó-vállalata

Budapest,

VII., Damjanich-utca 32. *Telefon: 116—60.*

8133

Mivel élelmezi gazdasági munkásait és hadifoglyait?

Kisérelje meg az általunk Ia szavatolt tiszta szinhusból készült:

Kétszer füstölt száraz kolbász kilogrammonként 4·60 korona, Ia szalámi kilogrammonként 6 kor., pácolt, kétszer füstölt száraz hus kilogrammonként 6 kor.

Próbarendeléseket 5 kilogrammos csomagokban, 1·45 korona költség felszámításával utánvét, vagy az összeg előzetes beküldése mellett eszközlünk.

„Hungária" Lóhuscsarnok, Szalámi és Hentesárugyár R.-T., Kolozsvár, Malom-utca. 8175

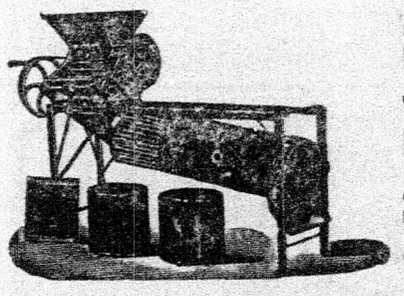

STAHEL ÉS LENNER

TRIŐR- ÉS LEMEZLYUKASZTÓGYÁR

Budapest, VI., Angyalföld, Orságbiró-utca 44—46.

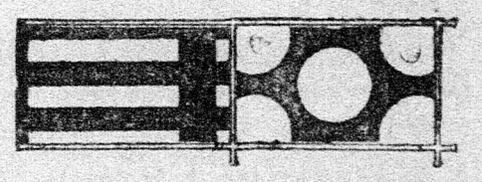

A monarchia egyedüli gyára, mely évtizedek óta kizárólag triőrök és lyuk. lemezek gyártásával foglalkozik.

Ajánljuk **triőrjeinket** marott **hengerlemezekkel** minden gabona tisztitására.

5 kiló nyerstermény beküldése mellett **különleges triőrt készitünk.** Bárhol is szerez be triőrt, kérjen kifejezetten STAHEL ÉS LENNER-féle gyártmányt.

Törekrosták és mindenféle gőzcséplőgépszitáik, zink-, vas-, vagy acéllemezből. **Arjegyzék ingyen és bérmentve,**

Szatmár városától a fehérgyarmati vonalon 20 perc, kocsin 3/4 óra távolságra, Nagypeleske állomás mellett, köves ut mentén, Atya község határában levő

40 holdas tagos birtokomat eladom.

Ugyanott 423 holdas közös prima birtok (szántó) a községben két belsőséggel, kastélyszerü urilakkal, megfelelő tanyai épületekkel szintén eladó. Csak komoly vevőkkel tárgyalok. A birtokon modern hétjáratu liszt-, olaj- és kásamalom van. Értekezhetni lehet **Pál Endre, Atya,** u. p. Nagypeleske, Szatmár megye. 8305

ELADÓ FÜMAGVAK.

900 kg. **Dactylis glomerata** (csomós ebir) **à 4 korona,** 300 kg. **Lolium perenne tenue** (Pacey-féle angol perje) **à 5 korona** kilogrammonként előzetes készpénzfizetés mellett vevő zsákjaiban **Türje** állomáson feladva. Mindkétféle mag 1916. évi termés. Megrendeléseket elfogad, mig a készlet tart, az **Uradalmi intézőség, Türje** (Zala vármegye).

8350

CIROKVETŐMAGOT AJÁNL

gazdáknak

8285 **SCHWARCZ LAJOS** seprőgyáros, **Sárvár,** Vas m.

HUNGÁRIA BANK R.-T. VETŐMAGOSZTÁLYA

Budapest, IV. kerület, Koronaherceg-utca 18. szám.

Vásárol:

lucerna-, nyulszapuka-, fehérhere-, mezei komócsin-, tavaszi bükköny-, baltacim-, takarmányrépa-, köles- és egyéb gazdasági magvakat. 8326

Ajánl:

kiváló minőségü, utolsó évi termésü csomós ebir (Dactylis glomerata) fümagot.

Az országos tenyészállatvásáron kitüntetett tenyészetünkből $^5/_4$ éves szőke mangolica

tenyészkanok eladók.

Cim; **Schreiber Testvérek, Homok,** Jásznagykunszolnok megye. 822

Bőrrel kombinált heveder.

Igáslószerszám

erős, tartós, nagy teherhordóképessége mellett is igen olcsó! Egy pár komplet garnitura 190 K. Gazdaságokban, épitkezési és kubikvállalatoknál nélkülözhetetlen.

Gál Mihály Budapest, VI., Lázár-utca 20. szám. (Operaház mögött.) Szétküldés utánvéttel. 8335

Minden modern gazdának el kell olvasnia:

Zachara Lajos:

Az elektromosság a mezőgazdaságban

című most megjelent szakművét.

Ára füzve 3 korona, kötve 4 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Nagyobb birtokot keresek részes kezelésre.

Vállalok: Beinstruált birtokot egyharmad, be nem instruált birtokot feles müvelésre egyszázezer korona készpénz befektetéssel, gazdasági oklevéllel, 28 éves gyakorlattal, a legintenzivebb tudással minden gazdasági téren. Személyi adataim: Magyar, református vallásu, 48 éves, nős, családos, felmentett. Esetleg vállalom nagyobb birtok garanciális százalékos kezelését fenti összeg biztositásával. Állandó jellegü főtiszti állást is vállalok esetleg. Szives megkeresést kérek az alábbi cimre: **„Hivatalos Lap, Budapest, főpostafiók 158".** 8340

---

100 darab egyéves vöröstarka

BIKABORJU ELADÓ

Hódmezővásárhelyen, Kölcsey-utca 5. szám alatt. 831

Yorkshirei és Iinkolnshirei kan malacokat

20—30 drb 3—4 hónapost vennénk.

Ajánlatokat kér **siteri uradalom, Szalárd,** Bihar megye. 8307

---

100 darab 1—2 éves rugott borju,
100 darab hasas tehén,
16 darab hasas bivaly
eladó.

Megtekinthető: **PHILIPP MANÓ, PUSZTAECSEG,** Szolnok megye. 8338

Eladó egy teljesen jókarban lévő 10 lóerős, keveset használt, hatéves

gőzmagánjárógép

herefejtővel, szerkocsival és teljes felszereléssel. Bővebb felvilágositást ad **Kenéz József** földbirtokos, **Hódmezővásárhely,** Bathyány-utca 5. 8284

Többszörösen kitüntetett tenyészetemből 1 éves szőke mangolica

tenyészkanok eladók.

Cim: Grósz Zsigmond, Hosszuhát, Bihar m. 8071

Bivalyokat

jármozottakat, vagy jármozhatókat 8339

megvételre keresünk mintegy 16 darabot.

Ajánlatokat a **dunatetétleni uradalom számtartósága** cimére kérünk.

80—100 darab 1½ éves

mangolica sovány sertést

veszünk.

Honvéd közétkezési bizottság, Miskolc. 8357

Fabakancsot, facipőt, papapucsot

bőr felsőrészszel, gyártja az

„Unio" cipő- és papucsgyár, Budapest, VII., Dohány-utca 1.. szám. Telefon: 93-75. 8232

Cirokszalmavetőmagot

ajánl, mig a készlet tart,

Mandler Vilmos, Szeged

cirokszalmakiviteli üzlet.

Távirati cim: Mandler Szeged. Interurban telefon: 591.

Termelésre felvilágositással dijmentesen szolgálok. 8352

:: :: Nagy gyakorlatu okl. gazdafőtiszt :: ::

nagyobb uradalmak, gazdaságok

szakszerü ellenőrzését, felügyeletét elvállalja.

Értesitéseket „Főtiszt 50" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 8324

Gazdaságok bérbeadása folytán, február végén való átvétellel, eladatik Electoral Negretti— Precoce keresztezésü

BIRKANYÁJ:

Intézőség Mesztegnyő, állomás: Mesztegnyő.

800 darab anyabirka, 49 darab ürübirka.

Intézőség Maróth, állomás: Balatonszentgyörgy.

825 darab anyabirka.

Intézőség Szárszó, megállóállomás: Szárszó.

20 darab kos, 800 darab anya.

Ajánlatok **a kéthelyi uradalom felügyelőségéhez, Kéthely,** Somogy megye, nyujtandók be.

8276

Hizott és sovány
sertéseket
legelőnyösebben értékesit.

Alapitva 1896.
JUNG ÁDÁM
sertésbizományi cég,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 22.

Tavirati cim: **Mangalicza, Budapest.**
Telefon: József 32—55.
Szállitás és eladás módozatai felől bárkinek dijmentesen megbizható és gyors felvilágositással szolgál.

Somogy megyében, vasut mellett
400 magyar hold prima birtok
szabadkézből eladó.
Közvetités kizárva. Érdeklődések **Riesel József** földbirtokos, **Balatonszemes** cimre küldendők. 8323

Szabadkézből eladásra kerül:
a **csanádi püspöki uradalom kopáncsi gazdaságában,** utolsó posta és vasutállomás **Tótkomlós,**
két cséplőgarnitura, kévekötő- és marokrakóaratógépek, sorvető- és szénagyüjtőgépek, répavágók, szekerek, ekék, rosták és egyéb kisebb gazdasági felszerelések.
Érdeklődők forduljanak az **uradalom jószágigazgatóságához, Makó** (Csanád vármegye), ahová annak idején a számlát is kérem küldeni. 8311

Ponyvakölcsönzés
mérsékelt kölcsöndij mellett.

FALUDI ÉS ELEK zsáknagykereskedők,
Budapest, V., Falk-Miksa-utca 10. sz.
Telefonszám: 82—37. Sürgönyeim: „Segel".
Gabonazsák, gyapjuzsák
legolcsóbb beszerzése. 8118

Szalmazsák
és meleg takarók foglyok részére.

300 métermázsa szálastakarmányt
megvételre keres
8334 s ajánlatot kér **Acsádi uradalom,** Vas m.

A **Kadarkut-körmendi gazdaságban** (vasut, posta: Kadarkut, Somogy megye) egy teljesen jó állapotban lévő, alig használt **Hofherr és Schrantz gyártmányu,** szabadalmazott
csépeltszalmasajtó eladó.
Bővebb felvilágositással a gazdasági intézőség szolgál. 8358

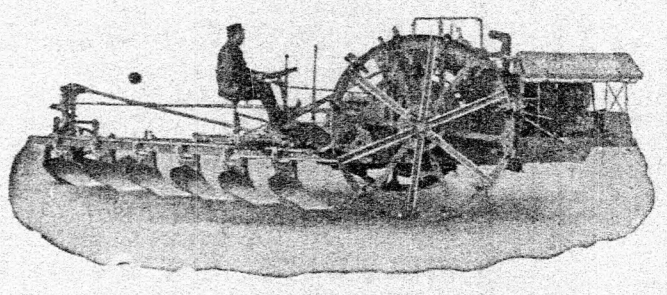

A galántai szántógépversenyen a legjobb eredménynyel dolgozott a
VILÁGHIRŰ KOMNICK 80—100 HP MOTOREKE
Magyarországi vezérképviselet:
Fleischl Samu cég géposztálya,
Budapest, V., Nádor-utca 28.
Tekintettel az óriási keresletre, mielőbbi előjegyzéseket kérünk. Dijtalan mérnöki kiküldetés.

Kalarábét, zöldséget, sárgarépát, tarlórépát, takarmányrépát, vajat, sajtot
vesz közintézmény részére, lehetőleg nagyobb tételekben (vagonrakomány), részletes ajánlatot kér:
Nemes László,
Budapest, Falk-Miksa-u. 8.
Telefonszám: 166—10.
8255

SZABADY KÁROLY magánmérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 26. SZÁM.
VÁLLAL:
Gazdasági, erdei és mezei vasutak tervezését, nyomjelzését és épitését, valamint mindennemü mérnöki munkákat. 8342

Gőzeke- és motorekerészletek,
mint acélfogaskerekek, fémcsapágyak, broncetolattyuk, dugattyuk, ekevasak, kormányok, tüzszekrények, forrcsövek, I-sö rendü sodronykötelek stb. **minden gyártmányu gőzekéhez** készülnek és kaphatók
SZILÁGYI ÉS DISKANT MOTOR- ÉS GÉPGYÁRÁBAN, MISKOLCON.
Munkafelvételek, költségvetések ingyen. 742

Vétel

Használt, de javitható marokrakó-aratógépeket veszek,
gyártmányt, korát és árát kérem. 836
Gugárovits Dezső,
Madaras (Bácska).

Megvételre keresek egy gazdasági kovácsműhelyfelszerelést. Krausz Gyula, Pta Börcs, posta Öttevény, Győr m. 659

Vennék **800—1200 hold** szántóföldes **birtokot,** burgonyater nelésre alkalmasat, Szepes vagy Abauj megyében, közel Kassa városához. Ajánlatokat „Készpénzes vevő 592" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 592

Veszek; tarlórépát, takarmányrépát, zöldséget és savanyu káposztát. Mittelmann Géza, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 2/a. 450

Birtokot vennék, 400—600 hold nagyságut Fejér megyében, urilak, gazdasági épületek, élő és holt felszereléssel. Ajánlatok **„Komoly vevő 751/a"** jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 751/a

Széna, tavaszi szalma, valamint buzaszalma megvételre kerestetik. Ajánlatokat kér Seidner Sándor, Marosborsa. 622

Keveset használt melegágyi felszerelést, üveget, molinót, takarókat és permetezőgépeket venne Vas József kertész, Inároskakucs, Pest megye.

500 kg. zöld takarmányborsó megvételre kerestetik. Ajánlatot kér Bulcsi uradalom igazgatósága, Balta, Krassószörény m. 614

A „Hangya"
országos szövetkezeti központ bpesti fiókja
a „Háztartás"
fogyasztási szövetkezet
éves szerződés mellett
több ezer liter tejet venne
közvetlen a termelőktől.
Ajánlatok a szövetkezet igazgatóságához, BUDAPEST, IX., Boráros-tér 6. szám küldendők. :: ::

Parlagon heverő földbirtokot 600 holdig épületekkel megvételre keresek. Cim: Frank, Pusztaszántó, Rétság. 803

Keresteinek megvételre **21es a hengerszék, 1 lisztosztályozó, 1 felvonó, 3 soros Deyl** és 1 soros **Herrmann lókapák** Ajánlatot kér Vecsei, Budapest, Teréz-körut 8. 572

Keresünk megvételre 50 q csillagfürtöt. Mintázott ajánlatot kérünk. Novoseloi Főbérnökség, Susine-Gjurgjenovac, Slavonia. 611

Bérlet

250-től 500 holdig terjedő uri birtokot bérbe keresek élő és holt felszereléssel, lehetőleg májusra. Ajánlatokat kérek Sterbeczky József cimére, Budapest, András-ut 5. szám. 668

100—150 kat. hold jó birtokot épületekkel keresek bérbe esetleg megvételre. Farkas Béla, Szentpéterfalva, Szilágyság. 78-

Takarmányrépamag
eredeti északnémet, azonban 1915. évi termés, magdeburgi normák fölötti csirázással, sárga oberndorfi, sárga olajbogyó és vörös mammut feleségekben
kapható.
Mintákkal és ajánlatokkal szolgál a **Magyar Magtenyésztési :: Részv.-Társ., Monor. ::** 8320

MEITNER DEZSŐ fatermelő,
Budapest, V. ker., Nádor-utca 12. szám,
Telefon: 33—46. 8291
szállit mindennemü és méretü
mezei vasuti talpfát.

Gazdák figyelmébe ajánlok azonnali szállitásra
vas és Sack-rendszerü **ekéket, boronákat, magtakaró boronákat,** tengeri-**kapálókat, morzsolókat, szecska-** és **répavágókat,** gazdasági **szekereket** és mindennemü Sack-eke és gazdasági **gépalkatrészeket.** 8318
25 szekér eladó.
Gitye Demeter Fia gépgyára, Nagyvárad.

Akadémiailag képzett
GAZDASÁGI INTÉZŐ
40 éves, nős, róm. kath., magyar, német, tót nyelvü, az intenziv gazdaság minden ágában jártas, aki már nagy uradalmakat önállóan sikeresen vezetett, **azonnalra állást keres.** Elvállal megfelelő tantiém biztositása mellett kisebb fix fizetéses állást is. Óvadékképes. Leveleket kér **„I. R. 1275"** jeligére
HAASENSTEIN és VOGLERHEZ, Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz. 8358

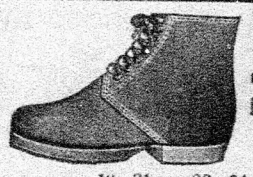

Cipők
impregnált **keményfatalppal**
erős hasitott marhabőr felsőrészszel

	18—21 cm.	22—24 cm.	25—27 cm.	28—30 cm.	31—32 cm.
páronként	K 12·—	K 14·—	K 17·—	K 19·—	K 21·—

marhabőrstráfokból

páronként K 14·—	K 16·—	K 19·—	K 21·—	K 23·—

vizmentes fekete vitorlavászonból

páronként K 6·—	K 7·—	K 8·—	K 8·50	K 9·—

Megrendelésnél elegendő a cipő hossza centiméterekben.
Szétküldés utánvét mellett. 8257
Wiener Holzschuhindustrie, E. Ortony, Wien, V. Ziegelofengasse 29/II.

ÁKÁCFA
ötéves, 3—4 méter magas, szép koronával, sorfának és erdősitésre 100.000 drb., ezrenként 400 korona árban **eladó.** Nagyobb mennyiség vétele esetén külön árajánlat. **Delaware sima** és **gyökeresről,** 2—3 éves gyökeres oltványról tessék árajánlatot kérni. :: **Gyümölcsfaoltványok** darabonként 1 kor. 20 fillérért kaphatók. Cim: 8197
Szücs Sándor fia
szőlőoltványtelep r.-t., Bihardiószeg.

Elsőrendü fajtiszta, nemesitett
gyümölcsfák
jutányos áron kaphatók **Hoffmann Ignác, Szeged,** ujszegedi **mintagyümölcsfaiskolájában.** Árjegyzék ingyen és bérmentve. 8263

Hadikölcsönöket
akár elzálogositottat, részvényeket, sorsjegyeket, idegen pénzt **veszek.** Tőzsdei megbizásokat értékpapirok vétel, adására, **termények eladására, gazdasági szükségletek beszerzésére elfogadok.** Előnyös törlesztéses kölcsönöket folyósittatok. 8349
SZIRMAI IGNÁC
tőzsdebizományos, Budapest, VIII., Népszinház-u. 20. Telefon: József 8—15.

9
Bőtermésre, korai érésre kitenyésztett
javitott
Viktória vetőmagborsó
kapható kizárólag vetési célokra, amig a készlet tart, a
Magyar Magtenyésztési Részvénytársaságnál, Monoron. 8252

Raffia. Rézkénpor. Amerikai gyanták. Kenőolajok. Motorbenzin. Terpentinolaj. Firnisz. Lakkok.
Vajda Pál és László (ezelőtt: Vajda Pál), **lakk-, kencegyár,**
Budapest, V., Lipót-körut 4. :: :: Telefon 62—79.
Gyár: Erzsébetfalva. 8067

Naptárak
1917. évre.

	Kor.
Magy. földmüves naptár	—.90
Köztelek Zsebnaptár	6.65
Borászati Zsebnaptár	4.45
Tejgazdasági Zsebnaptár	6.65
Müszaki Naptár	6.65
Kodolányi-féle naptár	3.—

Megrendelhetők a „Pátria" r.-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz

Zsák- és ponyvakölcsönzés
Zsák- és ponyvakereskedő
vétel és eladás. 6068
PATAK HUGÓ Iroda: BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 19,
TELEFON 156—76. Fióktelep: FIUME, BAROSS-KIKÖTŐ.

100%-kal minden egyes vaseke
több munkát végez, ha a **„Szab. Jurenák-féle"** rendszerre házilag, csekély kiadással, néhány óra alatt kireperáltatik. Igy már **minden talajon használható,** legyen az homok, vagy fekete szikes kötött talaj. Ahol 15—20 darab átalakitandó van, levélileg bővebb felvilágositást adok. **Az ily átalakitásra tél inónapok legalkalmasabbak!!**

Majláth László gazdasága, Garamkövesd, 1916. dec. 17.
A nálam átalakitott 11 darab használt Sack-rendszerü vasekék átreparálása, uraságod rendszerére, amely kovácsmühelyemben igen mérsékelt munkaidő alatt (5—6 óra) folyt le, arról győzött meg, hogy a kireparált eke, minden talajon alkalmassá válik, 90—95%-kal többet szánt szemmelláthatólag kevesebb vonóerővel, a talajt teljesen megforditja, nem állitja élére, mint előbb. A mélységszántás szabályozása rapid megállás nélkül szabályozható, nagy előny dombos vidéken, a béres önkéntes le-, felállitgathatása elől egy lakattal elzárható. Mint a földmüvelés legtökéletesebb eszközét a másféle ekékkel szemben, a gazdaközönségnek használatba venni — legmelegebben ajánlom.

JURENÁK MIKLÓS,
8359 **BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 44.**

Vegyesek

Jótállás a biztos eredményért.

Törv. védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKÁNIN"

patkányirtó-szer (nem méreg), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és feltűnmul minden más irtószert. **1 doboz ára 3 K,** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden **dobozhoz** használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van irva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésére ingyen küld a **PATKÁNIN** gyár egyedüli elárusitója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken. 7240

Gazdasági vasutak

756 **tervezését és építését elvállalja**

Vogl József

okl. mérnök, Budapest, VI., Podmanicky-utca 75.

Kiadó 400 hold legelő, amely birkáknak és csikóknak nagyon alkalmas. — 3 évre. Értekezni lehet Brüll Sámuel, Rózsatanya, Tiszapolgár. 730

Utak **feltöltésére,** vagy építkezéshez naponta 15—20 vagon mennyiségig szállítok bevagonirozva, **elsőrendű** száraz és tiszta, tetszésszerinti mennyiségű **vasuti szénsalakot** bármely állomásra **ingyen,** a vasuti szállitási díj ellenében. Több vagon megrendelésnél szállitási kedvezmény. Ugyanitt **istálótrágya** olcsón **kapható.** Cim: **Mittelmann Oszkár** államvasuti főellenőr, Budapest, X., Józsefvárosi pályaudvar. 3188

Eladás

Eladó föld.

Szegedi járás öttömösi határban

negyven kat. hold

tanyaépülettel, szabad kézből

eladó.

Ajánlatok **Gépgyár, Budapest,** Váci-ut 141. szám intézendők. 8249

Avance **nyersolajmotoreke,** alig használt, teljesen uj, eladó. Leveleket Kisterennei uradalom, Kisterenye kérjünk. 685

Zsákokat

korpának, lisztnek gabonának s bármily ipari célra legolcsóbban

Fleiner Jenő és Társa

cégnél, **Budapest, V., Perczel-Mór-u. 4. sz.** vásárolhat. 7165

:: Telefonszám: 119—76. ::

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben, **szállitom préselve és fuvarmentesen** minden vasuti állomásra.

Böhm Arnold

takarmánynagykereskedő

Budapest, VII. ker., Vörösmarty-utca 20.

Telefon: József 41—81.

Szántógépet Javitható állapotban is megvételre keres Keleti ügyvéd Miskolc. 2231

RATTO

phosphor-pasta patkányok

teljes kipusztitására szavatosság mellett üvegekben 1 kor., 2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES

Budapest, V., Vilmos-császár-út 6. sz.

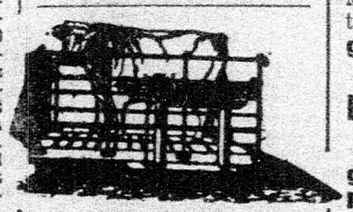

Ziska József

utóda **Rostély György mérleggyáros.**

Iroda és raktárhelyiség: **Budapest, VI., Eötvös-utca 47.** Alapittatott 1872. Telefon 48—12. Ajánlja a **legjobb kivitelü** és **legmegbizhatóbb** gabona minőségi, **tizedes és százados,** valamint **gazdasági szekér-, híd és marhamérlegeit.** A budapesti, fiumei és győri gabonatőzsdék szállitója, ugyszintén számtalan nagy gőzmalom és uradalom szállitója. **Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becseréltetnek és kaphatók, megbizható állapotban.** Javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek. **Kivánatra uradalomba is küldök szerelőt.**

Marhasót,

kősót, asztali sót szállit **SÓMALOM,** Budapest, VIII., Tömő-utca 24. sz. Telefon: József 45—49. 8172

40 óra égéstartamu villamos kézilámpa 20 korona, pótellem 4 korona. Nem játékszer. Kontz Árpád, Temesvár. 4306

Csizmatalpak, cipőtalpak, hajlékony, zajtalan, vizmentes, rendkivül tartós műtalpbőrből, páronként készen 4 korona. Kontz Árpád, Temesvár. 183

Szénát, szalmát,

lucernát, lóherét és zabosbükkönyt

veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpréseim adom. **Széna- és szalmakötözéshez** szükséges legfinomabb minőségü hasal gyártmányu **lágyitott sodronyt** jutányos árban szállitok

Ajánlatok:

Schreier Béla

takarmánynagykereskedő

Budapest, Népszinház-u. 33.

Telefon: József 20—58.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Világhirü szabadelem 18 államban.

STÁDEL—TORKOS

FÖLDMÉRŐ TALIGA

kapható 7208

Stádel gépgyárban, Győrött

Petróleum

helyett világitson istállókban, gazdasági épületekben, lakóházakban

acetilénnel.

Minden gazda forduljon tanácsért, **ha valamely géprész eltörik vagy megreped,** 8286

Lakos és Székely

autogénhegesztő gépgyárhoz, Budapest, VI., Béke-tér 3/a.

Tökmag eladó.

Kifogástalan csiraképességü óriási szürke Mamuth tökmag eladó kg.-ként 8 K-ért. **Weinberger Samu, Gyulaháza,** Szabolcs m. 761

Óvári répamag,

vörösheremag

gróf Teleki Árvéd uradalmában, posta **Konca.** 744

Kocsik.

A háboru előtt készült különféle ruganyos kocsik, ujak és használtak, amig a készlet tart, eladók, esetleg prima gyártmányt becserél vagy megvesz Armbrust Lajos, Győr. 8355

Felső Tisza mentén, közvetlen a vasuti állomás mellett gazdag buzatermő vidéken kényelmes raktárakkal ellátott **bevásárlótelep,** 12 nappali órában 66/70 mm. őrlőképességü gőzerőre berendezett **vámmalom,** 300 disznó kihizlalására berendezett **szállással eladó.** Cim megtudható e lap kiadóhivatalában. 385

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek szántását, épugy mélyrigolozást szőlőtelepitésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó BUDAPEST-KELENFÖLD

Telefonszám 162—01. **Alapittatott 1845-ben.**

Dreher Ignácz és Fia

finom acélkészitmények, kerti és mezőgazdasági eszközök és készülékek gyára.

BUDAPEST,

Kossuth-Lajos-u. 14. sz.

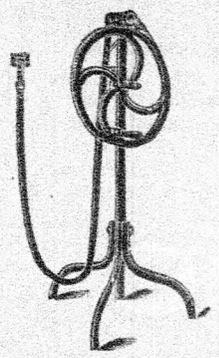

Lónyirógép

Megbizható és külföldi gyártmánynyal össze nem hasonlitható **saját készitményü** hajlitható tengelyü ló- vagy **szarvasmarhanyirógép 2 ollóval. Tartalékollók** hozzá; ló, vagy szarvasmarha nyirásához. Mindennemü **ló- és marhanyirógép és ollójavitások szakszerüen** és jutányos dijak mellett eszközöltetnek. (Árjegyzék ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.) 8002

Zala vármegyének legforgalmasabb részén, műut mellett, 95 m. holas belterjes szépen instruált birtok más vállalat miatt azonnal eladó. A birtokon van 38 darab szarvasmarha és 40 drb berkshire sertés kellő instrukciói, esetleg ezekkel együtt is. A birtokon van 23.000 korona árvatári tartozás. Értekezni lehet a tulajdonossal, Z. Czigány Bertalan, Zágorhidapuszta, Zala m. Nova, postafiók 6. 308

Eladó a turkevei gazdasági népiskolánál 1000 drb — átültetett — 4—5 éves papirhéju diófacsemete, 10.000 darab erős ákác, 4000 drb gyümölcsfaoltvány és cserjék. Igazgatóság. 474

Lokomobil, teljes felszerelésével, továbbá egy téglagyári berendezés, kis mezei vasuttal és egy Clayton-Shuttleworth rendszerü, régi 6-os cséplőgépgarnitura, elevátor és herefejtőgéppel eladó. Bővebbet gróf Bethlen Adám bonyhai intézőségénél, Bonyha. Kükülló megye. 608

Jegenyenyárcsemetét faiskola áthelyezés miatt, 4—5 éves, 3—4 méter magasságig visszametszve, ezrenként 300 koronáért, mig a készlet tart, szállit Liptay Jenő birtokos faiskolája Nyiregyháza. 705

Diófa, 100—150 cm. magas 50 K, 150—200 cm.-es 100 K, 200—300 cm.-es, 3—6 águ koronával, 200 K. Diszbokrok 30 fajtábpn, erősek, 25—40 K. Juharfa, nyárfa, gömbákác, vadgesztenye stb. erős sorfák 60—100 K, mind százanként, csomagolás önköltségen. Belga óriás husnyulak, Blak an Than szőrmenyul, 5—12 hónaposak, élve megérkezés garantálva, 20—30—40 K. drb-ként. Krebs Zoltán faiskolája, Szarvas. 8201

Lószerszám hevederből, posztóval bélelve, a csattos és csatolandó darabok bőrből vannak, erős, tartós kivitelben egy pár lóra 130 K. (Óvakodjunk a silány utánzatoktól.) Javitásokat is elfogad Petrucz szijgyártómester, Budapest, Vasvári Pál utca 4., bőrhulladék üzletben. 476

Temesvártól 8 km., vasutállomás és köves ut mellett, 165 kat. h. sik fekvésü, gyönyörü uri földbirtok, ákácfával bekeritve, komoly vevőnek bevonulás miatt eladó 300.000 koronáért, 120 000 korona teher. Kedvező fizetés. Elegendő gazdasági épület, 300 drb. nemes gyümölcsfa, 8 hold lucerna, szőlő, stb. Ügynökök kizárva. Cim: a kiadóhivatalban. 687

Kettőszáz hold cserkéregtermelésre alkalmas huszonötéves tölgyerdő eladó, esetleg kitermelésre vállalkozónak haszonrészesedésre átadom. Bővebbet a tulajdonosnál, Klein Sándor, Karánsebes. 710

Eladó tölgyfák. Gyepes község közvetlen közelében Kacza állomástól 3, Székelyudvarhelytől 2 órai távolságban 5—3000 drb, mellmagasságban 18—24 cm. átmérőjü tölgyfa eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 725

Birtok, 2500 holdas, uradalmi kerttel, 50 szobás tiszti és gazdasági épületekkel, Nógrád megyében, 5 vasut mentén, csupán holt felszerelésssel, **holdanként 400 koronáért** eladó. Ajánlatok **„Ötszázezer"** korona kölcsönnel terhelve, a kiadóhivatalba kéretnek. 728

Vámgőzmalom, modern, öthengerü járatu, kitünő buzatermő vidéken, harmincezer lakosu alföldi városban, tüzelőanyaggal ellátva, hadbavonulás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 743

Gyümölcsfaoltvány pár ezer darab hunyadmegyei Jonathánalma és Späth-Anna-szilvaoltvány tavaszi szállitásra eladó. Cim: Uradalom, Malomviz, Hunyad megye. 784

Elsőrendü pincefelszerelés hordókkal együtt, minden eltagadható árért eladó, bérlet átadása végett, az apátujfalusi bérgazdaságban vasutállomás, Balassagyarmat. 785

Eladó egy magánjáró gőzeke 5-vasu ekével, cséplővel, egyéves. 1000 holdas birtok eladó, vagy bérbeadó. Pataky István, Debrecen, Kölcsey-utca 12. szám. 804

Bihar megyében, Váradtól 8 vasuti állomástól pere, prima szántóföld 275 hold, 1100 négyszögöl számitva, 800 korona holdja, azonnal eladó és átvehető. Értekezhetni Szőke Kálmán, Pusztakengyel. 787

Cukorrépamag kleinvanzlebeni utántermésü kapható Deutsch Albert és Fia, Debrecen. 805

Eladó birtok. Bihar megyében, Nagyváradtól 12 kilométer, közelebbi állomástól 6 kilométerr 620 magyar hold földbirtok eladó és pedig jószággal, gazdasági felszereléssel és tavaszi vetőmaggal, őszi vetéssel. Értekezhetni a tulajdonossal: Schillinger Mór irmamajori gazdasága, u. p. Fugyivásárhely. 788

Cipőtalp gumianyagból. Könnyü, vizhatlan, rugalmas, tartós! Az urihöszönség kedvelt viselete! Férfiak részére: I-es 6 kor., II-es 7 kor., III-as 8 kor. Hölgyek részére: I-es 5 kor., II-es 6 kor., III-as 6 kor. 50 fillér. Egész lemezekben kb. 4 kg. sulyban, kg.-ként 20 korona. Acéltalpvédők 100 darabonként 2 kor. 80 fillér és 3 kor. 60 fillér. Viszonteladóknak engedmény. Szétküldés utánvéttel. Kapható Singer Róbertnéi, Budapest, VI., Vasvári-Pál-utca 4. sz. Bőrhulladékraktár. 786

Vajgyártáshoz szükséges gépek és felszerelési tárgyak fognak március 20-án, délelőtt 10 órakor kezdődő árverésen, Bát község tejszövetkezete helyiségében egyenkint eladatni. Gőzfejlesztőgép, separator, visszivattyu, gőz-vizvezetőcsövek, 300 literes tejtartály, 80—50—20 literes tejkannák, tejmérő, 300 literes faburkolatu fémkád, vajköpülő, vajgyuró, mérlegek, zsir-fajsulymérő készülék, jégszekrény, kád, dézsák stb. Vasutállomás Lőva. 817

1 magánjáró M. T. C. jegyü 15—18 lóerős, benzin cséplőgépgarnitura a hozzávaló szalmaemelő, mázsa, mentőszekrény szerszám, vasbenzinhordók, benzin stb, 28.000 koronáért készpénzért eladó. Az egész garnitura 3 évben lett használva. Szücs Andrásné, Gönez, Abauj-Torna megye. 808

Olasz **fajta cirokmag utánvétel, vetőmagnak kapható, Montag, Pusztakengyel, posta, vasut állomás.** 809

Eladó, Nógrád vármegyében, Pesthez közel, vasutállomástól 10 percnyire 72 magyar hold föld, amelynek fele szántó, fele rét. Ajánlatok Boross Domokos dr. ügyvéd, Budapest, Koronaherceg-u. 7, cimre küldendők. 835

Cormick-traktorok. Kevés set használt 25 HP., 15 HP. traktorok eladók és egy uj Daimler 17 HP. lokomobil. Bővebbet Bajl Vilmos, Budapest, VI., Lehel-utca 27., II. emelet, 25. ajtó. 833

Eladó nagyméltóságu Hadik János gróf ur tornanádaskai uradalmában 1500 drb szépen fejlett, kétszer átülteteit 5 éves papirhéju diófa, Ia 3 K, IIa 2 K, IIIa 1·20 K darabja. Ugyanosak eladó kb. 1700 drb vegyeshéju diófa, darabonként 1·50 K-ért, ab állomás. Megrendelések az uradalmi intéző-ség, Tornanádaska, Abaujtorna megye cimre küldendők. 845

Békésmegye, Szeghalom községnél 160 hold szántóföld hat szobás lakással, egyemeletes magtárral, gazdasági épületekkel, fundus instruktus kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Mocsuba Ernő, Mezőberényben. 834

Téglagyártógépek, berendezések, ujak és használtak, eladók. Bátori Jenő, Budapest, Népszinház-utca 40. Telefon: József 40—45. 648

CIROKSZALMÁT és MAGOT

minden mennyiségben a legmagasabb árakon vásárol

SCHWARCZ LAJOS

7148 seprőgyáros,

Sárvár, Vas megye.

Megtekintés végett kivánatra bárhol megjelenik.

„KISHIRDETÉSEK" folytatása az 300. oldalon.

Állást keresők

Mükertész, 41 éves, hadmentes, kiskertészet és a szőlészet összes ágaiban jártas, elsőrendű bizonyítványnyal rendelkezik, április 1-re állást keres. Megkeréseket a kiadóhivatal „P. A. 825" jelige alatt továbbít. 825

Gazdasági gépszerelő gépiparos, hadmentes, állást keres március 15 ére, vállal nagy javításokat, átszereléseket, sikásan működő gépek rendbehozatalát, teljes felelősség mellett. Bármilyen gyártmányu Diesel, szivógáz, benzin motorok, gőz-, és motorekék, cséplő, és aratógépek, valamint egyébb gazdasági gépekről is. Elfogad esetleg nagy uradalomban üzemvezető főgépészi állást. Cim: Müller J. motorszerelő, Budapest, VIII., Práter-u. 46 sz. I/8 826

Földmivesiskolát végzett, teljesen hadmentes, 30 éves, nőtlen, korának elő, fáradtságot nem ismerő egyén, két évi gyakorlattal, március 1-re majorgazdai vagy segédjiszti állást keres. Cim: Nagy Ferencz, Lázi, Veszprém megye. 828

Okleveles gazdatiszt kitűnő gyakorlattal, hadmentes, nagyobb gazdaság önálló vezetésére ajánlkozik. Bármily elhanyagolt gazdaságot rendez, esetleg bériethez tőkével társul. A gazdálkodás kereskedelmi, valamint összes iparágiban szakavatott. Ajánlatok „Főintéző 827" jeligére e lap kiadójába kéretnek. 827

Fiatal hadmentes intéző intenziv kereskedelmi és gazdasági gyakorlattal hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 840

Bizalmi állást keres, mielőbbi belépésre, 56 éves, volt gazdasági könyvelő, pénztárnok. Szives megkereséseket Adloren, Soroksárpéteri, kérek. 838

Gazdasági irodai teendők délutáni végzésére vállalkozik Gábriel Aladár okl. gazda, a pósteleki uradalom ny. intézője, Budapest, I. ker., Budaföki-ut 13., III. em., 23. 839

Állatok

BAUER B. GYULA
SERTÉSHIZOMÁNYOS
Budapest, VIII., Bezerédi-u. 10.
Telefonszám: JÓZSEF 21—70.
Sürgönycim: LUCULLUS Budapest.
Sovány és hizott
SERTÉSEKET
a legmagasabb áron értékesítek.
Szalonnamegrendeléseket futólyos árban eszközlök.

8 darab malacz, fajtiszta a nagy **mangalicafajból** helyben eladó állomáson, kilónként 7 koronáért eladó. Bulcsi uradalom igazgatósága, Balta, Krassó-Szörény megye. 613

Eladó tehenészet. 28 drb vörös tarka fejőstehén, bonyhádi és szimmentáli keverék, részben borjas, részben ellésre esedékes. Megtekinthető Schmidlinger Jenő gazdaságában, Piroska vasutállomáson, u. p. és távirda Szolnok, postafiók. 618

Igen szép, válogatott vörös-tarka szimmentáli jellegü 1—2—3 éves

növendékökör és üszőborjakat,

ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit

legjutányosabb árakon ajánlanak

KLEIN TESTVÉREK
kereskedők, CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyenesség szerint bármikorra is elfogadtatnak. 6717

Elsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és

tenyészbikákat

bármely időben, bármely mennyiségben kulánsárakon szállitok

KLINGER MOR
tenyész- és hasznosállat-kereskedő
Kispest. Lakás és istállók: Kispest, Kölcsey-u. 5. szám.
Levél- és sürgönycim ugyanott. Telefon Kispest 56. Saját házban

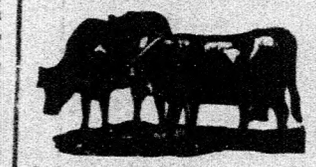

Legelsőrendü eredeti **bonyhádi teheneket,** friss borjasokat, hasasokat s **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb árakon szállit:

Flaschner S. Sándor
tehénkereskedő.
Törvényszékileg bejegyzett cég.
Levél- és sürgönycim:
Budapest, VII., Elemér-u. 17.
Telefon: József 38—06.
Istállók: Kispest, Üllői-út 4.
Telefon: Kispest 32. (saját tel.

Eladó a nagyváradi lat. szert. püspökségnek patai gazdaságában (távbeszélő az intézői lakásban, vasutállomás, posta, távirda, Nagyszalonta) 70 darab 4 éves I-ső minőségü, darabonként körülbelül 6 métermázsa sulyu, befogni vagy hizlalni való, kiváló jó kondicióban lévő tarka tinó. Vevőt előzetes értesitésére kocsi várja a félóránylra fekvő Nagyszalonta vasutállomáson. 3969

Hátasló, kb. 18 markos, 8 éves, sötét pej (Furioso) kitünő menő, eladó, ára 5000 korona. A ló kipróbálható Nagylehenypusztán, vasutmegálló Üzbég mellett, Nagylehen gazdaság, Nyitra m. 702

Muraközi

hidegvérü (nori) igás

tenyészkancák, választott csikók és tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom a a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kivánatra szivesen küldöm. Elsőrendü referenciák rendelkezésre állnak.

Cimem:

IDŐSB HEINRICH MÓR
lóvásárló ügynöksége
CSÁKTORNYA (Muraköz),
Törv. bejegyz. cég.
Sürgönyeim:
Heinrich Senior, Csáktornya.
Interurban-Telefon 33. szám.

Vöröstarka tinó és üszö

teljes prima, 1—2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben **kapható olcsó áron.** Kásbbit ugyszintén **jármos és bedőlthető ökrök** szállitására vállal.

Kitünő friss fejöstehenek

előleges jelentés után nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia,
Tanyaszentmihály, Vas megye

Muraközi mén, kiváló fedező, beltenyésztés elkerülése végett eladó, esetleg becseréltetek. Ára 6000 korona. Kora 10 éves, marmagassága 180 cm. szine aranysárga, egyesben kitünően huz. Bővebb felvilágositást nyujt báró Wieland Arthur jószágkezelősége. Farkasfalva, u. p. Ménhárd, Szepes megye. 616

Megvételre keresek egy pár egyszerü amerikai kocsilovat. Részletes leirást és ármegjelölést alanti cimre kérek. Báró Puteáni István Balatonederics. 673

Elsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és

tenyészbikákat

bármely időben, bármely mennyiségben kulánsárakon szállitok 5161

FUCHS LAJOS
tenyész- és hasznosállatkereskedő
Ujpest, István-tér 10.
Sürgönyeim: Fuchs Lajos, Telefon 138—10.

PAJZS GYULA
okl. főrészkönyvezető
telivér szimmentáli
tenyészetében
4000-5000 liter
évi tejhozamu családokból származó
telivér bikák
vannak eladásra felállitva.

A tehenészet törzsének évi átlagos tejhozama **3614 liter, 3·64% zsirtartalommal.** Az egyes anyaállatok tejhozamára, a zsirtartalomra és a takarmány értékesitésére vonatkozó, a fejőmegyei tejellenőrző egyesület által szolgáltatott adatok és zsirvizsgálatok rendelkezésre állanak. Vasut- és hajóállomás: **Rácalmás.** Fejér megye. 7137

Özv. Návay Kálmánné őméltósága gazdaságában márc. hó 1-én 300 drb válaszlott szőke mangalica malac kerül eladásra. Érdeklődőknek az intézőség ad felvilágositást, Tiszaszentimrén, Szolnok m. 727

Kafferek kunyhója.

Thürpilt évek óta alkalmazom és eddig

JOBB SZERT

az oly gyakran fellépő borjuvérhas ellen nem ismerek... Ennélfogva Thürpiljét minden gazdának ajánlhatom.
F. P. H.-ban.

Thürpil ára: 1/1 doboz K. 3·50, 1/2 doboz K. 1·80.

Kapható állatorvosoknál, gyógyszerészeknél és mindenhasonló üzletben, vagy közvetlen a gyárban. A „Nützliche Winke für Tierzüchter" cimü brosurát ingyen és bérmentve küldi meg Cl. Lageman vegyészeti gyára, Aachen. Raktár: Török József gyógyszertára, Budapest, VI., Király-utca 12. 7336/I.

Eladó 2 darab keresztezett muraközi erős kanca ló, 9 évesek egyik szürke, a másik sárga, jó kondicióban vannak, szép járásuak, 168 cm. magasak. Az ára 1000 korona. Ugysnitt eladó egy bogárfekete 4 éves ponni, ugy kocsiban, mint hátasnak igen jó, 135 cm. magas, csoda szépség, az ára 5400 korona. Groszman Nándor, Gyöngyös, ahol a lovak megtekinthetők. 664

Bika, 4—5300 liter évi tejhozamu (zsirtartalom 3·8—4·58 százalék) családból származó, származási bizonyitványnyal, 3 éves, tehenészet feloszlása miatt olcsón eladó. Basch bérgazdaság, Csór, Fejér m. 731

Eladó 2 drb elsőrendü tenyészmén, feltünő szépek és jók, 172 cm. magasak, 4 évesek, kocsiban igen jól járnak, szelidek. Apjuk angol telivér, Urambátyám, anyjuk kitünő félvér. Ára darabonként 6000 K Böhm Adolf, Szabadszállás. 444

Három drb négy éves tenyészmén eladó, 16 öcöl magas, kettő fekete, az egyik barna szinü. Bővebbet: Ivanitza Sebestyén, Pancsova, Torontál megye. 779

Foxi kölyökkre márciusi szállitásra előjegyezhetni darabonként 20 koronáért Höhn Lajos urad. intézőnél, Pta-Csicsó, u. p. Iharosberény, Somogy m. 780

Ürü 1—2 éves 300 darab gyapjuban eladó. Cim: Hencz Ferenc, Andocs, Somogy megye. 782

Karakül szőrmejuh, 70 drb. anyabáránnyal, párja 600 koronával, takarmányhiány miatt sürgősen eladó. Duchaj János Blatnica, Turóc. 781

Eladó fedezőmén „Hogyne" ang. tv., apja Dunure, anyja Hungaria, 13 éves, 168 cm. magas, meggypej, kiváló csontozatu és nagyon termékeny. Ugy istállóban, mint nyereg alatt nagyon szolid. Számos verseny győztese. Ára 7000 kor. Báró Puteáni István cs. kir. gazdasága, Balatonederics. 783

Eladó két 5 éves, 169 cm. magas almás deres hintós kanca ló, mindkettő angol telivér, ára 13.000 korona. Rozsnyay Lajos Szabadszállás, Pest megye. 807

Tinókat, süldőket keresünk. Mezőgazdasági Vállalat, Üllői-ut 55. 829

Megvételre keresünk 12 drb. 1 éves **telivér rambouillet-kost.** Ajánlatot kér, Virág és Bibó Kálmán Budapest, Lipót-körut 7. 820

Tehenészet föloszlatása miatt eladó 40 darab pirostarka, részben hasas, részben már leellett fejőstehén. Friedmann Ernő Mezőnyék, Borsod megye vasutállomás, helyen. 846

Eladásra bocsátunk átvészelt 100 drb egyéves mangolica kocát és 100 darab egyéves mangolica ártányt. Novoselci Főbérnökség, Susine-Gjurgjenovac, Slavonia, Nasice mellett. 612

Vegyesek

OLAJMÜVEK R.-T.
(KOHN ADOLF és TÁRSA)
GYŐRSZIGETI OLAJGYÁRA
IRODA:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 5.
GYÁRTMÁNYAI: Repceolaj égő és kenő olokra, lenolaj technikai olokra, étlenolaj, tökmagolaj, napraforgóolaj.
ERŐTAKARMÁNYOK: Repcepogácsa, repcepogácsaliszt, lenpogácsa, lenpogácsaliszt, gemberkapogácsa, tökmagpogácsa, napraforgópogácsa
7080

Patkányok, egerek,

mezei egerek, hörcsögök, vakondokok, ürgék stb. néhány óra alatt jótállással kipusztithatók

MÉREG NÉLKÜLI

„VULKÁN KOCKÁK"

által. Kapható 3, 6, és 16 koronás eredeti dobozokban, használati utasitással.

REINER GÉZA,
BUDAPEST, VI., CSENGERY-UTCA 64.

Telefon 86—80. — Ugyanott patkányok és egerek kiirtása jótállással vállaltatik. 6574

Nagyobb rendelésnél árengedmény.

Vadászterületet őz v. nagyvadállománynyal, esetleg bőgésen bikalelövést keresek, vagy szükkörü társaságban tagrészesedést. Közvetitő megfelelő ajánlatért dijazva. Leveleket „Vadászat 832" cimen a kiadóhivatal továbbit. 832

Tagrészesedést keresek szükkörü őz, vagy nagyvadállománynyal biró vadásztársaságban. — esetleg bőgésen bikalelövést. Közvetitő megfelelő ajánlatért dijazva. Leveleket „Cserkészet 745" cimen továbbit a kiadóhivatal. 745

Z-S-Á-K- É-S P-O-N-Y-V-A-GYÁR,
fehéritő, kikészitő és impregnáló gyár.
Mechanikai szövőde.
Salgó és László, Budapest.
Gyárak: Óbuda és Albertfalva.
Raktár: V., Arany-János-utca 11. és 12. sz.
Iroda: V., Nádor-utca 20 szám.
Telefonszámok: 160—82, 163 16.
Sürgönycim: Maxaigó Budapest.

„HIRDETÉSEK" folytatása az 391. oldalon.

MUNKÁS ÉS FOGOLY

SZALMAZSÁK, FEJVÁNKOS, LEPEDŐ, POKRÓC

NAGEL ADOLF, zsák- és ponyvagyár,

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10. **Budapest, V., Arany-János-u. 10.** :: Táviratcim: NAGELA. ::

Hadifoglyok, munkások részére

BAKANCS

barna, erős tehénbőrből bőrtalppal, bőrsarokkal, továbbá **drill bakancs** tehénbőrfejjel, varrott és szegelt talppal, **flubakancsok** jutányos árban azonnal szállithatók. Mintaküldemény utánvéttel.

Meg nem felelőt bérmentve visszaveszem.

Altmann Ignác, Törökszentmiklós, cipőüzlet.

40 év óta fennálló cég. 6391

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása

Budapest, IX., Üllői-ut 35. szám.

Talaj, trágya, abrak, viz, szén, répa, valamint minden egyéb gazdasági és ipari **vegyvizsgálatok.**

Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ingyen. Tagoknak az állami dijszabás tételeiből 10% engedmény

---

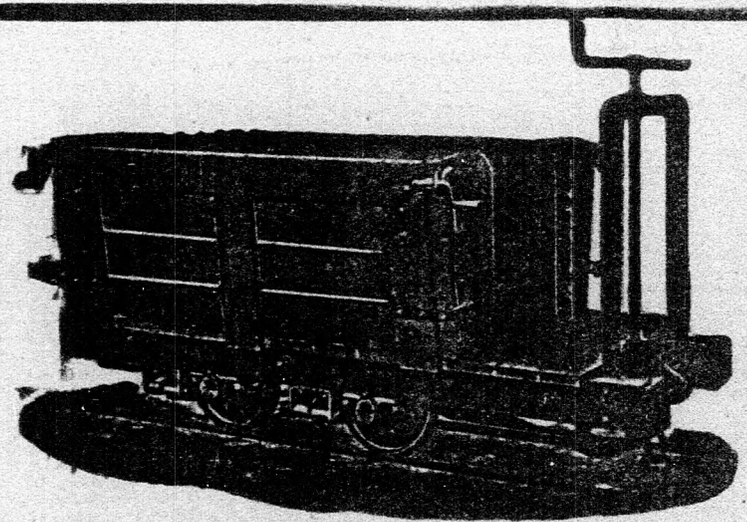

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.

Keskenyvágányu Vasutosztálya — Budapest, V.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, tervezése és épitése.

A Győri Vagongyár gyártmányainak eladása.

Költségvetések és mérnöki látogatás ingyen!

Nem törik! **Nem** szakad! **Nem** reped!

a lószerszám, hanem tartós lesz, ha

BELLKA-SZERSZÁMKENŐCSÖT!

használtat. 8177

Számos elismerő levél a gazdák és uradalmak részéről.

1 doboz ára 5 K., 2 doboznál **portómentes küldéssel.**

Gyógyszerészeti ipar és mezőgazdasági vegyitermékek laboratóriuma, Rum, Vas m.

Vizfehér kétszer mosott **motorhajtó**

BENZOL

minőségileg messze **fölülmulja** az ezidőszerint forgalomban levő nehéz benzinfajokat, mert **nagyobb a hajtóereje, könnyebben gyujt, kiadósabb,** tehát **olcsóbb** mint a benzin. **Szállitja** 8166

Krayer E. és Társa császári és kir. udvari szállító, **Budapest, V., Váci-ut 34. sz.**

Egy- és többvasu acélekék, rét- és szántóboronák, rugós-fogas porhanyitóeszközök, 6-vasu és 8-vasu kultivátorok, Columbia kultivátorok, különféle lókapák, Hermann- és Rohr-féle kapálók,

„MOSONI DRILL“ ÉS VERA II“ sorvető-gépek.

8154

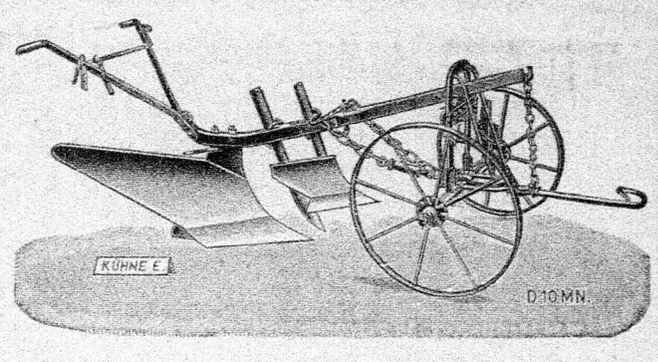

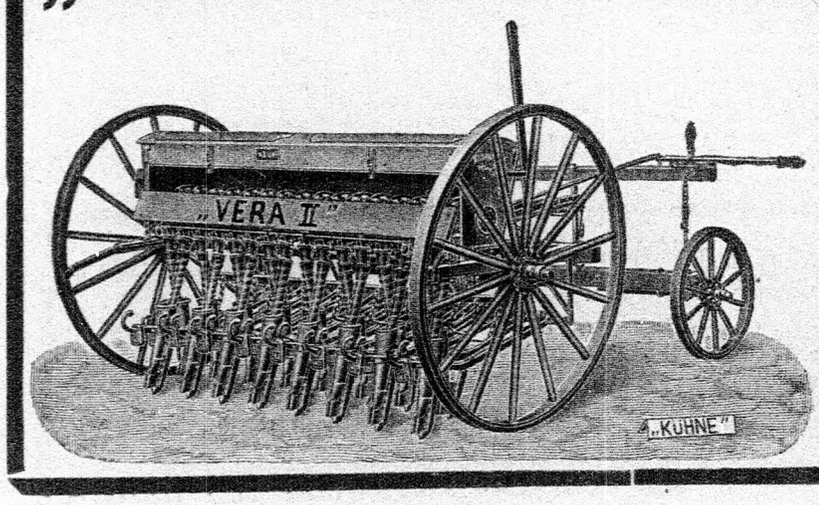

Burgonyalyukgató- és takarógépek.

„KÜHNE“ Mezőgazdasági Gépgyár R.-T. Mosonban.

Főraktár: **Budapest,** VI. ker., Vilmos-császár-ut 59. szám.

Fiókraktárak: **Debrecen, Temesvár, Kaposvár, Szabadka.**

Állást Keresők

Kitünő bizonyitványokkal és referenciákkal rendelkező okleveles nyugdijas gazdatiszt, nagyobb gazdaság önálló vezetésére, mérsékelt igények mellett ajánlkozik a bekövetkező tavaszi időnyre. Tudakozódásokat „ABC 150“ jeligén a kiadóhivatal továbbit. 150

Gazdatiszti állást keres 28 éves, nős, hadmentes, róm. kath. vallásu egyén. Gazdasági iskolát végzett, uradalomban nevelkedett. Gazdasági tapasztalatait bérgazdaságban és uradalomban szerezte. Jelenleg nagy uradalomban egy majorh z tartozó gazdaság kezelője. Folyó évi május 1. vagy későbbi belépésre oly állandó állást óhajt betölteni, ahol arra érdemet szerezhetne. Csakis zárt leveleket a kiadóhivatal **„Gyakorlati 500“** jelige alatti fogja továbbitani. 500

Hadmentes, 44 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, gyakorlati vizsgázott gazdatiszt, 24 éves gyakorlattal állást keres április 1-re. Cime: Kárász Géza intéző, Somlóvásárhely. 499

Gazdatiszti állást keres április 1-re nős, kiscsaládu, 30 évi gyakorlattal biró és a gazdaság minden ágában jártas gazdatiszt. Szives megkeresést „Bihar 550“ jel alatt a kiadóhivatalba kér. 550

Kitünő oklevéllel biró külföldi egyetemet hallgatott 12 évi gyakorlattal biró róm. kath. nős, gyermektelen, mérlegképes gazdatiszt mielőbbi belépésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban 685

Kulcsár vagy segédtiszti állást keres 32 éves, izr. vallásu, nős, gyermektelen, hadmentes egyén, kinek 8 évi gyakorlata van, április 1-re. Cim: Sáfrány Lajos, vasmegyeri gazdaság, Vasmegyer, Szabolcs megye. 579

Gazdatiszt, 45 éves, gyermektelen, keresztény, nem okleveles, 26 évi gyakorlattal, magyar, német, horvát nyelvet szóban és irásban birja, jó bizonyitványokkal, józan, egészséges, 1500 holdas gazdaságot önállóan kezel, bizonytalan időre felmentve, ha felmentése továbbra is érvényesülhet, ugy május 1-re állást keres. Cim: „G. 532“ alatt a kiadóhivatalban. 582

Hadmentes, okl. kiscsaládu gazdasági intéző, ki 10—12 éves bizonyitványok felett rendelkezik, állását változtatni óhajtja. Ugy a dohány, mint a cukorrépatermelésben, nemkülönben a sertéstenyésztés, hizlalás, valamint a marhahizlalás és a különböző állatállományok bevásárlásához szükséges követelményekben teljesen jártas. Általában a gazdaságnak minden egyes ágazatában előforduló teendőkben a legmeszszebbmenő megelégedésre a legnagyobb jártassággal bir. Cim: Schwarcz Ignác, Esztár, Bihar megye. 489

Földmivesiskolát és tejellenőri tanfolyamot kitünő és jeles sikerrel végzett, 30 éves, róm. kath. vallásu, végleg rokkant egyén, aki a gazdaságban minden munkát képes végezni és mint segédtiszt már volt alkalmazva, botosispáni, tejellenőri, jobb gazdai, kulcsári és ehhez hasonló állást, nős állást is, bármikor hajlandó volna elfogadni. Szives megkeresést kér **„Szerény 627“** jeligével a kiadóba. 627

Gazdaságban megfelelő állást keres egy 17 éves, földmivesiskolát végzett egyén. Szives megkeresést kér Horváth Antal, Ajka, Veszprém megye. 638

Segédtiszti alkalmazást keres márc. 15-iki belépésre 22 éves, róm. kath., 5 középiskolát végzett inteligens fiatalember. 3 évi gyakorlattal bir és jártas ugy a külső, mint belső gazdálkodásban és irodai munkában elvégzésében. Csakis állandó állást fogad el, hol a jövője biztositva lesz. Cim: Bodnár József segédtiszt, Ozsák u. p. Szekszárd. 632

Főgépészi állást keresek azonnalra vagy későbbre oly nagyobb uradalomban, hol gőzekék, egyéb gazdasági gépek és motorok vannak. Teljesen hadmentes vagyok. Szives megkeresést fizetés és konvenció teljes leirásával a kiadóhivatal továbbit. 635

Pénztárnoki, könyvelői, titkári, vagy jobb segédtiszti állást keres április 1-re hadmentes, izr. vallásu fiatalember. Fentiekben hét évi szeszgyár- és gazdaságban szerzett gyakorlata van. Szives megkeresések **„Föltétlen megbizható 634“** jeligére a kiadóhivatalba küldendők. 634

Kulcsárnői vagy házvezetőnői állást keres vidéki földbirtokosnál a házi teendőkben, baromfinevelésben több mint 15 évi gyakorlattal biró gazdatiszleány. Cime: **Simon Zsuzsa,** Budapest, IX., Telep i-utca 1, 101. ajtó. 635/a

Április 1-i belépésre botosispáni, munkafelügyelői, vagy segédraktárnoki állást keres 39 éves, róm. katholikus, nőtlen, magyar és szláv nyelvet beszélő, ezen háboru alatt csendőrségtől nyugdijazott és mindennemü katonai szolgálat alól felmentett, erőteljes, megbizható és józanéletü egyén, földmivelés és az irodai munkálatok körül tapasztalatai vannak. Szives megkeresést zárt borítékban Czverenkár Márton, cukorgyár, Nagyszombat, Pozsony megye cim alatt kér. 636

Gépészkovács nagyobb gazdaságból április 1-ére állását változtatná. Az összes gőz- és motoros gépekről vizsgája van és több évi gyakorlattal bir. Szives megkeresését **„Április 1.“** jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 640

Gazdatiszt, 28 éves, izraélita vall. kiscsaládu, jobbkezére sebesült, rokkant, de teljesen egészséges, a gazdaság minden ágában jártas és erélyes, azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban **„Gazdatiszt 688“** jelige alatt. 688

Főkertész, 50 éves, ev. ref. vallású, nős, kiscsaládu, beszél magyarul, németül és románul, ép, erős, egészséges, hadmentes, ki a kertészet minden ágában kellő szakértelemmel bir, ugy a diszkertészet, faiskola, gyümölcs- és konyhakertészet, korai zöldségfélék hajtatásában, melegágyak kezelésében, szőlő kezelésében, ojtásában és egyszóval a kertészetet illető minden munkában jártas, kitünő bizonyitványokkal rendelkezik nagyobb uradalmaktól, mielőbbi belépésre konvenciós állást keres. Igényei szerények. Mint kertész is elmegy. Szives megkeresést a fizetés megjelölésével kér Taraczy Gerő főkertész, Ócsa (Székesi-telep), Pest megye. 679

Hadmentes, nős, izraelita egyén, ki 17 éven át egyfolytában egy 3000 holdas gazdaságban mint kulcsár volt alkalmazva, belső gazdaságban és tehenészetben teljesen jártas, április 1-ére állást keres. Fizetés megegyezés szerint. Frommer Adolf Gyöngyös, Jókai Mór-utca 616. 683

Rokkant katona, őrsvezető volt, nős, beszél magyarul, németül és vend nyelven, erdősi vagy kulcsári állást keres. Horváth Alajos erdős, Borhida, u. p. Ferencalak, Vas m. 715

Gazdasági intéző, izraelita, 49 éves, kiscsaládu, hadmentes, a magyar, német és szlovák nyelvet szóban és irásban birja, 3 évi gyakorlattal, és gyakorlati vizsgával rendelkezik, ki Nyitra, Bars, Zala megyében nagyobb intenzive vezetett gazdaságban több éven át mint inasző működött, egy 2000 holdnál nem nagyobb birtokon intézői vagy kezelőtiszti állást keres. Szives megkeresést kér Intézőség, Gidrafalu, Pozsony m. 684

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres földmivesiskolát végzett egyén, 44 éves, nős, kiscsaládu róm. kath., hadmentes, józan, szorgalmas és megbizható, ki jártas a gazdaság összes ágaiban és teendőiben. 1911. április hó 1-től gróf Pejacsevich M. Endre ur ludányi uradalmában mint ispán alkalmazásban van. Szives megkereséseket a bér megjelölésével kér Fleshli János Pösténypuszta, u. p. Nógrádludány. 711

Mükertész, nőtlen, 46 éves, katonamentes, állást keres. A kertészet összes ágaiban jártas. Valkó József kertész, u. p. Zsolna, Cellulose. 769

Fökertész, aki a kertészet ért jó bizonyitványai vannak, nagy kertészetekben működött, állást keres. Schell József főkertész, Pécel, Pekáry-utca 20. 717

Okleveles gazda 25 évi gyakorlattal, keresztény, jelenleg 4000 holdas belterjes uradalom önálló vezetője felmondatlan állásban, állását változtatni óhajtaná tulajdonosváltozás miatt. Cim: Hatvan, poste restante 50. 719

Kaucióképes gyári hivatalnok, katona mentes, nőtlen, 26 éves, katholikus, magyarul, németül és tótul beszél, jó megjelenésü és reprezentálóképes, szolid életü, erélyes, jelenleg is felmondatlan állásban levő, számtartói vagy más megfelelő állást keres, vidék mellőzve. Szives megkereséseket Zsitvay Simon, Trencsén, Piarista-utca cimre kér. 732

25 évi kitünő gyakorlattal rendelkező, gazdasági iskolát végzett, gazdatiszti gyakorlati vizsgát tett, 43 éves, nős, kiscsaládu, hadmentes gazdatiszt, ki jelenleg is egy 4000 holdas gazdaság vezetője, nagyobb gazdaság vezetésére ajánlkozik. Cim: Agilis gazda, Nosztány, u. p. Dombóvár. 733

Szeszgyárvezető, minden tekintetben megbizható, csak állandó állást keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek **„Szorgalmas 735“** jeligén. 735

Csak állandó helyre gazdatiszti állást keres április, vagy későbbi belépésre, földmivesiskolai végzettséggel hosszabb gyakorlattal, róm. kath. vallásu; 28 éves egyén. Katonaságtól jobb lább lövés miatt 30% rokkantságot kap. Szives megkereséseket kér a fizetés megjelölésével Rajj Ferenc, uradalom Káptalanka, Zala m. 736

Ispáni vagy hasonló állást keres 32 éves, nős, róm. kath., hadmentes egyén több évi gyakorlattal márciusi belépésre. Deutsch vendéglő, Szombathely, Szövőgyár-u. 738

Kanászszámadói állást keresek ápr. 1-re nagyobb gazdaságokban, hol nagy sertéstenyészet van. 53 éves ember vagyok, ezen állást 30 év óta viselem, jelenleg is nagy tenyészetben vagyok. Szives megkeresését kér Tóháti Bálint számadó, Kishergoai major, u. p. Horgos, Csongrád m. 740

38 éves, hadmentes családos férfi, gazdasági tiszti vagy ehhez megfelelő állást keres azonnali belépésre, a gazdaság minden ágában jártas. Cim: Kátai Lőrinez. Dés, Rózsa-utca 47. 746

GŐZEKE-BÉRSZÁNTÁS!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolirozását, szőlő- és gyümölcstelepitéshez, valamint gyöptörést tavaszra és őszre elvállal

IZERI IZSÁK GYULA GŐZSZÁNTÁSI VÁLLALATA,

BUDAPEST—KELENFÖLD. ◆ TELEFON: 42—50.

A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik. 6178

Főgépészi állást keres egy 57éves szakképzett gépész. 1917. április 1-ére, esetleg korábbi belépésre is. Gyakorlata van a szántó-, cséplő-, aratógépek, szivógáz- és benzinmotorok és malomkezelésben, villanyszerelésben, ugyszintén ért az esztergályozáshoz, rézöntéshez és bádogosmunkákhoz. Megkeresést kér: Főgépész, Esztár, Nagytanya, Bihar m. 739

Gazdatiszt, 36 éves, nős, hadmentes, 17 évi gyakorlattal állást keres tavaszi belépésre. Szives ajánlatokat kér: Intéző Dománfalva, posta **Szep sgörgő.** 750

Segédtiszti, vagy ellenőri állást keres róm. kath. vallásu hadmentes fiatalember. 3 évi belső- és külső gazdasági gyakorlattal. Szives megkereséseket kér: **„Uri családból való 752“** jeligére. 752

Gépészkovács- szántógépész 33 éves, nagy gyakorlattal alkalmazást keres nagy gazdaságban, amely részére felmentést szerez. Fizetés szokás szerint. Motorok, gőzgépek, cséplők, szántógépek, gőzekék, aratógépek szakértő szerelője kezelője. Cim: Jany István, 19. honvédgyalogezred II. g. p. sz. tábori posta 84. 758/a

Gazdaságban és a földmivelésben jártas, négy polgárit végzett egyén megfelelő állást keres azonnali belépésre. Simon József, Budapest, IX., Tüzoltó-utca 33/a, II em. 41. 757

Elsőrendü szakképzettséggel és hosszabb gyakorlattal biró **szeszgyárvezető gépész,** aki az összes szeszgyári javításokat és a szereléseket önállóan végzi, jövő kampányra és nyári cséplésre állást keres. Cim: Szlávka, **Bobot,** Trencsén m. 758

30 évi gyakorlattal biró szorgalmas béresgazda, ki huzamosabb időn át nagyobb birtokot önállóan kezel, birtokparcellázás miatt márciusi belépésre hasonló állást keres. Szabó András, Papp Gyula ur imén Dés. 766

Gazdatiszt, 35 éves, róm. kath. vallásu, nős, kiscsaládu, hadmentes, jó bizonyitványokkal rendelkezik, birtok eladása miatt azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 759

Intelligens nő állást keres püspöki, vagy mágnás házba, mint házvezetőnő. Cim a kiadóhivatalban. 764

Gépész, vegyes vasmunkás, vizsgázott gőzlokomobil, kompound, kondenzációs, stabil és az összes vezérművekről, gőzgéptüzem, elektromotor, Stock-motorekezelői bizonyitványokkal rendelkezik, következő cséplési szabadságolás idejére bármily gazdasági géptüzemhez ajánlkozik. Pály István gépész, Bakonyréde, Veszprém m. 790

47 éves, nős urad. kertész, hadmentes, ki a kertészet minden ágát érti, azonnali belépésre állást keres. Cim: Fenko Sándor urad. kertész, Oroszvár (szeszgyár), Moson m. 798

Földmivesiskolát jó eredménnyel végzett, 30 éves, 5½ éven át nagyobb gazdaságokban szerzett gyakorlattal rendelkező gazdatiszt, aki jártas a mezőgazdaság minden ágában, állatok nevelésében, tejgazdaság berendezésében, kezelésében és annak üzemi vezetésében, gépek, benzinmotor kezelésében és ennek üzemi ellenőrzéseiben, mindenféle ipari növények termelésében, gazdaságban, mint teljesen hadmentes, rokkant egyén, március 15-ére állást keres, hol állandó, biztos alkalmazása és tisztességes megélhetése megvolna és ahol még ez évben megnősülne. Szives megkereséseket fizetés megjelölésével a kiadóhivatal továbbit 792

Kulcsári, vagy botosispáni állást keres, 5 évi gyakorlattal biró, 44 éves, róm. kath., hadmentes egyén, aki a gazdasági teendők minden ágában gyakorlattal bir, esetleg kis bb gazdaságot önállóan vezethet. Szives megkeresések Szabó József, Katymár (Bács m.) cimre küldendők. 793

Intéző, hitbizományi béruradalomban felmondatlan állásban, április, es tleg május elsejére állását változtatni óhajtja. Ötven éves, erőteljes, keresztény, kiscsaládu, okleveles igazi gazda ember, bő tapasztalatokkal és nagy ismeretekkel, önálló kezelői, gazdatiszti állást keres. Kivánatra utiköltsége megtérítése esetén személyesen bemutatkozik. Cim a kiadóhivatalban. 791

Tanult gépészkovács, ki uradalomban, gazdaságban tanult, gépészi állást keres ősesével együtt, ki mint fütővagy kovácssegéd alkalmaztatna. Állásba április 1-én mehetnek. Szives megkeresést kér fizetés- és üzemmegjelöléssel Lovas Ferenc gépész, Seprős, Arad megye. 794

Gazdasági akadémiát végzett okleveles gazda, szakirodalom t rén is működött, megfelelő praxissal rendelkezik, **jelenleg több ezer holdas birtok felügyeletét gyakorolja,** megfelelő állást keres. Kivánatra hajlandó nagyobb, esetleg **ötvenezer** korona **óvadékot is letenni.** vállalna Budapesten **házgondnokságot,** vagy **megfelelő bizalmi állást.** Szives megkeresések a kiadóba kéretnek 795

Hadmentes, 28 éves, nős gazdatiszt, bármikori belépésre állást keres, földmivesiskolát végzett és nagyobb, belterjesen kezelt gazdaságokban 7 évi gazdasági gyakorlattal bir, ért a gazdaság összes ágazatait, jelenleg a szabadbattyáni uradalomban, mint gazdasági ellenőr van alkalmazásban. Szives megkeresését Szőcs Albert uradalmi ellenőr, Szabadbattyán cimre kérem. 799

Uradalmi felügyelői állást keres korosabb, de jó erőben levő gazdatiszt, utóbbi időben volt katasztrális becslőbiztos, aki hosszabb időn át nagy uradalmakban működött. Érti a gazdaság minden ágát, nagy tapasztalata van a gazdaság célszerű és hasznot hozó beosztása körül. Cim a kiadóhivatalban. 813

Állandó, vagy kisegitő gazdatiszti állást keresek azonnalra. A legelterjesebben kezelt gazdaság összes müvelési ágazatában jártas vagyok. Megkereséseket kérek Szalff, Rákospalota, Szentmihályi-ut 3. 797

Gazdatiszti, intézői és ispáni állást keres 42 éves, ág. ev. vallásu, nős, gyermektelen hadmente, **földmüve-iskolát,** sárvári **tejgazdasági szakiskolát,** és kassai **szeszfőzői tanfolyamot** végzett, nagyobb uradalmakból több évi jó gyakorlattal biró gazdatiszt. A gazdaság összes ágaiban jártas. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek **„Rendszerető gazda 796“** jeligére. 798

Rokkant, földmivesiskolát végzett, 28 éves egyén, némi gyakorlattal, ispáni vagy gazdai állást keres április hó 24-iki belépéssel, jelenleg gazdai állásban van. Szives megkereséseket kér Szász Károly gazda, gigei nagy puszta (posta Kadarkut), Somogy m. 800

Nyárra igazán megbizható, lelkiismeretes ember ajánlkozik gazdaságba. Latin és görög, illetőleg görögpótlóirodalom kivételével 8 középiskolát és tanitóképezdét kitünően végzett. Jelenleg 29 éves, felmentett **állami tanító,** gazdasági ismeretekkel, magyar tót nyelvet bir. Konyhakertet önállóan, kitünően vezet, a nyári szünidőben gazdaságban segédkezne. Szives megkereséseket **„Tanító“ 801** jel alatt a kiadóhivatalba kér. 801

Kertész, családos, 52 éves, konvenciós állás keres. Erdélyből menekült, határozott szobát kér. A kertészet minden ágában jártas. Megkereséseket kér Iváncsits István, Farkaspetőfalva, u. p. Erdőbádony, Zólyom megye. 810

Ispáni, gazdatiszti állást keres 30 éves, róm. kath. vallásu, 12 évi gyakorlattal biró, nőtlen, teljesen hadmentes, egészséges egyén, márciusra, csakis állandó helyre reflektál. Magyar és román nyelvet teljesen birja. Cim: Lakos, Nagyvárad, Szent-János-utca 10. 811

Ispáni állást keres 29 éves, ág. ev. vallásu, nős, 1 családdal, földmivesiskolát végzett, 6 évi gyakorlattal biró, hadmentes egyén, állását ápr. 15-én változtatni óhajtja. Szives megkeresések. Megbizható 812“ jeligére, u. p. Giczhathalom (Veszprém megye) állomásra küldendők. 812

Uraságnál magtárosi vagy ehhez hasonló állást keres nyugdijas egyén, ki beszél magyar, német és horvát nyelven, neje szintén vállal házi munkát, var, kézimunkázik és felolvas. Sándorfy Ádám, Tatatóváros. 554

Volt földbirtokos és földbérlő 62 éves, róm. kath., erős, egészséges, kinek gyermekkora óta szerzett tapasztalata és gyakorlata van állást keres. Elfogadja kisebb birtok, önálló birtok vezetését, hol nem okleveles, de minden tekintetben megbizható, gyakorlott emberre van szüksége. Szives megkeresését kér Bopkó Elek Alberti-Irsa Dános puszta, Pest m. 813

A 34 év óta fennálló Fischer J. cég

ZSÁK ÉS PONYVA GYÁRA BUDAPEST, NÁDOR-U. 31 33,

egylke az ország legmegbizhatóbb beszerzési forrásainak.

PONYVAKOLCSONZŐ-VÁLLALAT.

Szalmazsákok, Fejpárnák, Pokrócok

7108 foglyok részére

„KISHIRDETÉSEK“ folytatása az 302. oldalon.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szó egyszeri beiktatása 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. A legkisebb hirdetési díj 15 szóig 2 Korona.

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszbélyeg vagy levelezőlap van mellékelve.

KISHIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetések után támlapot nem küldünk

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szó egyszeri beiktatása 6 fill., vastagabb betűvel 12 fillér. A legkisebb hirdetési díj 20 szóig 1 Korona 50 fill.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a munkaadó birtokos v. bérlő címének kitételével közlünk.

Földbirtokosok figyelmébe.

Díjmentes állásközvetítés

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Ulői-ut 25. sz.) felhívja a t. birtokos és bérlő urak figyelmét

ÁLLÁST KÖZVETÍTŐ OSZTÁLYÁRA,

hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegyezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. — Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztet ajánl s a tulajdonosnak az illetők bizonyítványmásolatait és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszti állások betöltésére esetén alulírott egyesület állásközvetítő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.

A M. Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Elnöksége.

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének kiszámítását és az erre alkalmas pénztári főkönyv rendszeres vezetését jutányos feltételek mellett elvállalja **Mailáthkovszky Tádé,** Budapest, IX., Remete-u. 26. sz. I. emelet. 9 alig

Betöltendő állás

Intéző- gazdatisztet keresünk mielőbbi belépésre 2000 holdas bérgazdaságunkba. Csakis nagyobb gyakorlattal bíró intelligens gazdák ajánlatát kérjük bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek. Fizetés megegyezés szerint. Cím: **Hönig Jakab és József, Érsekbetpuszta, u. p. Baranyaszalye.** 520

Ispán vagy gazda több évi gyakorlattal felvételig 1917 április 24-re. Bizonyítványmásolatok és ajánlatok **Fekete Ernő gigei bérgazdaságba,** posta **Kadarkut** címre küldendők. 522

Gépész, ki a gazdasági gépek kezelésében jártas és benzinmotoros szántógépet már dolgozott, konvencióra azonnal felvételik **Fekete Ernő gigei bérgazdaságba,** posta **Kadarkut.** 523

Keresünk azonnali belépésre **főgépészt,** kinek évi járandósága 1000 K készpénz, 800 kg. búza, 800 kg. rozs, 400 kg. árpa, naponta 2 liter tej s a legelőre kihajthat 2 drb üreg sertést és 2 drb süldőt. Kap 8 köbméter tűzifát és 20 q szenet, továbbá 200 □öl kertet és 2000 □öl földet kapás alá. Főtételeire a bemutatkozás alkalmával közöltetnek; **magtárost** kinek évi járandósága 800 K készpénz, 600 kg. búza, 800 kg. rozs, 400 kg. árpa, naponta 1 liter tej s a legelőre kihajthat 1 drb magsertést és 2 drb süldőt. Kap 200 □öl kertet és 1400 n. gyszögöl földet kapás alá. **Báró Hammerstein Richard** gazdasága, **Sáripuszta, u. p. Babapuszta** Bács megye. 526

Keresek 700 **hold kizáró lagos cukorrépa megmunkálásához** is **művelésében olyan szakavatott ispánt, aki cukorrépatermelésével már hosszabb idő óta foglalkozik és annak megmunkálását, úgymint elvetését szakszerűen érti. Bővebbet Wolf Ádámnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz., I. emelet.** 529

Gazd. segédtiszt, ki németül és szláv nyelven beszél, nagy uradalomba az intéző mellé mielőbbi belépésre keresteti. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal az alábbi címre kéretnek: **Centralverwaltung der gräfl. Khuen'schen Herrschaft, Nustar.** 600

Gazdasági intézői és egy ispáni állás töltendő be Mándi Gyula Perdoc, Kétnyári bérgazdaságában, Somogy megye. Csakis jó irással és irodai gyakorlattal bíró és a gazdaság minden ágában jártas egyének pályázhatnak. Bizonyítványmásolatokkal és fizetési igényeik megjelölésével ellátott folyamodványok, melyek vissza nem adatnak **Uradalmi Főintézőséghez, Hétnyárpuszta,** posta **Berzence,** Somogy megye küldendők. 655

Keresek egy hadmentes, szerényigényű, kisebb családu gazdatisztet, kinek a gazdálkodás minden ágában kellő tapasztalata van. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, alanti címre intézendők. **Kovács Antal, Pta-Járóháza, u. p. Csót,** Pápa mellett. 599

Majorgazda, megbízható, több évi gyakorlattal, egy első béres és kanászszámadó jó fizetéssel felvétetik. Nagyobb családu, kinek fiai is gazdaságban használhatók előnyben részesülnek. Ajánlatok igényeik megjelölésével **Antalházai Gazdaság,** posta **Zirc,** címre küldendők. 604

Gyakorlott ispán keresteti 60 korona havi fizetéssel, teljes ellátással és két borjutartással. Bővebbet **gróf Bethlen Ádám bonyhai intézőségénél, Bonyha,** Kisküküllő m. 607

Azonnali belépésre keresünk egy német magyar nős vagy nőtlen számvevőt és segédtisztet. Kimerítő ajánlatok fizetési igényekkel és bizonyítványmásolatokkal **Novoselci Főbérnökség, Suaine-Gjurgjenovac,** Nasice mellett **Slavonia.** 610

Beresgazda keresteték, méltóságos báró Korniss Mór ur felsőiregi uradalmába azonnali belépésre. Fizetés megegyezés szerint. Pályázók kérvényüket felsőiregi uradalom címen **Felsőireg,** Tolna megye küldjék. 651

Segédtiszt keresteték méltóságos báró Korniss Mór ur felsőiregi uradalmában azonnali belépésre. Megkívántatik akadémiai végzettség és belterjes gazdálkodásban való gyakorlottság. Fizetés megállapodás szerint. Pályázatok **felsőiregi uradalom** címen, **Felsőireg,** Tolna m. 652

Gazdát keresek, kisecsaládu, józanelvű, 200 holdas gazdaság vezetésére, évi fizetés 600 K 14 q termény, 2 hold föld, tehéntartás. Rokkantak is pályázhatnak. **Markovits Albert, Alsóhalas** posta **Szobráncz.** 653

Egy kerteszt keresek, ki a szőlő kezelése mellett is ért valamit. **Krausz Gyula** bérlő **Pta-Börcs, per Ötvény** Győr m. 658

Notlen segédtiszteket azonnali belépésre keresteték. Ajánlatukat **Szold Zsigmond** bérgazdaságába, **Mezőlak** küldjék. 690

Szerencsi cukorgyári gazdaságunkban gazdatiszti állás töltendő be, amely fokozatos előléptetéssel, megfelelés esetén nyugdíjjogosultsággal jár. Kellő gyakorlattal bíró hadmentes, nős pályázók küldjék kérvényeiket a Magyar Cukoripar Részvénytársaságnak, Budapest, V., Zrinyi-utca 14. A törvényszabta minősítéssel bíró ajánlkozó előnyben részesül. 692

Ispánt, nőset, folyó évi május hó 1-re, esetleg előbbi belépésre keresek. A gazdaság minden ágában, különösen a cukorrépamívelésben jártasságot követelek. Fizetés megegyezés szerint. Csakis irásbeli, vissza nem küldendő ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal kér: **Dr. Braun Adolf, Budapest, V. kerület, Lipót-körut 15.** 693

Számvevőt keresek 7000 holdas gazdaságba. Csakis gazdasághoz értő, könyvelésben jártas urak jelentkezzenek. Ajánlatok eddigi alkalmaztatás és fizetési igények megjelölésével **dr. Elek Mór** ügyvédi irodájába, **Budapest** (Alkotmány-utca 12) intézendők. 691

Gépészkovács keresteték segédtársaival együtt, ki az összes mezőgazdasági gépek rendbentartását érti, lovat jól vasai és szorgalmas. A hely április 1-én betöltendő be. Ugyanott egy kertész kerestetik azonnali belépésre, bolgárkertészet létesítéséhez. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével **Probst István gazdasága,** Toronál megye, küldendők. 694

Hatszáz holdas zalamegyei gazdaságunkba, gazdasági főintézetet végzett, kellő gyakorlattal bíró, korán kelő, józan, szorgalmas, megbízható, erélyes, nőtlen gazdatisztet keresünk, lehetőleg mielőbbi belépésre. Fizetés: havi 100 korona, mosáson kívül teljes ellátás és a beadott tiszta jövedelem után, megegyezés szerint esedékes százalékrészesedés. Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek **Baán Ilona és Atala** címére, **Zalaszabar,** Zala m. küldendők. 723

1000 holdas gazdaságomba f. évi április 1-től ispánt keresek, ki a gazdaság minden ágában jártas, tehenészethez ért, kiscsaládu, feltétlen megbízható, korán kelő, szorgalmas, hadmentes, vagy kisebb mértékben rokkant. Ezen állásra pályázók küldjék bizonyítványmásolataikat melyek nem adatnak vissza fizetési igényeik megjelölésével **Tégiassy András** földbirtokoshoz, **koriát,** Abauj m. 695

Erélyes munkafelügyelőt, ki a mezőgazdasági munkásoknak jártas, valamint a magyari kezelésben is megbízható, keres **Klein Endre** bérgazdasága, **Felsőnap,** Fejér m. 697

Gazdasági gépész, ki az összes gazdasági gépek rendbentartását jól érti és a lovaslásában is jártas, keresteték f. é. április 24-re. **Gazdasági bognár,** ki a kerekesmunkában és az összes gazdasági bognármunkában jártas, keresteték mielőbbi belépésre. **Kertész,** nős, ki a dísz- és konyhakertészet, valamint a melegágykezelésben jó gyakorlattal bír, keresteték f. é. április 1-re. **Uradalmi Intézőség, Ötvös,** Zala m. 699

Motorekémhez keresek egy gépészt, aki 300 holdas birtokomon felszántatna. Esetleg alkalmi vagy társulnék derészántások elvállalására. Szükség esetén felmentetném. Cím: **Fodor István, Kecskemét.** 701

Bognár keresteték a **varasdmegyei novinszkii uradalomba,** ki az uradalomban előforduló összes bognármunkálatokat egy más segítségével elvégezni képes. Ajánlatban családi állapot, fizetési igények megjelölendők. A horvát vagy valamely **szláv nyelv ismerete** szükséges. Ajánlathoz csak bizonyítvány másolatok csatolandók. 720

Gépészkovács. A gánnapusztai bérgazdaság, u. p. Iharosberény (Somogy megye) gépészkovácsot másnai keres folyó évi április 24-re. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal nevezett bérgazdasághoz intézendők. 721

Gépész és gépészkovács állandó alkalmaztatást nyer gróf Andrássy Géza uradalmában. Ajánlkozhatnak rokkant katonák is. Cím: **Uradalmi Intézőség, Parnó,** Zemplén megye. 700

Bognár, konvenciós keresteték fajdmegyei gazdaságba. Megkeresések **Elek Ferenez** és **Dr. Elek István** gazdasága, **Hippolit,** u. p. **Zichyujfalu,** személyes bemutatkozásnál útiköltség megtérittetik. 741

Intéző mielőbbi belépésre Budapest melletti gazdaságba keresteték. Oly egyének, kik hasonló állásban már működtek, a fővárosi értékesítési viszonyokat ismerik és ugy a zöldség-, valamint dinnyetermelésben jártasak, küldjék be sajátkezűleg irt ajánlatukat bizonyítványmásolatokkal együtt **Duschnitz Miksa és Társai** cégnek, **Budapest,** V., Bálvány-utca 16. 722

Gépészkovácsot keresek, aki aratógépekhez is ért, következő feltételek mellett: 900 kor. készpénz, 12 q buza, 10 q morzsolt tengeri, 1½ lánc kukoricaföld bevetve és lókapával kétszer megkapálva, 4 □öl burgonyaföld, 1 tehéntartás, sertéstartás, külön szoba és konyha, baromfitartás kassa, liba nélkül, szabad tűzrevaló, a vasuti hurcolkodás meg lesz térítve. Cím: **Leibach János, Szabadka.** 724

Alföldi uradalmunkban hosszabb gyakorlattal bíró hadmentes ispáni és kulcsári állás azonnal betöltendő. Pályázatok **Schvarc Gyula uradalmainak központja, Budapest, Nagykorona-utca 7.** címre küldendők. 747

Gazdatisztet keresek, kinek 8—10 évi praxisa van, 120 korona havi fizetés és teljes ellátás mellett. Bizonyítványmásolatok **Csobaji gazdaság Csobaj,** Somogy megye címzendők. 701

Földmüvesiskolát végzett, nőtlen, hadmentes egyének keres azonnali belépésre a **pápai bérgazdaság, posta Pápa.** Bizonyítványok, melyek vissza nem küldetnek, másolatban az igények megjelölésével felmi címre kéretnek. 704

Nőtlen ispánt keresek április 1-re való belépésre, k. gy. idei erdei munkára felügyelni is tartozik. Gazdasági hosszabb gyakorlat és megbízhatóság megkívántatik. Fizetés: teljes ellátás és havonként 120 korona. **Becsik Iván Felsőnyály,** Gömör megye. 762

Baromfitenyésztéshez

szakértő egyén, házaspár, gyakorlattal rendelkező, egyszerű nő keresteték pusztára. Tekintet-fel kelletőségéhez erdők előnyben. A fizetési igényeket is tartalmazó kérvényeket **Teresianum főuradalom Bátaszék,** intézendők. 770

Ispán keresteték mielőbb, kik **Fowler-szerkezetes s az összes gazdasági gépek javításához értenek, küldjék ajánlatukat fizetési igény s bizonyítványmásolatokkal Berg gazdaság Teredsd, Somogy megye.** 771

Gazda keresteték helybeli gazdaságunk részére, ki a magyar, horvát, vagy német és horvát nyelvet bírja, nagyon erélyes és megbízható. Fizetés megegyezés szerint. Cím: **Basch és Schmidt, Pozsega.** 772

Földmüvesiskolát végzett, nőtlen, hadmentes segédtiszt, aki már néhány évi gyakorlattal bír, a kapásnövények művelésében jártas, március 1-én való belépésre keresteték. Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, **uradalmi tisztartóság Ószpuszta,** posta **Sárszegárd,** Fejér megye küldendők. 773

Gépészkovács, ki a gazdasági gépek kezelését érti, április 1-ére keresteték. **Brack Ödön, Debercsényi Gazdaságába** Nógrád megye. 775

Majorgazda keresteték azonnali belépésre, **Brack Ödön, Debercsényi gazdaságába,** Nógrádmegye. 774

Bognármester keresteték, ki faragáshoz ért. **Mautner testvérek bőrgyárának uradalmában, Üllő** Pest megye. 776

Bérgazdaságaink részére azonnali belépésre könyvelőt keresünk. Irásbeli ajánlatok az igények megjelölésével, valamint eddigi működés és referenciák megadásával **Kurnczi Bérgazdaság Siklós,** Baranya címre kéretnek 778

Keresek szeszgyárral kapcsolatos bérletemre, mielőbbi belépésre, magyar, német nyelvet bíró gazdatisztet, aki alapos üzletember és a gazdaság minden ágában, különösen cukorrépatermelésnél, malachizálásnál, sertéshizlalásnál és tenyésztésnél, különböző állatállományok bevásárlásánál és eladásánál jártas. Csakis olyan egyének jönnek tekintetbe, akik különös üzleti tehetséggel birnak, munkaerők beszerzésére képesek, szorgalom és kötelességérzetük megvan. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, személyes hemutatkozás csak felszólításra. **Macourek Lajos** káptalani bérlő, **Üllő,** Pest m. 777

Ispán teljesen hadmentes, izraelita vallású, kis családu, a gazdaság minden ágában jártas, hosszabb praxissal, korán kelő, erélyes, szorgalmas, rendszerető egyén, győrmegyei 1200 holdas gazdaságba április 1-re felvételik. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével **Koha B. Győr, Árpád-ut 12** címre kéretnek. 806

Gazdaságomban nemi gyakorlattal bíró erélyes, csendes rokkant katonát műhelyfelügyelőnek alkalmaznék. Fizetési igényeket és eddigi működését kéretem **Honig Albert** címen **Bonyhad,** Tolna megye. 814

A dávodi bérgazdaság azonnali belépéssel egy gazdasági gyakornokot keres. Kezdő fizetés 40 Korona és teljes ellátás. Ajánlatok a **dávodi bérgazdaság intézőségének, Pusztadávod,** u. p. **Bonnye,** címre küldendők. 815

Kertész, főleg a vetemény konyhakertészetbe jártas, azonnal beléphet. Ajánlatos fizetési igényekkel és bizonyítványmásolatokkal **Neufeld Lipót** gazdasága, Pusztabenke, u. p. **Paptamási,** Bihar megye címre. 816

Gazdatisztet, vagy jobb ispánt, nagyobb gyakorlattal keresünk mintegy 300 holdas gazdaságunk részére. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, **Strasser Jonás, Budapest,** V., Mérleg-utca 2., címezendők. 820

Vam-i (fejérmegyei) gazdaságba, mielőbbi belépésre gyakorlott magtárost keresek. Ajánlatok gazd. központi irodájához intézendők, személyes bemutatkozás d. e. 10—12 közt ugyanott **Budapest, Nádor-utca 17. Strasser Vilmos Lajos és Robert.** 823

A balatonszentgyörgyi béruradalomban f. évi április 1-től egy **központi raktáros, illetve magtárosi** és egy **gazdasági segédtiszti** állás betöltetik. A raktárnoki állás 1600 K., a segédtiszti 1400 kor. évi fizetésen kívül 80 kor. havi élelmezési díjjal, valamint lakás, fűtés és világításról álló javadalmazással van egybekötve. Ez állásokra sikerrel pályázhat egészséges, 50 évnél fiatalabb korú, nőtlen, vagy magános, jó bizonyítványokkal rendelkező, az egyszerűbb számadásvezetésében is nemileg jártas egyének pályázhatnak. A sajátkezűleg irt és eddigi alkalmaztatást tanusító bizonyítványmásolatokkal felszerelt kérvények, március 10-ig alólirt címre küldendők **Balatonszentgyörgyi uradalom jószágfelügyelősége.** 841

Gazdasági akadémiát, vagy iskolát végzett, összeszokott gyakorlattal bíró nőtlen gazdatisztet keresteték. Ajánlatok **Richter Frigyes Szend,** Komárom megye küldendők. 842

Pályázat irodai segédtiszti állásra.

Ómentősága gróf Esterházy Károly ur oseklészi központi irodájában egy segédtiszti állás töltendő be. Pályázhatnak kereskedelmi végzett, némi gyakorlattal bíró magyar, német, esetleg tót nyelvet beszélő nőtlen urak. Fizetés megegyezés szerint. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok **uradalmi felügyelőség, Csekiész,** Pozsony megye címzendők. 819

Irnok, nős, ki földmívesiskolát végzett s ilyen állásban már megfelelő gyakorlata van, hadmentes keresteték 1917. év április 1-én való belépéssel. Évi fizetése 600 korona, 18 hektoliter buza, 8 hektoliter árpa, 800 □öl tengerifold, 1 tehéntartás s egyéb apróságok. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal, melyek nem küldetnek vissza, **Schreiber testvérek, Homok,** J.-N.-K. Szolnok m. küldendők. 821

Kertész keresteték, szerény igényű, ki maga is dolgozik, nagyméltóságu gróf Hadik János ur tornanádaskai urad imának kertészetébe. Kérvények az uradalmi intézőség címére a fizetési igények megjelölésével küldendők, Abaujtorda megye. 844

Báró Haupt-Stummer Lipót tavarnoki uradalmában két potosispáni állás betöltendő. Gyakorlattal bíró és földmívesiskolát végzett egyének, esetleg rokkant katonák is, előnyben részesülnek; tót nyelv ismerete megkívántatik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével **Skolnda Rezső** gazdasági főintéző, **Nagytapolcsány** címre intézendők. 843

Vincellérek küldjék ajánlatukat, vagy jelentkezzenek személyesen bármely napon dél előtt 10 órakor **Schulhoff Lajos** földbirtokosnál, **Budapest, IV. ker., Bécsi-u. I.** alatt. 656

Intéző keresteték 160 kat. holdas szőlőgazdaságomba. Csakis tapasztalt szőlészek küldjék ajánlatukat, vagy jelentkezzenek személyesen bármely napon délelőtt 10 órakor **Schulhoff Lajos** földbirtokosnál, **Budapest, IV. ker., Bécsi-u. I.** alatt. 657

Állást keresők

Intéző, birtokatadás folytán április 1-re esetleg azonnal állást elfogad **32 évi gyakorlattal,** nagy jártassággal bír a gazdaság minden ágában, **kitűnő bizonyítványokkal** rendelkezik, gyakorlati vizsgát tett, 53 éves, izr., nős, kiscsaládu. Szíves megkeresésket a kiadóhivatal **„Intéző 824"** jelige alatt továbbit. 824

Gyakorlati intéző állandó állást keres 45 éves, izrael. vallású, nős, kiscsaládu, intelligens, jó megjelenésű, felmentett. Erélyes, **gyakorlatilag és kereskedelmileg képzett,** állatenyésztés, hizlalás, mének, marha- és sertéstenyésztésben jártas. Jelenleg 3000 kat. holdas, igen belterjes gazdaságot kezel idejenes állásban 2 éve óta. **Tejgazdaságnál 10 évig működött.** Állást bármikor elfoglalhat. Bemutatkozásra saját költségén utazik. Cím a kiadóhivatalban. 714

Teljesen hadmentes, gazdasági tanintézetet végzett nőtlen bérlő, kinek bérlete most lejárt, elvállalná gazdaság önálló vezetését. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kér. 283

Intéző, jelenleg felmentiatlan állásban 25 évi gyakorlattal, május elsejére állását változtatni óhajtja. Dohány-, cukorrépatermelésben tehenészet, hizlalás, sertés- és egyéb jószágtenyésztés, valamint a gazdaság minden ágában teljesen jártas, különböző jószág bevásárlásában is nagy tapasztalatai vannak Cím a kiadóhivatalban. 549

„KISHIRDETÉSEK" folytatása az 304. oldalon.

Államgépgyári

10 légkörnyomásra szerkesztett

gőzlokomobil

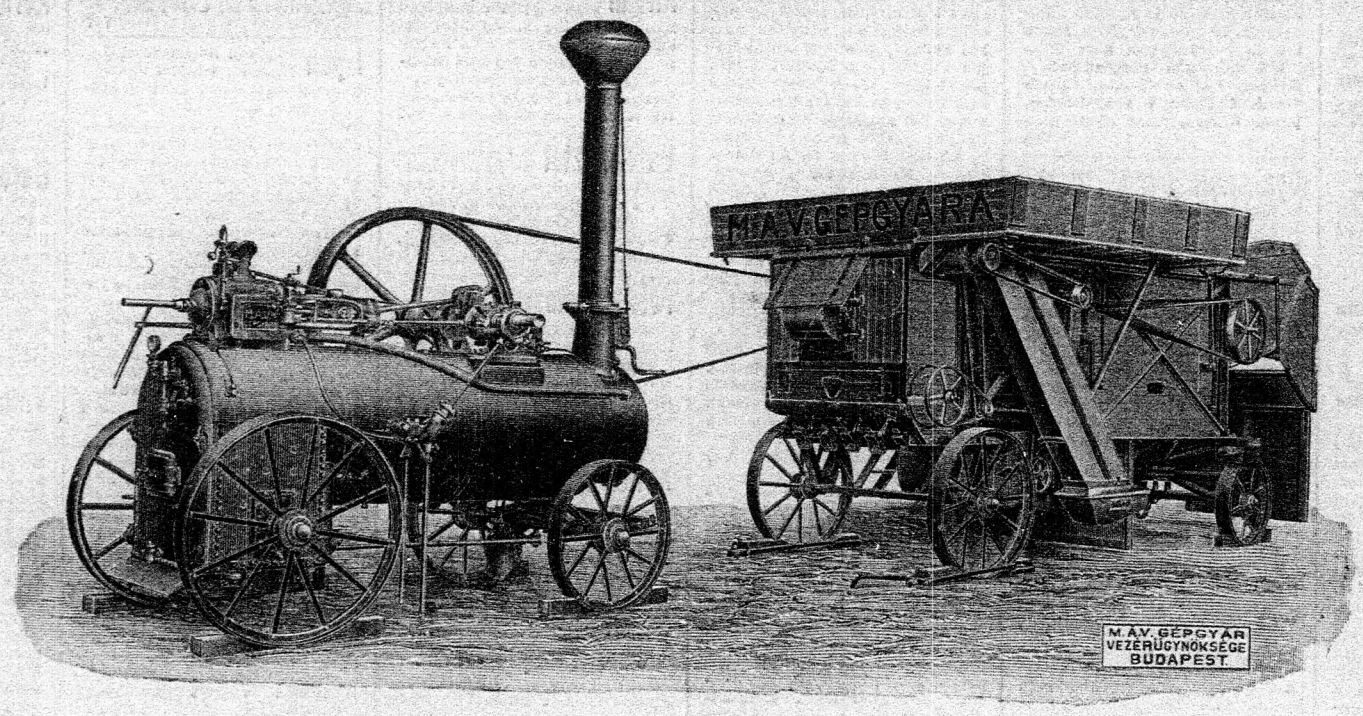

acélkeretü golyóscsapágyas

cséplőgéppel.

Kérje árajánlatunkat!

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

"PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)